

NORDISKA ARBETSPAPPER

Håndbok over regulerte helsepersonellgrupper i Norden

Nordisk Ministerråds arbeidsgruppe
Nordisk gruppe for helsepersonell

<http://dx.doi.org/10.6027/NA2016-908>
NA2016:908
ISSN 2311-0562

Detta arbetspapper är utgivet med finansiellt stöd från Nordiska ministerrådet. Innehållet i arbetspappret avspeglar inte nödvändigtvis Nordiska ministerrådets synpunkter, åsikter eller anbefallningar.

Håndbok over regulerte helsepersonellgrupper i Norden

Nordisk Ministerråds arbeidsgruppe
Nordisk gruppe for helsepersonell

Innhold

Innledning.....	9
1 Oversikt over utdanningssystem og -politikk i Norden	13
1.1 Danmark	13
1.1.1 Grundskolen	13
1.1.2 De gymnasiale uddannelser	13
1.1.3 Erhvervsuddannelserne.....	13
1.1.4 Universitetet	13
1.1.5 Professionsbachelor	14
1.2 Finland	15
1.2.1 Introduktion till utbildningssystemet	15
1.2.2 Yrkesutbildning.....	15
1.2.3 Högskoleutbildning.....	16
1.3 Island	18
1.3.1 Oversikt.....	18
1.3.2 Förskolor och grundskolor.....	18
1.3.3 Vidaregående skola	18
1.3.4 Universitet	18
1.3.5 Ytterligere information.....	18
1.4 Norge	20
1.4.1 Grunnskole	20
1.4.2 Videregående opplæring.....	20
1.4.3 Universitet og høyskole	20
1.5 Sverige	21
1.5.1 Översikt.....	21
1.5.2 Förskoleklass, grundskola och gymnasieskola.....	21
1.5.3 Vuxenutbildning	21
1.5.4 Eftergymnasial utbildning.....	21
1.5.5 Högskoleutbildning.....	21
1.6 De selvstyrende lande	23
1.6.1 Færøylene.....	23
1.6.2 Grønland.....	23
1.6.3 Åland.....	23
1.7 Visuell oversikt over de nordiske ländernas utbildningssystem	24
2 Regulering av godkjenning av faglige kvalifikasjoner av helsepersonell og tilsyn/reaksjoner	25
2.1 Danmark	25
2.1.1 Autorisation af sundhedspersoner	25
2.1.2 Tilsyn med sundhedspersoner.....	25
2.1.3 Klageinstans.....	25

2.1.4	Oversikt over sanksjonsmuligheter i Danmark	25
2.1.5	Udveksling af oplysninger samt beskyttelse av personlige oplysninger	27
2.1.6	Registerordning over sundhedspersoner	27
2.2	Finland	28
2.2.1	Erkännande av yrkeskvalifikationer inom hälso- och sjukvården	28
2.2.2	Myndigheter ansvariga för behörighet och tillsyn	28
2.2.3	Tillsyns- och reaktionssystemet.....	29
2.2.4	Informationsutbyte och sekretess.....	31
2.2.5	Registerordning över hälsopersonal.....	31
2.3	Island	32
2.3.1	Helsepersonell	32
2.3.2	Godkjennings- og tilsynsinstanser	32
2.3.3	Klageinstans.....	32
2.3.4	Oversikt over sanksjonsmuligheter	32
2.3.5	Utveksling av informasjon og personvern	33
2.3.6	Registerordning over helsepersonell.....	33
2.4	Norge	34
2.4.1	Generelt om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell.....	34
2.4.2	Godkjennings- og tilsynsinstanser	34
2.4.3	Klageinstans.....	34
2.4.4	Oversikt over sanksjonsmuligheter	34
2.4.5	Utveksling av informasjon og personvern	35
2.4.6	Registerordning over helsepersonell.....	36
2.5	Sverige	37
2.5.1	Erkännande av yrkeskvalifikationer inom hälso- och sjukvården	37
2.5.2	Myndigheter ansvarig för behörighet och tillsyn	37
2.5.3	Klagoinstans.....	37
2.5.4	Sanksjonsmuligheter.....	38
2.5.5	Informationsutbyte och sekretess.....	39
2.5.6	Registerordning över hälso- och sjukvårdspersonal.....	39
2.6	De selvstyrende lande	40
2.6.1	Færøyene.....	40
2.6.2	Grønland.....	40
2.6.3	Åland.....	40
3	Tabeller over regulerte helsepersonellyrker	41
3.1	Innledning.....	41
3.2	Tabellernas struktur	42

3.3	Tabeller over helsepersonellyrker regulert i minst to av landene	44
3.3.1	Ambulancebehandler/ (F) Ambulansaviðgeri • Ensihoitaja/ Förstavårdare • Sjúkraflutningamenn; Bráðatæknar • Ambulansearbeider • Ambulanssjukvårdare.....	44
3.3.2	Audiolog/ Teknisk audiolog/ (F) Audiologur • Audionomi/ Audionom • Audiograf • Audionom	45
3.3.3	Bandagist/ (F) Bandagistur • Apuvälineteknikko/ Ortopedtekniker • Stoðtækjafræðingur • Ortopediingeniør • Ortopedingenjör	46
3.3.4	Bioanalytiker/ (F) Bioanalytikari • Laboratoriohoitaja/ Laboratorieskötare • Lífeindafræðingur • Bioingeniør • Biomedicinsk analytiker	47
3.3.5	Ergoterapeut/ (F) Ergoterapeutur • Toimintaterapeutti/ Ergoterapeut • Iðjubjálfi • Ergoterapeut • Arbetsterapeut	48
3.3.6	Farmaceut/ (F) Farmaseutur • Proviisori/ Provisor • Lyfjafræðingur • Provisorfarmasøyt • Apotekare.....	49
3.3.7	Farmakonom/ (F) Farmakonomur • Farmaseutti/ Farmaceut • Aðstoðarlyfjafræðingur • Reseptarfarmasøyt • Receptarie	50
3.3.8	Farmanomi, Lääketeknikko/ Farmanom, Läkemedelstekniker • Lyfjataeknir • Apotektekniker • Apotekstekniker/ Apoteksassistent.....	51
3.3.9	Fodterapeut/ (F) Fötterapeutur • Jalkaterapeutti/ Fotterapeut • Fótaaðgerðafræðingur • Fotterapeut • Fotterapeut	53
3.3.10	Fysioterapeut/ (F) Fysioterapeutur • Fysioterapeutti/ Fysioterapeut • Sjúkraþjálfari • Fysioterapeut • Fysioterapeut.....	54
3.3.11	Hospitalsfysiker • Sairaalaafysikko/ Sjukhusfysiker • Eðlisfræðingur; Geislæðlisfræðingur • Medisinsk fysiker; Strålefysiker • Sjukhusfysiker	55
3.3.12	Jordemoder/ (F) Ljósmóðir • Kättilö/ Barnmorska • Ljósmóðir • Jordmor • Barnmorska	56
3.3.13	Kiropraktor/ (F) Kiropraktorur • Kiropraktikko/ Kiropraktor • Hnykkir/ Kírópraktor • Kiropraktor • Kiropraktor	58
3.3.14	Klinisk diætist/ (F) Kliniskur dietistur • Ravitsemusterapeutti/ Näringsterapeut • Näringarráðgjafi • Klinisk ernæringsfysiolog • Dietist	60
3.3.15	Klinisk tandtekniker/ (F) Kliniskur tannteknikari; Laboratorietandtekniker • Hammasteknikko/ Tandtekniker • Tannsmiður • Tanntekniker • Tandtekniker.....	62
3.3.16	Læge/ (F) Lækni • Lääkäri/ Läkare • Læknir • Lege • Läkare.....	64
3.3.17	Lægesekretær/ (F) Læknaskrivari • Læknaritari • Helsesekretær.....	65
3.3.18	Naprapaatti/ Naprapat • Naprapat • Naprapat	66
3.3.19	Optiker/ (F) Optikari/ Optometrist/ Kontaktlinsoptiker • Optikko/ Optiker • Sjóntækjafræðingur • Optiker • Optiker.....	67
3.3.20	Osteopat • Osteopaatti/ Osteopat • Osteópatar • Osteopat • Osteopat	69
3.3.21	Plejer; Social- og sundhedsassistent/ (F) Heilsurøktari • Mielenterveyshoitaja/ Mentalvårdare; Lähihoitaja/ Närvårdare • Skötare inom psykiatrisk vård och omsorg	70
3.3.22	Psykolog/ (F) Sálarfrøðingur • Psykologi/ Psykolog • Sálfræðingur • Psykolog • Psykolog	72
3.3.23	Psykoterapeut/ (F) Psykoterapeutur • Psykoterapeutti/ Psykoterapeut • Psykoterapeut • Psykoterapeut	74

3.3.24	Radiograf/ (F) Radiografur • Röntgenhoitaja/ Röntgenskötare • Geislafræðingur • Radiograf • Röntgensjukskötarska	76
3.3.25	Socionom • Þroskaþjálfari	77
3.3.26	Socialráðgjafi/ (F) Sosialráðgevi • Socialarbetare • Félagsráðgjafi	79
3.3.27	Sundhedsplejerske/ (F) Heilsufræðingur • Terveysdenhoitaja/ Hälsovårdare • Helsesøstre • Distriktsskötarska.....	80
3.3.28	Sygehjælper; Social- og sundhedsassistent/ (F) Heilsurøktari • Perushoitaja/ Primärskötare; Lähihoitaja/ Närvårdare • Sjúkraliði • Helsefagarbeider • Underskötarska	82
3.3.29	Sygeplejerske/ (F) Sjúkrarøktarfræðingur/ (G) Peqqissaasut • Sairaanhoitaja/ Sjukskötare • Hjúkrunarfræðingur • Sykepleier • Sjukskötarska.....	84
3.3.30	Tale- og hørepædagog/ (F) Talupedagogur • Puheterapeutti/ Talterapeut • Talmeinafræðingur • Logoped • Logoped	86
3.3.31	Tandklinikassistent/ (F) Tannlæknaatstöðingur • Hammashoitaja/ Tandskötare; Lähihoitaja/ Närvårdare • Tanntæknir • Tannhelsesekretær • Tandskötarska.....	87
3.3.32	Tandlæge/ (F) Tannlækni • Hammaslääkäri/ Tandläkare • Tannlæknir • Tannleger • Tandläkare.....	89
3.3.33	Tandplejer/ (F) Tannrøktari/ (G) Kigutigissaasut • Suuhygienisti/ Munhygienist • Tannfræðingur • Tannpleier • Tandhygienist	90
3.4	Tabeller over helsepersonellyrker regulert i ett av landene	92
3.4.1	Áfengis- og vímuefnaráðgjafar (alcohol- och drugrådgiver).....	92
3.4.2	Koulutettu hieroja/ Utbildad massör	92
3.4.3	Matartæknar (diettekniker)	92
3.4.4	Matvælafræðingar (matvitenskapsrådgiver)	92
3.4.5	Næringarrekstrarfræðingar (dietdriftrådgiver)	92
3.4.6	Næringarfræðingur (nutritionist)	93
3.4.7	Náttúrufræðingur í heilbrigðisþjónustu (biologists innom helsetjensten).....	93
3.4.8	Ortoptist	93
3.4.9	Perfusjonist.....	93
3.4.10	Sairaalageneetikko/ Sjukhusgenetiker	94
3.4.11	Sairaalakemisti/ Sjukhuskemist.....	94
3.4.12	Sairalamikrobiologi/ Sjukhusmikrobiolog.....	94
3.4.13	Sairaaalalubibiologi/ Sjukhuscellbiolog	94
3.4.14	Sjúkranuddarar (sygemassör).....	94
3.4.15	Vernepleier	95
4	Oversikt over landenes utdannings- og godkjenningssystem for spesialistleger, allmennpraktiserende leger och specialisttannleger	97
4.1	Generelt om godkjenning av medisinske og odontologiske spesialiteter og godkjenning av allmennleger.....	97
4.2	Danmark	98
4.2.1	Speciallæger: introduktionsuddannelse, hoveduddannelse og teoretisk uddannelse.	98

4.2.2	Allmennlege – kompetansbevis som allmänpraktiserande läkare (vedlegg V 5.1.4)	98
4.2.3	Specialtandlæger	98
4.3	Finland	100
4.3.1	Specialiststläkarutbildning och specialisttandläkarutbildning	100
4.3.2	Särskild allmänläkarutbildning	100
4.4	Island	102
4.4.1	Medisin	102
4.4.2	Allmennlege – kompetansbevis som allmänpraktiserande läkare (vedlegg V 5.1.4)..	102
4.4.3	Odontologi.....	102
4.5	Norge	103
4.5.1	Medisin	103
4.5.2	Allmennlege – kompetansbevis som allmennpraktiserende lege (vedlegg V 5.1.4)	104
4.5.3	Odontologi.....	104
4.6	Sverige	105
4.6.1	Specialistläkare	105
4.6.2	Allmänpraktiserande läkare – specialister i allmänmedicin	105
4.6.3	Specialisttandläkare	105
5	Tabeller over medisinske og odontologiske spesialiteter og allmennleger	107
5.1	Tabeller over medisinske spesialiteter	107
5.1.1	Harmoniserte utdanninger, oppført på vedlegg V 5.1.3	107
5.1.2	Ikke-harmoniserte utdanninger, ikke oppført på vedlegg V 5.1.3, regulert etter den generelle ordningen	123
5.2	Tabell over kvalifikasjonsbevis - allmennpraktiserende leger på vedlegg V 5.1.4	128
5.3	Tabeller over odontologiske spesialiteter	129
5.3.1	Harmoniserte utdanninger, oppført på vedlegg V 5.3.3	129
5.3.2	Ikke-harmoniserte utdanninger, ikke oppført på vedlegg V 5.3.3, regulert etter den generelle ordningen	131
6	Oversikt over relevant lovgivning.....	135
6.1	Danmark	135
6.2	Finland	136
6.3	Island	137
6.4	Norge	139
6.5	Sverige	140
6.6	De selvstyrende lande	141
6.6.1	Færøyene.....	141
6.6.2	Grønland.....	141
6.6.3	Åland.....	141

Innledning

Det formaliserte samarbeidet mellom de nordiske landene er blant de eldste og mest omfattende regionale samarbeidene i verden. Det politiske samarbeidet bygger på felles verdier og en vilje til å oppnå resultater som bidrar til en dynamisk utvikling og øker Nordens kompetanse og konkurransekraft. Samarbeidet er politisk, økonomisk og kulturelt forankret.

Et grenseløst Norden, der innbyggerne behandles mest mulig likt og kan bevege seg fritt over landegrensene, har alltid vært en bærende ide for det nordiske samarbeidet. Norden var tidlig ute med mange av de løsningene som i dag kjennetegner et bredere europeisk samarbeid: Passunionen, et felles arbeids- og utdanningsmarked og sosialkonvensjon for å nevne noen.

Et felles nordisk arbeidsmarked er en del av grunnfjellet i det nordiske samarbeidet. Avtalen om et integrert arbeidsmarked ble inngått i 1954.

Helsepersonell utgjør en betydelig andel av de som benytter seg av mulighetene til å utøve yrket på tvers av de nordiske landene. Helsepersonell som ønsker å utøve et regulert yrke i et annet nordisk land, må ha offentlig godkjenning fra det landet vedkommende ønsker å arbeide i. Uten systemer for en smidig godkjenningspraksis, ville kravet om nasjonal godkjenning innebære en risiko for grensehindring i form av mer tidkrevende og komplisert søknadsbehandling før helsepersonellet kunne tilby sine tjenester.

Gjensidig godkjenning av helsepersonell utdannet i de nordiske landene har siden 1981 vært regulert gjennom nordiske overenskomster, sist ved overenskomst av 14. juni 1993 om felles nordisk arbeidsmarked for visse yrkesgrupper innen helsevesenet og veterinærer (heretter Arjeplogavtalen).¹ Dette har vært et viktig bidrag til å sikre rask og god saksbehandling av nordiske søkere.

Fra 1994 er samtlige nordiske land tilsluttet EU/EØS: Alle har fra 2008 implementert direktiv 2005/36/EF, godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (direktivet), og vil implementere endringene som følger av direktiv 2013/55/EC (ändringsdirektivet). Direktivets formål er, som formålet med Arjeplogavtalen, å bidra til fri flyt av helsepersonell gjennom å regulere vilkår for godkjenning over landegrensene. Arjeplogavtalen har derfor mistet mye av sin selvstendige betydning.

Samtidig har Arjeplogavtalen ikke blitt revidert siden 1998, det har utviklet seg ulikheter i landenes fortolkning av denne. Det har skjedd endringer i de enkelte landenes helsefaglige utdanninger, hvilke helsepersonellgrupper som er regulert og tittelendringer. I samtlige land har det også skjedd vesentlige endringer i lov og annet regelverk på utdannings- og helsepersonellområdet. På denne bakgrunn anmodet høsten 2013 Nordisk Ministerråds arbeidsgruppe Nordisk gruppe for helsepersonell (NGH), som har som oppgave å følge opp Arjeplogavtalen, Ämbetsmannakommittén för social- och hälsofrågor (ÄK-S)/ Ministerrådet för social- och hälsofrågor (MR-S) om å foreta nødvendige tiltak for å oppheve denne.

Som konsekvens av disse forholdene kom NGH i møte i mai 2014 til enighet om å endre fokus. Gjennom effektiv og hensiktsmessig utveksling av informasjon om de nordiske landenes system for utdanning og godkjenning av helsepersonell og system for tilsyn og reaksjoner skal NGH arbeide for å fremme pasientsikkerheten og i størst mulig grad motvirke unødige grensehindringer mellom de nordiske landene i forbindelse med tillempling av direktivet.

¹ Danmark, Finland, Norge og Sverige vedtok i 1981 en overenskomst om godkjenning av visse yrkesgrupper innen helsevesenet og for veterinærer. Island sluttet seg noe senere til denne. I anledning EØS-avtalen ble det foretatt en gjennomgang av Arjeplogavtalen. Dette resulterte i en ny, EU-tilpasset overenskomst om felles nordisk arbeidsmarked for visse yrkesgrupper innen helsevesenet og for veterinærer (fra Den gemensamma nordiska arbetsmarknaden och EU, Tema Nord 1997:506). Den trådte i kraft 1.1.1994, og er siden revidert ved overenskomst av 11. november 1998, i kraft 1. april 2001.

Spørsmålet om Arjeplogavtalens framtid og behovet for å sikre informasjonsutveksling om helsepersonell som fratas sin godkjenning eller ilegges andre alvorlige tilsynsreaksjoner, har de seneste årene blitt diskutert i Nordisk ministerråds (NMR) organer.

ÅK-S beslutade den 27-28 maj 2015 att en utvärdering av det ändrade Arjeplogavtalet ska äga rum tre år efter ikraftträdandet.

MR-S beslutade att godkänna det reviderade Arjeplogavtalet den 9 september 2015. MR-S beslutade också att ändringsavtalet skulle läggas fram till Nordiska rådet (NR) som ett ministerförslag. NR behandlade ministerförslaget under sin session i slutet av oktober 2015 och gav sedan klartecken för det reviderade avtalet. NR menade också i sin rekommendation till MR-S, att alarmsystemet IMI ska utvärderas efter två år. Vidare ansåg rådet att om man inte finner att det ger ett tillräckligt bra skydd för patientsäkerheten, så bör länderna överväga ett eget nordiskt elektroniskt register.

MR-S (1/16) behandlade den fortsatta processen kring det reviderade Arjeplogavtalet och diskuterade även tillsynsfrågor under sitt möte i Helsingfors den 27 april 2016. Ett undertecknande av avtalet hade förberetts inför MR-S mötet. Det visade sig dock att ett land ville avvakta undertecknandet mot bakgrund av frågor som rör varningsmekanismen i EU:s informationssystem för den inre marknaden (IMI). Varningsmekanismen togs i bruk den 18 januari 2016 i Danmark, Finland och Sverige men det gäller inte för Island eller Norge. Island och Norge har meddelat att ändringsdirektivet ännu inte är en del av EES/EFTA avtalen. Detta innebär att det kommer dröja innan dessa länder kan delta i samarbetet med IMI:s varningsmekanism.

MR-S beslutade också att följa upp frågan om det reviderade Arjeplogavtalet vid nästa MR-S:s möte 2017. Ministrarna förväntas att underteckna det reviderade avtalet vid detta möte. Efter undertecknandet, vidtar en ratificeringsprocess som kan ta olika lång tid för respektive land. Avtalet träder i kraft en månad efter det att sista landet har genomfört processen.

MR-S beslutade vidare att be ÅK-S och NGH att arbeta vidare med att utforma ett gemensamt regelverk (gemensamma riktlinjer) för fortsatt informationsutbyte dvs. utbytet ska fortsätta efter att det reviderade avtalet har trätt i kraft.

Informationsudvekslingssystem for det indre marked (IMI)

Arjeplogavtalen siger, at hvis en behørig myndighed tilbagekalder en godkendelse vedrørende en erhvervsudøver, som har opnået godkendelse i flere af de øvrige stater, skal den berørte centrale myndighed i den eller de andre stater underrettes om foranstaltningen eller tilbagekaldelsen samt om grundlaget herfor. Underretningen skal også ske, hvis der er foretaget begrænsning i erhvervsudøvers ret, fx til at ordinere lægemidler.

Direktivets artikel 56a giver præcis samme forpligtelser. De oplysninger om tilbagekaldelser, som de nationale tilsynsmyndigheder har pligt til at dele med hinanden i medfør af Arjeplogavtalen, vil de også have pligt til at dele med hinanden i medfør af den nye artikel 56a i direktivet. Artiklen i direktivet fastlægger tilmed en ramme på tre dage for, hvor hurtigt de kompetente myndigheder skal underrette hinanden, og stiller således højere krav til myndighederne end Arjeplogavtalen. Direktivet indeholder også bestemmelser om en advarselsordning, hvor medlemsstaterne får meddelelse om autorisationsfratagelse via det fælles informationssystem om de indre marked (IMI).

Arjeplogavtalen fastlægger en pligt til også at underrette de øvrige nordiske lande om grundlaget for tilbagekaldelsen af en godkendelse. Denne pligt følger ikke af Direktivet, men underretning om grundlaget foregår i praksis i dag på den måde, at informationerne ikke sendes ud sammen med underretningen om tilbagekaldelsen, men sendes efterfølgende på opfordring fra de andre nordiske tilsynsmyndigheder. De respektive tilsynsmyndigheder er i den forbindelse bundet af deres egne regler om udveksling af oplysninger. Underretning om grundlaget for tilbagekaldelse vil kunne fortsætte efter samme model, selv når Arjeplogavtalen ændres.

Et viktig tiltak er at NGH skal utveksle informasjon om regulerte helsepersonellgrupper i de ulike landene og utarbeide underlag for vurdering av de personellgrupper og spesialiteter som kan være gjenstand for godkjenning over landegrensene uten behov for utligningstiltak.

Håndbok som verktøy ved godkjenning av regulert helsepersonell

MR-S godkjente 19.november 2015 nytt mandat for arbeidsgruppen. Mandatet pålegger NGH å utarbeide en håndbok som verktøy ved saksbehandlingen av godkjenningssøknader. Foreliggende håndbok inneholder informasjon fra de nordiske landene og de selvstyrte områdene om deres utdannings-, godkjennings- og reaksjonssystemer. I tillegg har boka en oversikt over landenes regulerte helsepersonellgrupper og medisinske og odontologiske spesialiteter.

Dyrehelsepersonell er regulert av Arjeplogavtalen, men omtales ikke her.

Håndboken skal fungere som oppslagsverk, og er i første rekke rettet inn mot landenes godkjenningsmyndighet. Det er et ønske at den også inneholder informasjon av nytte for andre helse- og utdanningsmyndigheter, utdanningsinstitusjoner, arbeidsgiver og andre interesserte.

Håndboken publiseres på hjemmesidene til NMR og de relevante myndighetene.

1 Oversigt over uddanningsystem og -politik i Norden

1.1 Danmark

1.1.1 Grundskolen

Det danske uddannelsessystem består af grundskole, ungdomsuddannelser (dvs. ungdomsuddannelse og erhvervsuddannelse) og videregående uddannelser samt et system af uddannelser for voksne.

Uddannelse er obligatorisk i alderen seks til seksten år. Undervisningspligten består af 10 års grundskole (børnehaveklasse efterfulgt af 1.-9. klasse), med 10. klasse som et frivilligt år derudover. Flertallet af grundskoleeleverne går i den offentlige folkeskole, mens andre undervises i friskoler, privatskoler og kostskoler. Gennemført grundskole er en forudsætning for videre uddannelse på en sekundærskole.

1.1.2 De gymnasiale uddannelser

De gymnasiale uddannelser består af den almene studentereksamen (stx), højere handelseksamen (hhx), højere teknisk eksamen (htx) og højere forberedelseseksamen (hf). De gymnasiale uddannelser udgør den primære vej til de videregående uddannelser. Det er derfor gymnasiernes vigtigste opgave at forberede eleverne til videregående uddannelse, herunder at sikre, at de opnår relevant faglig viden og kompetencer.

1.1.3 Erhvervsuddannelserne

En erhvervsuddannelse er en praktisk betonet uddannelse, og det meste af den foregår i en praktikvirksomhed som for eksempel en større industrivirksomhed, et værksted, et køkken eller en butik.

Den teoretiske del af uddannelsen foregår enten på en erhvervsskole, som kan være en handelsskole, en teknisk skole og et AMU-center, eller på en landbrugsskole eller en social- og sundhedsskole.

Optagelse på en erhvervsuddannelse forudsætter, at undervisningspligten er opfyldt efter folkeskoleloven. Det er normalt efter 9 års forudgående skolegang. Undervisningen er gratis. Uddannelserne varer 2 til 5 år, og efter endt uddannelse har man erhvervskompetence som faglært.

På enkelte uddannelser er der dog en adgangsbegrænsning på, hvor mange elever der kan optages.

1.1.4 Universitetet

De seks fakulteter udbyder tilsammen over 200 uddannelser inden for humaniora, jura, natur- og biovidenskab, samfundsvidenskab, sundhedsvidenskab og teologi.

Studiestructur

Uddannelserne følger generelt den såkaldte 3+2+3-struktur, men enkelte forløb kan variere med hensyn til struktur og længde. Tallene angiver uddannelsernes varighed i år, og 3+2+3-strukturen vil sige, at universitetet primært udbyder tre typer af uddannelser: bachelor-, kandidat- og ph.d.-uddannelser. Dertil kommer masteruddannelser, der udbydes som efter- og videreuddannelse.

Bachelor

Bacheloruddannelsen er en treårig afrundet uddannelse, der kan give adgang til et bredt, men også ret uspecificeret udvalg af stillinger. De fleste vælger at benytte bacheloruddannelsen som grundlag for fortsatte studier på kandidatuddannelsen.

Kandidat

Kandidatuddannelsen er en toårig afrundet uddannelse, der afsluttes med et speciale. For enkelte uddannelser, eksempelvis lægeuddannelsen, er kandidatdelen af tre års varighed. De fleste forbinder

en afsluttet universitetsuddannelse med den kandidatgrad, man opnår efter endt kandidatuddannelse. De fleste erhverv, der kræver en universitetsuddannelse, f.eks. jurist, læge eller gymnasielærer, forudsætter en afsluttet kandidatuddannelse.

Ph.d.-uddannelsen

Ph.d.-uddannelsen er en treårig forskeruddannelse, som man kan søge om optagelse på efter endt kandidatuddannelse. Forskeruddannelsen anvendes inden for nogle fagområder som grundlag for beskæftigelse inden for videnstunge virksomheder, mens den inden for andre områder primært danner udgangspunkt for en videre forskningskarriere.

Master

Har man i forvejen en bachelor- eller kandidatuddannelse, kan man efter nogle års erhvervserfaring vende tilbage til universitetet og tage en masteruddannelse som efter- eller videreuddannelse. Da master-uddannelserne er målrettet mod erhvervsaktive deltagere, følges de 1-1,5-årige forløb typisk som deltids-uddannelser over to år.

1.1.5 Professionsbachelor

Professionsbachelorgraden blev oprettet i 2001, blandt andet som led i en øget internationalisering af de danske uddannelser. Professionsbachelorgraden tildeles ved gennemførelsen af en af en lang række af mellemlange videregående uddannelser (MVU) på et erhvervsakademi, en professionshøjskole eller et universitet. Dette gælder f.eks. uddannelserne til socialrådgiver, lærer, fysioterapeut, pædagog, sygeplejerske, fysioterapeut og radiograf. Professionsbacheloren er kendetegnet ved at have et særligt samspil mellem teori og praksis.

Professionsbachelor er ligeledes kendetegnet ved en praksisviden og erfaring inden for en profession (teknik, kultur, værdier og regler), samt en faglighed, der bygger på teoretisk, videnskabeligt og professionsetisk grundlag.

Links

- Uddannelsesystem: <http://www.uvm.dk/Uddannelser/Paa-tvaers-af-uddannelserne/Overblik-over-det-danske-uddannelsessystem/Voksen-og-efteruddannelsessystemet>
- Uddannelsesguiden: <http://www.ug.dk>

1.2 Finland

1.2.1 Introduktion till utbildningssystemet

Riksdagen beslutar om principerna för utbildningspolitiken och -lagstiftningen. Statsrådet, och undervisnings- och kulturministeriet som en del av det, svarar för planeringen och genomförandet av utbildningspolitiken. Undervisnings- och kulturministeriet bl.a. bereder utbildningslagstiftningen och de budgetpropositioner och statsrådsbeslut som gäller den.

Den allmänna läroplikten (nio år) gäller barn som har fyllt sju år. I grundskolan avläggs ingen examen, men den ger behörighet att söka till utbildning som bygger på grundskolan, gymnasieutbildning och yrkesutbildning. Gymnasieutbildningen är allmänbildande och förbereder de studerande för studentexamen. Gymnasieutbildningen varar tre år.

Grundläggande yrkesutbildning anordnas för alla branscher.

Högskolesystemet består av yrkeshögskolor och universitet. Yrkeshögskolorna (YH) är i allmänhet mångsektoriella och regionala högskolor, och i deras verksamhet betonas kontakten till arbetslivet och samverkan med den regionala utvecklingen. I yrkeshögskolor kan man avlägga yrkeshögskoleexamen samt högre yrkeshögskoleexamen.

Universitetens grundläggande uppgift är att bedriva vetenskaplig forskning och meddela på forskning grundad högsta undervisning. Vid universiteten kan avläggas lägre och högre högskoleexamen samt vetenskapliga påbyggnadsexamina, som är licentiat- och doktorsexamina.

Tilläggsutbildning och fortbildning samt vuxenutbildning med varierande omfattning ordnas på alla nivåer av läroanstalter och högskolor samt av läroanstalter för fritt bildningsarbete.

1.2.2 Yrkesutbildning

Yrkesutbildningens längd är tre år och innefattar 120 studieveckor (med en studievecka avses 40 timmars arbetsinsats av en studerande). Största delen av den yrkesinriktade grundexamen består av yrkesinriktade studier. Av studierna på 120 studieveckor är 90 yrkesinriktade studier och inläring i arbetet som stödjer dessa, 20 allmänbildande (gemensamma) studier och studiehandledning samt 10 valfria studier.

Yrkesinriktad grundexamen för *hälsovårdspersonalen* omfattar farmanomutbildningen, närvårdarutbildningen och utbildningen för tandlaborant. Utbildningen består av 120 studieveckor (från och med den 1 augusti 2015: 180 kompetenspoäng) och examen kan avläggas på 3 år. Utbildningen för närvårdare - *grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen (närsvårdare)* - består av (1) obligatoriska gemensamma studier samt (2) utbildningsprogrammet. Yrkesinriktad grundexamen kan också avläggas som läroavtalsutbildning eller som fristående examen.

Yrkesinriktad vuxenutbildning

Yrkesinriktad grundexamen kan avläggas som grundläggande yrkesutbildning eller som fristående examen enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998).

Yrkesinriktad tilläggsutbildning

Yrkesinriktad tilläggsutbildning ordnas både som längre utbildning och i form av kortare kurser. Inträdeskraven varierar enligt utbildning, till exempel avlagd yrkesinriktad grundexamen inom branschen eller arbetserfarenhet som anknyter till branschen. En yrkes- och specialyrkesexamen kan också vara yrkesinriktad tilläggsutbildning. Man kan avlägga olika yrkesexamina och specialyrkesexamina, till exempel yrkesexamen i arbete bland missbrukare, yrkesexamen inom omsorgsarbete för utvecklingsstörda, specialyrkesexamen i psykiatrisk vård och specialyrkesexamen för tolk för talhandikappade.

1.2.3 Högskoleutbildning

Högskolesystemet består av universitet och yrkeshögskolor. Yrkeshögskolorna (YH) är mångsektoriella och regionala högskolor, och i deras verksamhet betonas kontakten till arbetslivet och samverkan med den regionala utvecklingen. Vid yrkeshögskolor kan man avlägga yrkeshögskoleexamina, som är grundexamina vid yrkeshögskolorna, och högre yrkeshögskoleexamina.

Till studier som leder till yrkeshögskoleexamen kan antas den som har avlagt eller fullgjort: 1) gymnasiets lärokurs eller examen som avses i lagen om anordnande av studentexamen, 2) yrkesinriktad grundexamen som omfattar minst tre år eller motsvarande tidigare studier, 3) sådan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen, specialyrkesexamen eller motsvarande tidigare examen som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, eller 4) utländsk utbildning som i landet i fråga ger behörighet för högskolestudier. Till studier som leder till yrkeshögskoleexamen kan det antas också andra avsedda personer som yrkeshögskolan anser ha tillräckliga kunskaper och färdigheter för studier.

Yrkeshögskoleexamen

Yrkeshögskoleexamens omfattning är 180, 210, 240 eller 270 studiepoäng. Inom hälsoområdena de praktiska studierna omfattar 120 studiepoäng. Studier som leder till yrkeshögskoleexamen ska till sin längd motsvara heltidsstudier under minst tre och högst fyra läsår. Det finns aderton olika examina och examensbenämningar inom social- och hälsoområdet. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira registrerar den som har avlagt yrkeshögskoleexamen som legitimerad yrkesutbildad person enligt lagen (559/1994) och förordningen (564/1994) om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

Högre yrkeshögskoleexamen

En person som har avlagt yrkeshögskoleexamen eller någon annan lämplig högskoleexamen och som efter avlagd examen har minst tre års arbetserfarenhet inom branschen i fråga kan antas till studier som leder till högre yrkeshögskoleexamen. Utbildningens omfattning är 60 eller 90 studiepoäng och ska till sin längd motsvara heltidsstudier under minst ett eller högst ett och ett halvt läsår. Inom social- och hälsoområdet omfattar alla högre yrkeshögskoleexamina 90 studiepoäng.

Specialiseringsutbildning

Målet för specialiseringsutbildningen vid yrkeshögskolorna är att den studerande utgående från sin utbildningsbakgrund och arbetserfarenhet kan t.ex. sköta krävande expertuppgifter, behärskar fördjupad specialkompetens och kan utvärdera och utveckla yrkespraxis inom sitt specialområde. Yrkeshögskolan ger en studerande ett intyg över specialiseringsutbildning. Av intyget ska framgå specialiseringsutbildningens benämning och utbildningens centrala innehåll.

Universitetsutbildning

Vid universiteten kan man avlägga lägre och högre högskoleexamina samt vetenskapliga, konstnärliga och yrkesinriktade påbyggnadsexamina. Universiteten kan också ordna fortbildning och öppen universitetsundervisning.

De studier som krävs för lägre högskoleexamen omfattar 180 studiepoäng (tre läsår). De studier som krävs för högre högskoleexamen omfattar 120 studiepoäng (två läsår). Emellertid, de studier som krävs för psykologie magisterexamen, musikmagisterexamen och odontologie licentiatexamen omfattar 150 studiepoäng (två och ett halvt läsår). Ytterligare de studier som krävs för veterinärmedicine licentiatexamen och medicine licentiatexamen omfattar 180 studiepoäng (tre läsår).

Högre högskoleexamina inom hälso-och sjukvård

Universitetsutbildningar som leder till registrering som legitimerade yrkesutövare enligt lagen (559/1994) och förordningen (564/1994) om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården leder också till högre högskoleexamen, utom farmaceututbildning.

Specialläkar- och specialtandläkarutbildning

Specialistläkarutbildningen ordnas som ett utbildningsprogram med en minimilängd på fem år i form av handledda studier på heltid. Specialisttandläkarutbildningen ordnas som ett utbildningsprogram med en minimilängd på tre år i form av handledda studier på heltid. Utbildningen ska ske vid universiteten, men ska inte längre leda till examen utan vara en yrkesinriktad påbyggnadsutbildning efter en universitetsexamen. Även i fortsättningen är det universiteten som väljer studerande till utbildningen och svarar för utbildningens innehåll och kvalitet.

Specialiseringsutbildning

Specialiseringsutbildning vid universiteten är avsedda att genomföras efter högskoleexamen av personer som redan har varit yrkesverksamma. För specialiseringsstudier är att den studerande utgår från sin utbildningsbakgrund och arbetserfarenhet kan t.ex. sköta krävande expertuppgifter, behärska vetenskaplig specialkompetens eller genom utnyttjande av vetenskaplig forskningsinformation eller metoder inom konstnärlig verksamhet kan analysera, utvärdera och utveckla yrkespraxis inom sitt specialiseringsområde. Universitetet ger en studerande ett intyg över specialiseringsutbildning. Av intyget ska framgå specialiseringsutbildningens benämning och utbildningens centrala innehåll. Utbildningsstyrelsen ska hålla ett elektroniskt dokument om specialiseringsutbildningar.

Lenker

- http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/koulutusjaerjestelmae/liitteet/sv_liitt eet/Utbildningssystemet i Finland.pdf
- http://www.oph.fi/utbildning_och_examina

1.3 Island

1.3.1 Oversikt²

Isländska tinget (Alþingi) har lagligt och politiskt ansvar för utbildningssystemet i Island. Tinget tar beslut om grundläggande mål för utbildningen och om administrativa ramar för utbildningssystemet. All utbildning hör under Utbildningsdepartementets juridiska kontroll. Kommunerna är ansvariga för förskolor och grundskolor, men vidaregående skolor och högskolor drivs av staten eller privata företag.

1.3.2 Förskolor och grundskolor

Förskolor och grundskolor har relativ autonomi, men lärandemål definieras centralt genom lagstiftning och nationella läroplaner. Förskolan är det första skolstadiet för barn före grundskolan. Skolplikt gäller för barn i åldrarna sex till sexton år. De som är färdiga med grundskolan eller jämförbar utbildning eller har blivit sexton år har rätt till inträde i en vidaregående skola.

1.3.3 Vidaregående skola

De flesta unga människor fortsätter med heltids utbildning när de har slutat grundskolan.

Ungdomsuddannelserne er ikke omfattet af skolepligten, men enhver der har fuldført grundskolen, har ret til at indskrive sig på en ungdomsuddannelse. Eleverne er normalt i alderen 16-20 år. Uddannelsen til studentereksamen består normalt af et treårigt forløb afsluttende med en eksamen. Længden af uddannelserne i erhvervsuddannelser varierer fra et semester til ti, men det mest almindelige er fireårige forløb. Myndigheterna ser till att vuxna har tillgång till utbildning, men vuxenutbildningen bjuds av privata institut, företag eller organisationer. Vuxenutbildning finns på gymnasienivå och inom högre utbildning och på institutioner för livslångt lärande.

1.3.4 Universitet

Island har sju universitet eller högskolor, fyra hör under staten och tre är privata med statligt stöd.

Nutidens islandske videregående uddannelser daterer sig til oprettelsen af Islands Universitet i 1911. Lovrammen omkring de videregående uddannelser i Island findes i islandsk lov om universiteter, nr. 63/2006. Loven gælder for institutioner der giver en videregående uddannelse førende til en universitetsgrad, og som er godkendt af Undervisnings- og Kulturministeriet. Ministeriet har også udgivet et sæt retningslinjer for videregående uddannelser, nr. 80/2007, som giver en systematisk beskrivelse af uddannelsesstrukturen og grader i den videregående uddannelse som specifikt er baseret på indlæringsresultater. Alle videregående uddannelsesinstitutioner i Island med ministeriel godkendelse skal følge disse retningslinjer.

1.3.5 Ytterligare information

För ytterligare information se introduktionsartiklar för organisering och styrning för varje utbildningsnivå: [Pre-primary Education](#), [Compulsory Education](#), [Upper Secondary Education](#), [Higher Education](#) och [Adult Education and Training](#).

För en kort beskrivning av andra huvudämnen angående utbildningssystemet se följande artiklar: [Funding education](#), [Teachers and education staff](#), [Management and other educational staff](#), [Educational support and guidance](#), [Quality assurance](#), [Mobility and internationalisation](#).

För information om nyliga eller tänkta reformer se: [Ongoing Reforms and Policy Developments](#).

Medan Eurypedia har detaljerad och jämförbar information, kan ytterligare information hittas på webbsidan island.is, samt [Multicultural centre](#) och [National Centre for Educational Materials](#).

² Kilde: Europeiska kommissionen, Eurypedia - encyklopedia over de nasjonale utdanningssystemene i Europa, <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Iceland:Overview> (2016-06-07).

Lenker

- http://eng.menntamalaraduneyti.is/education-in-iceland/Educational_system/
- <https://nor.menntamalaraduneyti.is/temaer/uddannelse/>

1.4 Norge

1.4.1 Grunnskole

Grunnskolen er tiårig, med skolestart det kalenderåret eleven fyller seks år. Det er et mål at alle barn og unge skal oppnå grunnleggende ferdigheter, få del i et felles kunnskaps-, kultur- og verdigrunnlag og oppleve mestring og utfordring i skolen.

1.4.2 Videregående opplæring

Alle som har fullført grunnskolen eller tilsvarende har rett til videregående opplæring. Voksne over 25 år har etter søknad rett til videregående opplæring for voksne. Opplæringen er inndelt i studieforberevende og yrkesfaglige opplæringsprogrammer. Studieforberevende opplæring er en treårig utdanning med vekt på teoretiske fag og gir generell studiekompetanse for opptak til høyere utdanning. Yrkesfaglig opplæring fører i hovedsak til fag- eller svennebrev, normalt med to år i skole og to år i lære i bedrift. I yrkesfag som ikke er lærefag foregår opplæringen over tre år på skole. Det er mulig å bygge på en yrkesfaglig opplæring for å oppnå generell studiekompetanse. Autorisasjonsgivende helsefaglig opplæring: ambulansefaget, apotekteknikerfaget, helsefag, fotterapifaget, helsesekretærfaget og tannhelsesekretærfaget.

Fagskole

Yrkesrettede utdanninger som varer fra et halvt til to år og som bygger på videregående opplæring. Det kreves ikke generell studiekompetanse. En fagskoleutdanning er et alternativ til høyere utdanning og skal gi kompetanse som kan tas i bruk direkte i arbeidslivet. Bortsett fra de tradisjonelle tekniske og maritime fagskoleutdanningene som er offentlig finansiert, er det et særtrekk ved denne utdanningstypen at de fleste tilbyderne er private.

Etter- og videreutdanning

Fleksible kurs eller utdanninger på ulike nivåer. Bygger ofte på yrkeserfaring.

1.4.3 Universitet og høyskole

Høyere utdanning er forskningsbasert og bygger normalt på bestått treårig videregående opplæring. De fleste høyere utdanningsinstitusjonene er statlige, og de har selv ansvar for kvaliteten i utdanningen, forskningen og formidlingen. Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) ble etablert i 2003. NOKUT er helt sentralt både i arbeidet for å sikre utdanningskvaliteten ved universitetene, på høyskolene, i fagskoleutdanningen og i arbeidet med godkjenning av utenlandsk høyere utdanning.

Bachelorstudier

Et bachelorgradsstudium er et treårig studieprogram (180 studiepoeng/ECTS). De autorisasjonsgivende bachelorutdanningene er profesjonsstudier der praksisopplæring utgjør en vesentlig del av opplæringen.

Mastergradsstudier

Et mastergradsstudium er som oftest et toårig studieprogram (120 studiepoeng/ECTS) som bygger på bachelorgraden. Noen mastergradsstudier bygger i tillegg på relevant yrkespraksis og kan være både to år (120 ECTS) og halvannet år (90 ECTS). Utviklingen går i retning mot at flere og flere videreutdanninger blir godkjent som del av en mastergrad. Universitetene tilbyr fem- og seksårige autorisasjonsgivende profesjonsstudier (integreerte mastergrader) f eks odontologi, psykologi og medisin.

Etter- og videreutdanning

Fleksible kurs eller utdanninger på ulike nivåer. Bygger ofte på yrkeserfaring.

Lenker

- https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/kd_f4133b_web.pdf

- <http://www.nokut.no/Fakta/Det-norske-utdanningssystemet/>
- <http://utdanning.no/>

1.5 Sverige

1.5.1 Översikt

I Sverige har riksdag och regering det övergripande ansvaret för utbildning och forskning. Utbildningsdepartementet ansvarar för skolfrågor, universitet och högskolor, forskning, vuxenutbildning och folkbildning. De statliga universiteten och högskolorna är myndigheter under Utbildningsdepartementet, förutom Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) som lyder under Jordbruksdepartementet. Under Utbildningsdepartementet lyder även andra myndigheter, såsom Skolverket (ansvarig för skolväsendet), Myndigheten för Yrkeshögskolan (ansvarig för eftergymnasiala utbildningar), Universitets- och högskolerådet och Universitetskanslerämbetet (ansvariga för högskoleutbildning).

Skolväsendet består av bl.a. förskolan, förskoleklassen, grundskolan, gymnasieskolan och vuxenutbildning (komvux). Eftergymnasial yrkesutbildning ges av yrkeshögskolor. All högre utbildning i Sverige bedrivs av statliga universitet och högskolor eller av enskilda utbildningsanordnare som beviljats examenstillstånd.

1.5.2 Förskoleklass, grundskola och gymnasieskola

Förskolan är frivillig och bedriver verksamhet för barn upp till fem år. Från sex års ålder har barn rätt att börja i förskoleklass som även den är frivillig. Barn har skolplikt från höstterminen det år då barnet fyller sju år (årskurs 1) till utgången av vårterminen i årskurs 9 (grundskolan). Den som har avslutad grundskolan har rätt att till gymnasieutbildning. Gymnasieskolan är treårig och frivillig.

1.5.3 Vuxenutbildning

Kommuner erbjuder kommunal vuxenutbildning (komvux) som består av grundläggande vuxenutbildning och gymnasial vuxenutbildning.

1.5.4 Eftergymnasial utbildning

Eftergymnasial yrkesutbildning administreras och övervakas av Myndigheten för Yrkeshögskolan. Programmen finansieras av staten och organiseras av privata och offentliga utbildningssamordnare, tillsammans med aktörer från arbetslivet. Utbildningarna är utformade för att möta arbetsmarknadens behov av kompetens. Utbildningarnas längd är i flesta fall mellan ett och tre år och kan leda till en yrkeshögskoleexamen efter minst ett år eller en kvalificerad yrkeshögskoleexamen efter minst två år.

1.5.5 Högskoleutbildning

Högskolelagen (1992:1434) innehåller grundläggande bestämmelser om utbildningen vid universiteten och högskolorna. Den anger bl.a. vad som ska karaktärisera utbildningen på respektive nivå. Högskoleförordningen (1993:100) knyter an till bestämmelserna i högskolelagen. I bilaga 2 till högskoleförordningen samt i bilagorna till förordning (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet finns examensordningar som innehåller examensbeskrivningar för samtliga examina. Inom ramarna har universiteten och högskolorna relativt stor frihet att själva bestämma om sitt utbildningsutbud. Systemet bygger i princip på målstyrning.

Omfattningen av högskoleutbildning anges enligt ett poängsystem, där ett studieår på heltid under 40 veckor motsvarar 60 högskolepoäng (hp), och en termin på heltid motsvarar 30 högskolepoäng. 1 högskolepoäng motsvarar 1 ECTS-poäng. Poäng som tagits före den 1 juli 2007 kan räknas om till högskolepoäng genom att 1 poäng (p) översätts till 1,5 högskolepoäng. Tidigare motsvarade 1 p en veckas heltidsstudier.

Examina delas in i generella examina, yrkesexamina och konstnärliga examina. En anledning till att det finns yrkesexamina är att det för vissa yrken krävs en särskild utbildning för att kunna få behörighet att utöva yrket. Varje examensbevis ska följas av en examensbilaga ("Diploma Supplement"). Examensbilagan innehåller en beskrivning av innehållet i och omfattningen av examen och det svenska högskolesystemet. Universitets- och högskolerådet är den myndighet som ansvarar för examensbilagan.

Generella examina på grundnivå uppnås efter ha fullgjort kursfordringar om 120 hp (högskoleexamen) eller 180 hp (kandidatexamen). Yrkesexamina på grundnivå omfattar oftast 120 hp eller 180 hp.

Generella examina på avancerad nivå uppnås efter ha fullgjort kursfordringar om 60 hp (magisterexamen) eller 120 hp (masterexamen). Yrkesexamina på avancerad nivå kan omfatta 60–330 hp.

På forskarnivå finns det två examina: licentiatexamen som omfattar 120 hp och doktorsexamen som omfattar 240 hp.

Länkar

- Visuell översikt över det svenska utbildningssystemet: <http://www.skolverket.se/skolformer/karta-over-utbildningssystemet>
- Om utbildning på högskolenivå: <http://www.uk-ambetet.se/faktaomhogskolan/utbildningochexamina.4.782a298813a88dd0dad800013313.html#h-Overskadligbildavhogskolesystemet>

1.6 De selvstyrende lande

1.6.1 Færøylene

Det færøske uddannelsessystem består af en grundskole, ungdomsuddannelser og videregående uddannelser – samt uddannelser udenfor Færøerne.

I grundskolen er der 9 års undervisningspligt. 10. klasse er valgfri. Undervisningspligten starter når barnet er 7 år.

De gymnasiale ungdomsuddannelser er 3 årige. De erhvervsrettede ungdomsuddannelser er typisk 4 årige.

Det er muligt at tage en del kortere, mellemlange og længerevarende uddannelser på Færøerne. Derudover vælger en del unge at tage uddannelsen uden for Færøerne. Dette gælder typisk længerevarende uddannelser, som ikke kan tages på Færøerne.

Uddannelsesområdet hører under Mentamálaráðið (Ministry of Education, Research and Culture).

Lenker

- <http://www.mmr.fo>

1.6.2 Grønland

Det grønlandske uddannelsessystem består af en grundskole, ungdomsuddannelser og videregående uddannelser – samt uddannelser udenfor Grønland. Uddannelsesområdet hører under Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke (Ministry of Education, Culture, Research and Church).

I grundskolen er der 10 års undervisningspligt. Undervisningspligten starter når barnet er 6 år.

De gymnasiale ungdomsuddannelser er 3 årige. De erhvervsrettede ungdomsuddannelser er typisk 4 årige.

Grønlands Universitet (Ilisimatusarfik) tilbyder en række uddannelser på bachelor- og kandidatniveau, mens andre længerevarende uddannelser må tages uden for Grønland, primært i Danmark.

Lenker

- <http://www.naalakkersuisut.gl>

1.6.3 Åland

Åland has the same educational system from primary school to upper secondary level as Finland, and one university of applied sciences where the program contains: business administration, electrical engineering, health and caring sciences (nursing education), hospitality management information technology and marine engineering navigation.

It is also possible to receive training for *närvårdare* (basic training for nursing) in Åland.

Those who want to be medical doctors, psychologists or social workers have their training in Finland, where the Medical faculty at the Helsinki university provides an alternative to study in Swedish, or in Sweden.

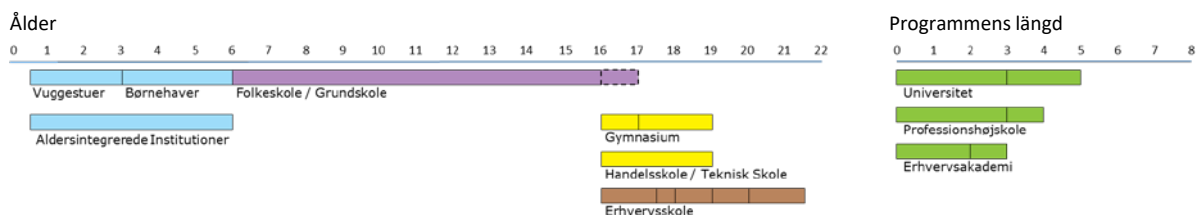
Medical students and doctors in Finland and Sweden can do a substantial part of the practical clinical training in Åland.

Lenker

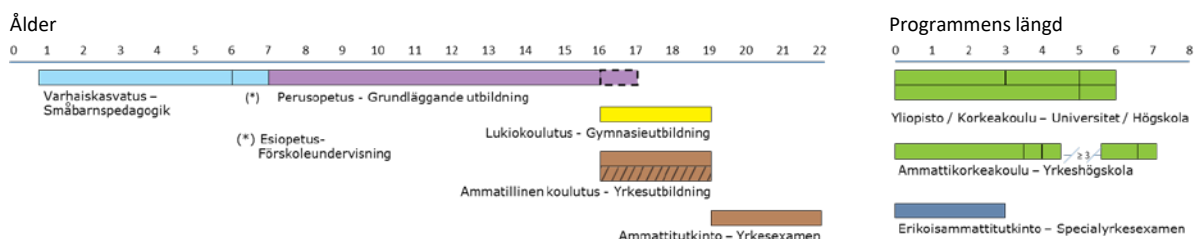
- <http://www.ha.ax/text.con?iPage=28&iLan=1>

1.7 Visuell översikt över de nordiska ländernas utbildningssystem³

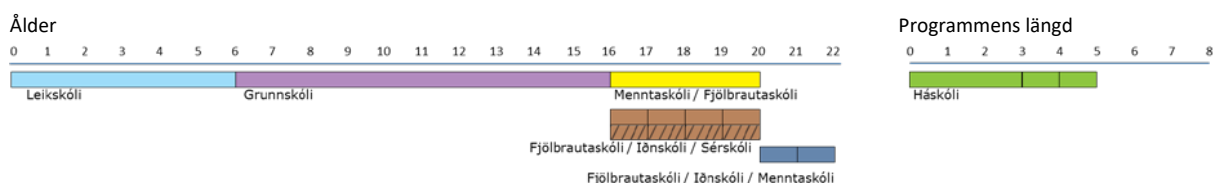
Danmark

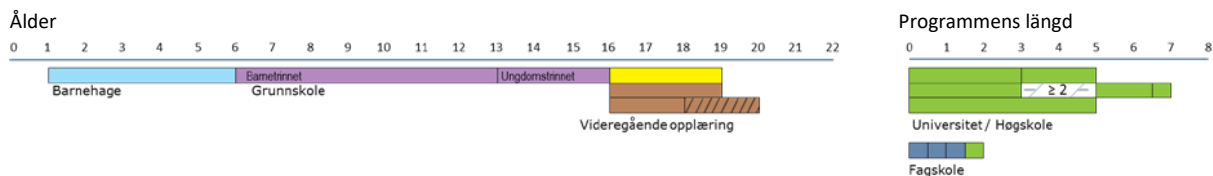
Finland

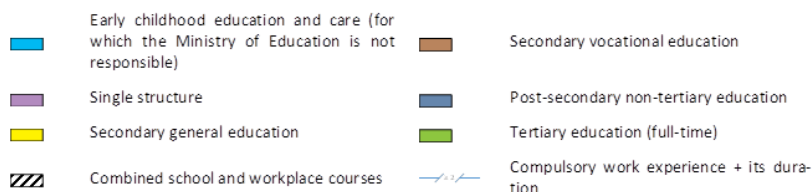
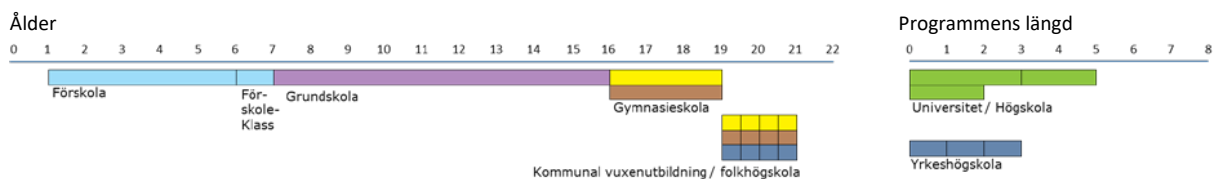
Island

Norge

Sverige

³ Kilde: Europeiska kommissionen, The structure of the European education systems 2015/16: schematic diagrams, November 2015, https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Publications:The_Structure_of_the_European_Education_Systems_2015/16:_Schematic_Diagrams (2016-06-07).

2 Regulering av godkjenning av faglige kvalifikasjoner av helsepersonell og tilsyn/reaksjoner

2.1 Danmark

2.1.1 Autorisation af sundhedspersoner

Lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed regulerer autorisation af visse sundhedspersoner, speciallægeanerkendelse.

Autorisation meddeles af Styrelsen for Patientsikkerhed til personer, der har gennemført en nærmere bestemt uddannelse, jf. lovens § 2. Autorisationen giver sundhedspersonen ret til at udøve det pågældende erhverv og benytte den lovbeskyttede titel. Ikke-autoriserede personer har ikke ret til at benytte titlen. Autorisation gives til sundhedspersoner, som opfylder kravene i autorisationsloven om gennemført uddannelse og som ikke er uegnet til at virke inden for det pågældende erhverv. Ret til selvstændig faglig virksomhed bortfalder ved det fyldte 75. år. Styrelsen for Patientsikkerhed kan efter ansøgning give tilladelse til, at en autoriseret sundhedsperson kan fortsætte sin selvstændige-faglige virksomhed helt eller delvist efter at vedkommende er fyldt 75 år.

Læger tandlæger og kiropraktorer får endvidere ret til selvstændigt virke efter et års gennemført praktik (klinisk basisuddannelse/turnus). Retten til selvstændigt virke bortfalder, når lægen, tandlægen eller kiropraktoren fylder 75 år.

2.1.2 Tilsyn med sundhedspersoner

Styrelsen for Patientsikkerhed fører tilsyn med den sundhedsfaglige virksomhed, der udføres af personer inden for sundhedsvæsenet (dog ikke autoriserede psykologer). Styrelsen fører endvidere tilsyn behandlingssteder i sundhedsvæsenet. Derfor skal alle offentlige og private behandlingssteder registreres, og visse private behandlingssteder skal også registrere en virksomhedsansvarlig læge/tandlæge. Endelig skal sundhedspersoner på private behandlingssteder registreres og godkendes til at måtte udføre kosmetisk behandling.

2.1.3 Klageinstans

Ankenævnet for Tilsynsafgørelser er et uafhængig organ, der behandler klager fra sundhedspersoner over visse afgørelser truffet af Styrelsen for Patientsikkerhed. Til ankenævnet kan der klages over en afgørelse om fratagelse af autorisationen, indskrænkning af virksomhedsområdet, arbejdsforbud og suspension. Styrelsen for Patientklager er sekretariat for ankenævnet. Der kan klages i 4 uger fra den dag, hvor Styrelsen for Patientsikkerhed har truffet afgørelse.

Ankenævnet for Tilsynsafgørelse kan afvise sagen uden realitetsbehandling, tiltræde afgørelsen eller hjemvise sagen til Styrelsen for Patientsikkerhed til fornyet behandling.

2.1.4 Oversigt over sanktionsmuligheder i Danmark

Styrelsen for Patientsikkerheds mulighed for at iværksætte sanktioner er reguleret i Lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed. Styrelsen for Patientsikkerhed kan træffe afgørelser om sanktioner over for autoriserede sundhedspersoner, hvis styrelsen vurderer, at sundhedspersonen i større eller mindre grad er eller vil være til fare for sine patientsikkerheden. Styrelsen for Patient- sikkerheds afgørelser om at fratage eller indskrænke en autorisation (på grund af fare for patientsik- kerheden) skal prøves ved domstolene senest 2 år efter styrelsens afgørelse.

Skærpet tilsyn

Skærpet tilsyn bruges, når Styrelsen for Patientsikkerhed har begrundet formodning om, at en sundhedspersons virksomhedsudøvelse vil kunne udgøre en forringet sikkerhed for patienterne. Konsekvensen af et skærpet tilsyn er, at Styrelsen for Patientsikkerhed skærper opmærksomheden på, om sundhedspersonen fortsætter den fagligt kritisable virksomhedsudøvelse.

Fagligt påbud

Påbud er en konkret anvisning på, hvordan en sundhedsperson skal forholde sig for at rette op på en kritisabel faglig virksomhed. Påbuddet medfører ikke, at sundhedspersonen får indskrænket mulighederne for at udøve sin virksomhed.

Påbud om at medvirke til oplysning af sagen

Styrelsen for Patientsikkerhed kan give et påbud til en autoriseret sundhedsperson, om at denne skal underkaste sig undersøgelser og medvirke ved kontrolforanstaltninger samt udlevere relevante helbredsoplysninger til brug for oplysning af en tilsynssag om den pågældendes egnethed.

Afgørelse med vilkår

Styrelsen for Patientsikkerhed kan undlade at træffe afgørelse om autorisationsfratagelse eller virksomhedsindskrænkning på vilkår af, at den pågældende autoriserede sundhedsperson i en nærmere fastsat periode overholder betingelser om behandling, kontrolforanstaltninger mv. Denne sanktionsmulighed bruges kun i sager om egnethedsproblemer.

Virksomhedsindskrænkning

En sundhedspersons virksomhedsområde kan indskrænkes øjeblikkeligt og midlertidigt, såfremt Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, at sundhedspersonen på et eller flere sundhedsfaglige områder udgør en fare for sine patienter, på grund af faglige mangler eller egnethedsproblemer.

Styrelsen for Patientsikkerhed har endvidere mulighed for at indskrænke en sundhedspersons virke, hvis den pågældendes virke i udlandet er blevet begrænset på samme vis administrativt eller ved dom i udlandet.

Indskrænkning i ordinationsretten

Hvis Styrelsen for Patientsikkerhed finder, at en læge ordinerer afhængighedsskabende lægemidler på en uforsvarlig måde, kan styrelsen fratage vedkommende retten til at ordinere disse lægemidler.

Suspension

Styrelsen for Patientsikkerhed kan suspendere en sundhedspersons autorisation ved personens udrejse, sygdom eller pension, hvis styrelsen vurderer, at personen vil kunne være til fare for patientsikkerheden.

Forbud

Styrelsen for Patientsikkerhed har mulighed for at give en autoriseret sundhedsperson forbud mod helt eller delvist at udøve sin faglige virksomhed, mens styrelsen oplyser en sag om midlertidig autorisationsfratagelse eller virksomhedsindskrænkning.

Fratagelse af autorisation

En sundhedsperson kan miste sin autorisation øjeblikkeligt og midlertidigt, hvis Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, at sundhedspersonen er til fare for patientsikkerheden, eller hvis sundhedspersonen ikke medvirker ved styrelsens tilsyn.

Styrelsen for Patientsikkerhed har endvidere mulighed for at fratage en sundhedspersons danske autorisation, hvis den pågældendes udenlandske autorisation vedrørende samme erhverv bliver frataget administrativt eller ved dom i udlandet.

Ulovlig virksomhedsudøvning

Alle må behandle syge i Danmark. Visse behandlingsformer er dog forbeholdt læger og personer, der behandler efter delegation fra en læge. Det drejer sig om operative indgreb, iværksættelse af bedøvelse, fødselshjælp, anvendelse af receptpligtige lægemidler, røntgen- eller radiumbehandling eller behandlingsmetoder med visse elektriske apparater. Overtrædelse af ovenstående straffes med bøde eller fængsel i op til 1 år.

2.1.5 Udveksling af oplysninger samt beskyttelse af personlige oplysninger

Styrelsen for Patientsikkerhed sender oplysninger til de andre nordiske lande om følgende afgørelser/sanktioner:

- Skærpet tilsyn
- Påbud
- Suspension
- Arbejdsforbud
- Virksomhedsindskrænkninger
- Ordinationsindskrænkninger
- Autorisationsfratagelser
- Domme om rettighedsfrakendelse/virksomhedsindskrænkninger
- Frivillige autorisationsfraskrivelser/virksomheds- og ordinationsindskrænkninger

I praksis foregår det således, at Styrelsen for Patientsikkerhed automatisk fremsender oplysning om, at en sundhedsperson har fået frataget eller indskrænket sin autorisation. Oplysning om frivillige fraskrivelser eller virksomhedsindskrænkninger fremsendes også. Af hensyn til databeskyttelsesreglerne foregår underretning om grundlaget for tilbagekaldelsen/indskrænkningen i praksis i dag på den måde, at underretningen – på anmodning fra de andre nordiske tilsynsmyndigheder – efterfølgende sendes til den relevante tilsynsmyndighed.

Databeskyttelsesforordningen stiller nøje betingelser for, hvornår en videregivelse af personfølsomme oplysninger er berettiget, og Styrelsen for Patientsikkerhed skal altid foretage en konkret afvejning af, hvilke oplysninger der er nødvendige for den modtagende myndighed.

Styrelsen udveksler derudover oplysninger i overensstemmelse med den reviderede Arjeplog-aftale art. 18.

Styrelsen for Patientsikkerhed orienterer via alertmodulet i IMI alle EU og EØS medlemslandene om afgørelser/sanktioner der indskrænker sundhedspersoners erhvervsmæssige virksomhed.

2.1.6 Registerordning over sundhedspersoner

I Styrelsen for Patientsikkerheds offentlige autorisationsregister er det muligt at finde oplysninger om alle sundhedspersoner med en dansk autorisation. Sundhedspersoner, ansættelsesmyndigheder og private kan således ved opslag i registeret kontrollere den enkelte sundhedspersons autorisationsstatus. Sundhedspersoner kan i registeret samtidig finde frem til deres autorisationsID. I registeret kan endvidere findes oplysninger om tilsyn med private behandlingssteder samt tilsyn med kosmetiske behandlere og kosmetiske behandlingssteder.

Lenker

- <http://stps.dk/>

2.2 Finland

2.2.1 Erkännande av yrkeskvalifikationer inom hälso- och sjukvården

Legitimerade yrkesutbildade personer som med stöd av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) beviljas rätt att utöva yrket är: *läkare, tandläkare, provisorer, psykologer, talterapeuter, näringsterapeuter, farmaceuter, sjukskötare, barnmorskor, hälsovårdare, fysioterapeuter, laboratorieskötare, röntgenskötare, munhygienister, ergoterapeuter, optiker och tandtekniker* (17 beteckningar). Legitimerade yrken får enligt lagstiftningen utövas endast av legitimerade yrkesutbildade personer. Den som olovligen utövar ett yrke inom hälso- och sjukvården kan i Finland dömas till böter eller fängelsestraff.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Valvira⁴, kan i stället för legitimation bevilja tillstånd att utöva yrket för sådana personer som har fullgjort sin utbildning för yrket i fråga, i en stat utanför EU/EES. Tillståndet är alltid tidsbegränsad och kan också begränsas till att gälla bara en viss yrkesuppgift.

Skyddade yrkesbeteckningar enligt förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (564/1994) gäller yrken: *ortopedtekniker, fotterapeut, utbildad massör, kiropraktor, naprapat, osteopat, närvårdare, psykoterapeut, sjukhusfysiker, sjukhusgenetiker, sjukhuskemist, sjukhusmikrobiolog och sjukhuscellbiolog* (13 beteckningar). Även andra personer kan verka i samma yrke som personer med skyddad yrkesbeteckning, om de har tillräcklig utbildning, erfarenhet och yrkesskicklighet. De har dock inte rätt att använda den skyddade yrkesbeteckningen.

Som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården med skyddad yrkesbeteckning, som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, betraktas fortfarande också personer med följande skyddade beteckningar: *hjälpsskötare, tandskötare, pedikyrist, utbildad kiropraktiker, utbildad naprapat, utbildad osteopat, konditionsskötare, barnskötare, medikalvaktmästare-ambulansförare, mentalvårdare, sinnessjukskötare och primärskötare* (som fått sina skyddade yrkesbeteckningar enligt den gamla lagstiftningen).

2.2.2 Myndigheter ansvariga för behörighet och tillsyn

Valvira beviljar (1) rätt att utöva yrket som legitimerad yrkesutbildad person, (2) tillstånd att utöva yrke, eller (3) rätt att använda skyddad yrkesbeteckning till en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Valvira (4) beslutar också om behörighet att arbeta som förstavårdare på basis av bevis på formella kvalifikationer och (5) behandlar ansökningar angående europeiskt yrkeskort.

Valvira är den behöriga myndigheten som tar emot ansökningar och fattar beslut i de ovannämnda ärenden, också när det gäller examina som avlagts utomlands. Villkoren för att bli beviljad legitimation, tillstånd att utöva yrke eller rätt att använda yrkesbeteckning, beror på var sökanden har avlagt utbildningen: i Norden, i ett annat EU- eller EES-land eller i ett land utanför EU eller EES. Valvira kräver också att alla yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har tillräckliga språkkunskaper i finska eller svenska, för att kunna sköta sina arbetsuppgifter tillbörligt.

Ansökan från en sökande som har genomgått utbildningen i ett EU- eller EES-land ska, beroende på situationen, bli behandlad inom tre eller fyra månader från det datum när alla nödvändiga handlingar har lämnats in till Valvira. Däremot kan det ta längre tid att handlägga en ansökan från en sökande som har avlagt examen utanför EU- eller EES-området.

Ändringssökande

Enligt lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården 39 § kan ändring i ett beslut som Valvira har fattat i ett tillsynsärende med stöd av denna lag sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). I en anmärkning eller

⁴ Kilde: www.valvira.fi (2016-06-07).

ett påpekande som gjorts av Valvira eller regionförvaltningsverket får ändring inte sökas genom besvär.

När det gäller andra beslut av Valvira, får omprövning begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). Det beslut som meddelas med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

Beslut som avses i 25–30 §, 31 a och 40 c § ska trots besvär verkställas omedelbart.

2.2.3 Tillsyns- och reaktionssystemet

I Finland finns det sex regionalförvaltningsverk som leder och övervakar den verksamhet som utövas inom respektive verksamhetsområden (www.avi.fi). Valvira styr och övervakar hälso- och sjukvården på riksnivå. Målet är att säkra patientsäkerheten och att genomföra rättskyddet samt servicens kvalitet inom hälsovården.

Tillsynsarbetet delas in i tre verksamhetshelheter: (1) tillsyn i efterhand av enskilda fall, (2) planerlig tillsyn (övervakningsplaner och program för egenkontroll) och (3) styrning och rådgivning av yrkesutbildade personer och enheter inom hälsovården samt utfärdande av utlåtanden på basen av handlingar till myndigheter och domstol.

Tillsynen i efterhand baserar sig på enskilda klagomål och anmärkningar. Valvira behandlar klagomålen i synnerhet då det handlar om misstanke om vårdfel vid död eller om det är fråga om en vidsyftande och principiell fråga. Som sanktioner i tillsynsärenden kan ges till exempel administrativ styrning (delgivande av uppfattning, fästande av uppmärksamhet, anmärkning), säkerhetsåtgärder (fråntagning eller begränsning av rätten att utöva yrket eller fråntagning av rätten att använda skyddad yrkesbeteckning) och disciplinåtgärder (skriftlig varning). Endast Valvira kan vidta säkerhetsåtgärder och disciplinära åtgärder.

Vid Valvira finns en nämnd för tillsyn över den yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården. Den behandlar och avgör andra ärenden än sådana som en yrkesutbildad person själv har ansökt om, och som gäller begränsning och förlust av rätt att utöva yrke eller använda en skyddad yrkesbeteckning (säkerhetsåtgärder), och ärenden som gäller återställande av denna rätt samt disciplinära ärenden. Social- och hälsovårdsministeriet tillsätter nämndens medlemmar och suppleanter för fyra år i sänder på föredragning av Valvira. Nämnden samlas cirka en gång per månad enligt en på förhand bestämd tidtabell och vid behov även vid andra tidpunkter.

Tillsynsnämndens beslut i ärenden som gäller begränsning och förlust av rätt att utöva yrke eller använda en skyddad yrkesbeteckning och ärenden som gäller återställande av denna rätt kungörs i den Officiella tidningen. Därutöver ger Valvira beslutens avgörandeavsnitt för kännedom till vissa instanser separat. Valvira tillkännager tillsynsnämndens ovan nämnda avgöranden (avgörandeavsnitt) bland annat åt de övriga nordiska tillsynsmyndigheterna.

Valvira ska enligt 24 b § 1 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som avses i 24 a § 2 mom. (registeruppgifter) till regionförvaltningsverket för skötseln av dess i lag föreskrivna tillsynsuppgifter samt till myndigheter i en EU- eller EES-stat för skötseln av uppgifter i anslutning till beviljande av och tillsyn över rätt eller tillstånd för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att utöva yrke. Enligt 40 d § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har Valvira trots sekretessbestämmelserna rätt att till behöriga myndigheter i EU- eller EES-stater lämna ut sådana uppgifter och utredningar som är nödvändiga för att de ska kunna sköta sina uppgifter.

Påföljder av felaktigt förfarande

Valvira kan enligt 26 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ge en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården en påföljd för felaktigt förfarande, om den yrkesutbildade personen (1) försummar någon skyldighet enligt 15, 15 a, 16–18, 18 a eller 19–21 § eller en läkare

eller tandläkare försummar någon skyldighet enligt 15, 15 a, 16–18, 18 a eller 19–23 §, (2) fullgör sådana uppgifter för vilka hans eller hennes utbildning eller yrkesskicklighet ska anses otillräcklig eller hans eller hennes verksamhetsmöjligheter begränsade, eller (3) annars handlar felaktigt eller klandervärt.

Valvira kan i de fall som nämns ovan (1) meddela personen i fråga närmare föreskrifter och anvisningar för yrkesutövningen, (2) för en bestämd tid eller tills vidare begränsa en legitimerad yrkesutbildad persons rätt att utöva yrket, (3) för en bestämd tid eller tills vidare frånta en legitimerad yrkesutbildad person rätten att utöva yrket, (4) för en bestämd tid eller tills vidare förbjuda en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning att använda i förordning av statsrådet avsedd yrkesbeteckning för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, eller (5) återkalla den rätt att utöva yrket som beviljats en yrkesutbildad person.

Valvira och regionförvaltningsverket kan, om ärendet inte föranleder en ovannämnd åtgärd eller en disciplinåtgärd enligt 33 §, ge en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården en anmärkning eller fästa personens uppmärksamhet på vikten av en ändamålsenlig yrkesutövning.

Enligt 33 § kan Valvira, om en yrkesutbildad person vid utövningen av yrket handlat mot lag eller med stöd av lag utfärdade bestämmelser eller föreskrifter eller i sin uppgift annars gjort sig skyldig till felaktighet eller försummelse och är felaktigheten eller försummelsen inte sådan att han eller hon ska åtalas vid domstol, ge honom eller henne en skriftlig varning (disciplinåtgärd).

Brott i samband med yrkesutövningen

Om en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården har blivit dömd till fängelsestraff för ett brott som har begåtts i samband med yrkesutövningen och domstolens dom har vunnit laga kraft och om det av de med brottet sammanhängande omständigheterna framgår att personen i fråga är ovärdig det förtroende som han bör åtnjuta, kan Valvira enligt 27 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården för viss tid eller, om omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid frånta en legitimerad yrkesutbildad person rätten att utöva yrket eller för viss tid eller, om omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid återkalla det tillstånd att utöva yrket som beviljats en yrkesutbildad person eller för viss tid eller, om omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid förbjuda en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning att använda i förordning nämnd yrkesbeteckning för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården.

Om en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som är anställd hos staten, en kommun eller en samkommun har dömts till skiljande från tjänsteutövning eller avsättning skall 1 mom. iakttas på motsvarande sätt.

Redan innan domstolens dom, varigenom en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården har dömts till fängelsestraff, avsättning eller skiljande från tjänsteutövning har vunnit laga kraft kan Valvira förbjuda en legitimerad yrkesutbildad person att utöva yrket eller återkalla det tillstånd att utöva yrket som beviljats en yrkesutbildad person eller förbjuda en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning att använda i förordning nämnd yrkesbeteckning för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården.

Domstolen är skyldig att tillställa Valvira en kopia av ett beslut genom vilket domstolen har påfört en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården bötes-, fängelse- eller något annat straff för ett brott som personen har gjort sig skyldig till i samband med sin yrkesutövning.

Oförmögenhet att utöva yrke

Är en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården på grund av sjukdom, missbruk av rusmedel eller nedsatt funktionsförmåga eller någon annan motsvarande orsak eller på grund av på annat sätt med fog konstaterad brist på yrkesskicklighet oförmögen att vara verksam som yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, kan Valvira besluta om åtgärder som avses i 26 § (påföljder av felaktigt förfarande).

Temporära säkerhetsåtgärder

Vid behandlingen av ärenden som avses i 25-28 § kan Valvira vid behov temporärt förbjuda en legitimerad yrkesutbildad person att utöva yrket eller temporärt begränsa rätten att utöva yrket eller temporärt återkalla det tillstånd att utöva yrket som beviljats en yrkesutbildad person eller temporärt förbjuda en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning att använda i förordning nämnd yrkesbeteckning för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården.

Olovlig utövning av ett yrke inom hälso- och sjukvården

Enligt kapitel 44 paragraf 3 i strafflagen (39/1889) ska den som utan laglig rätt är verksam som en sådan yrkesutbildad person som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1994/19940559> för olovlig utövning av ett yrke inom hälso- och sjukvården dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

För olovlig utövning av ett yrke inom hälso- och sjukvården döms också den som utan tillstånd enligt läkemedelslagen (395/1987) idkar partihandel med läkemedel eller driver apoteksrörelse eller som utan tillstånd enligt lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) driver en enhet som tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster.

Tillsynsmyndigheterna polisanmäler dylika fall.

2.2.4 Informationsutbyte och sekretess

Vid begränsning eller återkallelse av rätt att utöva yrke eller använda en skyddad yrkesbeteckning samt återställande av rätt informeras de övriga nordiska länderna rutinmässigt genast efter Valviras tillsynsnämndens möte. Valvira utarbetar två gånger om året listor över hälsopersonal som har fått begränsning eller återkallelse. Skyldigheten att informera om säkerhetsåtgärder och möjligheten att utge sekretessbelagd information om yrkespersonens hälsotillstånd eller narkotikaproblem grundar sig på Arjeplogavtalet (artikel 18.2).

Den europeiska varningsmekanismen har tagits i bruk 18.1.2016. Valvira underrättar de behöriga myndigheterna i de andra EU- och EES-staterna om begränsning eller framtagna av rätten för en yrkesutbildad person. Underrättelsen som en varning lämnas genom det elektroniska informationssystemet (IMI-systemet) som förvaltas av kommissionen.

Huvudregeln är att uppgifter i pågående ärenden inte lämnas ut. Bestämmelser om sekretess finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

2.2.5 Registerordning över hälsopersonal

De yrkesutbildade personer som har rätt att använda yrkesbeteckningen registreras i Valviras centralregister över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Valvira upprätthåller ett centralregister över yrkesutbildade personer inom hälsovården för att kunna sköta sina övervakningsuppgifter. Upprätthållningen av registret finns stadgat i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Dessutom upprätthåller Valvira centralregistrets offentliga informationstjänst (<https://julkiterhikki.valvira.fi/>). I den offentliga informationstjänsten kan information sökas med en enkel sökning där sökvillkoret är den registrerades namn eller registernummer. Den offentliga informationstjänsten finns också på svenska och på engelska.

Lenker

- <http://www.valvira.fi/se/>
- <https://www.avi.fi/sv/web/avi/aiheet>

2.3 Island

2.3.1 Helsepersonell

Lov om helsepersonell av 1. januar 2012 nr. 34 regulerer autorisasjon, og spesialistgodkjenning, samt forskrifter for varje helsepersonellgroup angående utdanningskrav, rettigheter og skyldigheter. Godkjenningen gir helsepersonell adgang til å utøve angjeldende yrke og rett til å benytte lovbeskyttet yrkestittel (§ 4). Autorisasjon kan gis til helsepersonell som oppfyller lovens och forskrifternas vilkår om gjennomført utdanning og eventuell praktisk tjeneste og ikke er uegnet for yrket.

Det er 33 autoriserte helsepersonellgrupper (2012/34 (§ 3)). De reglerade yrken är alcohol- och drugrådgiver (áfengis- og vímuefnaráðgjafar), socialrådgiver (félagsráðgjafar), fotterapeuter (fótaaðgerðarfræðingar), radiograf (geislafræðingar), sykepleiere (hjúkrunarfræðingar), kiropraktorer (hnykkjar), ergoterapeuter (iðjubjálfar), bioingenjører (lífeindafræðingar), jordmødre (ljósmæður), provisorfarmasøyt (lyfjafræðingar), apoteksassistent (lyfjatæknir), lege (læknar), legesekreter (læknaritari), diettekniker (matartæknar), matvitenskapsrådgiver (matvælafræðingar), biologists innom helsetjensten (náttúrufræðingur í heilbrigðisþjónustu), nutritionist (næringarfræðingur), dietist (næringarráðgjafar), dietdriftrådgiver (næringarrekstrarfræðingar), osteopat (osteopatar), psykologer (sálfræðingar), optikere (sjóntækjafræðingar), emergency medisinsk tekniker (sjúkraflutningamenn og bráðataeknar), helsefagarbeider (sjúkraliðar), sygemassör (sjúkranuðdarar), fysioterapeuter (sjúkraþjálfarar), ortopediingenior (stoðtækjafræðingar), logopeder (talmeinafræðingur), tannpleiere (tannfræðingar), tannleger (tannlæknar), tandtekniker (tannsmiðir), tandkliniker (tanntæknar), socialpedagog (proskabjálfar).

Av disse er lege, tannlege, sykepleiere, provisorfarmasøyster, fysioterapeuter, jordmødre, psykologer, bioingenjører, og socialrådgiver omfattet av spesialistgodkjenning (§ 8).

Autoriserte yrken for enligt lagen utövas endast av autoriserte yrkesutbildade personer. Den som olovligt utövar ett yrke inom helse- og sjukvården kan i Island dömmas till böter eller fängelsestraff (§ 28).

2.3.2 Godkjennings- og tilsynsinstanser

Helsedirektoratet er av velfærdsministeriet delegert ansvaret for å utstede autorisasjon og spesialistgodkjenning.

Helsedirektoratet har myndighet til å foreta tilbakekall og begrensninger i autorisasjon og spesialistgodkjenninger eller retten til å forskrive legemidler.

Vedtakene er offentlige, jf. lov om Helsedirektoratet og folkehelse av 1. september 2007 nr. 41, men taushetsbelagte opplysninger utleveres ikke.

2.3.3 Klageinstans

Velferdsministeriet behandler klager fra helsepersonell på vedtak fattet av Helsedirektoratet. Velferdsministeriets vedtak kan prøves av domstolene.

2.3.4 Oversikt over sanksjonsmuligheter

Sanksjonsmulighetene er regulert i lov om Helsedirektoratet og folkehelse nr. 41/2007 § 14 og 15.

Tilbakekall av autorisasjon og spesialistgodkjenning

Helsedirektoratet kan kalle tilbake autorisasjon eller spesialistgodkjenning dersom innehaveren er uegnet til å utøve sitt yrke som helsepersonell forsvarlig på grunn av

- alvorlig sinnslidelse,
- psykisk eller fysisk svekkelse,
- bruk av alkohol, narkotika eller midler med liknende virkning,

- grov mangel på faglig innsikt,
- grove pliktbrudd,
- uforsvarlig virksomhet,
- er uegnet til å utøve sitt yrke på grunn av atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen eller
- ikke retter seg etter tidligere gitt advarsel.

Fratagelsen/tilbakekallet er ikke tidsbegrenset slik at helsepersonellet kan søke Helsedirektoratet om ny autorisasjon og må da dokumentere skikkethet på nytt (§ 17).

Det er adgang til frivillig fraskrivelse (§ 16).

Godkjenning i annet land mistet sin gyldighet, når islandsk autorisasjon bygger på den godkjenningen som ikke lenger er gyldig.

Begrensning av autorisasjon

Autorisasjon kan begrenses til å gjelde utøvelse av bestemt virksomhet på grund av samme vilkår som tilbakekall av autorisasjon (§ 15.3).

Advarsel og påbud

Advarsel eller påbud (§ 14) kan gis helsepersonell som forsettlig eller uaktsomt

- forsømmer pliktbrudd,
- overtreder fagets grenser, eller
- bryder landets helsetjenstlovgivnings bestemmelser.

Om helsepersonell ikke lyder påbud utan advarsel skal Helsedirektoratet gi helsepersonell advarsel.

Ulovlig bruk av beskyttet tittel og ulovlig yrkesutøvelse (lov om helsepersonell § 10).

Bare helsepersonell med islandsk autorisasjon eller spesialistgodkjenning har rett til å bruke de yrkesbetegnelsene som kjennetegner de gruppene helsepersonell som er omfattet av helsepersonelloven. Uriktig bruk av tittel kan medføre straff (§ 28).

2.3.5 Utveksling av informasjon og personvern

Island utveksler informasjon av tilbakekall av autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning samt begrensning av autorisasjon. Grunnen til tilbakekall eller begrensning formidles ikke. Informasjon av advarsel og påbud utveksles ikke. Grunnen til begrensning av utveksel av informasjon er at lov om personvern låter det inte.

2.3.6 Registerordning over helsepersonell

Helsepersonellregisteret er helsemyndighetenes register over alt helsepersonell med autorisasjon etter helsepersonelloven (§3).

Ved søk i helsepersonellregisteret på helsedirektoratets hemsider gis opplysning om gjeldende autorisasjon samt eventuell spesialitet for leger, tannleger, sykepleiere og jordmødre:

Leger: [https://www.landlaeknir.is/gaedi-og-](https://www.landlaeknir.is/gaedi-og-eftirlit/heilbrigdisstarfsfolk/starfsleyfi/heilbrigdisstett/item13346/Laeknar)

[eftirlit/heilbrigdisstarfsfolk/starfsleyfi/heilbrigdisstett/item13346/Laeknar](https://www.landlaeknir.is/gaedi-og-eftirlit/heilbrigdisstarfsfolk/starfsleyfi/heilbrigdisstett/item13346/Laeknar)

Tannleger: [https://www.landlaeknir.is/gaedi-og-](https://www.landlaeknir.is/gaedi-og-eftirlit/heilbrigdisstarfsfolk/starfsleyfi/heilbrigdisstett/item13368/Tannlaeknar)

[eftirlit/heilbrigdisstarfsfolk/starfsleyfi/heilbrigdisstett/item13368/Tannlaeknar](https://www.landlaeknir.is/gaedi-og-eftirlit/heilbrigdisstarfsfolk/starfsleyfi/heilbrigdisstett/item13368/Tannlaeknar)

Sykepleiere: [https://www.landlaeknir.is/gaedi-og-](https://www.landlaeknir.is/gaedi-og-eftirlit/heilbrigdisstarfsfolk/starfsleyfi/heilbrigdisstett/item13341/Hjukrunarfraedingar)

[eftirlit/heilbrigdisstarfsfolk/starfsleyfi/heilbrigdisstett/item13341/Hjukrunarfraedingar](https://www.landlaeknir.is/gaedi-og-eftirlit/heilbrigdisstarfsfolk/starfsleyfi/heilbrigdisstett/item13341/Hjukrunarfraedingar)

Jordmødre: [https://www.landlaeknir.is/gaedi-og-](https://www.landlaeknir.is/gaedi-og-eftirlit/heilbrigdisstarfsfolk/starfsleyfi/heilbrigdisstett/item13352/Ljosmaedur)

[eftirlit/heilbrigdisstarfsfolk/starfsleyfi/heilbrigdisstett/item13352/Ljosmaedur](https://www.landlaeknir.is/gaedi-og-eftirlit/heilbrigdisstarfsfolk/starfsleyfi/heilbrigdisstett/item13352/Ljosmaedur)

Lenker

- Helsedirektoratet: <http://www.landlaeknir.is>
- Velferdsministeriet: <http://www.vel.is>
- Lov om helsedirektorat og folkehelse: <http://www.althingi.is/lagas/nuna/2007041.html>
- Helsepersonelloven: <http://eng.velferdarraduneyti.is/acts-of-Parliament/nr/33868>
- Forskrifter over helsepersonell: <http://eng.velferdarraduneyti.is/legislation/regulations/>

2.4 Norge

2.4.1 Generelt om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell

Lov om helsepersonell kapittel 9 (1999/64) regulerer autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning. Godkjenningen gir helsepersonellet adgang til å utøve angjeldende yrke og rett til å benytte lovbeskyttet yrkestittel (§ 74). Autorisasjon kan gis til helsepersonell som oppfyller lovens vilkår om gjennomført utdanning og eventuell praktisk tjeneste og ikke er uegnet for yrket. Autorisasjon faller automatisk bort ved fylte 80 år.

Det er 29 autoriserte helsepersonellgrupper. Av disse er lege, tannlege og optiker omfattet av spesialistgodkjenning med henholdsvis 44, 7 og én spesialitet.

Lisens kan gis helsepersonell som ikke har rett til autorisasjon, og kan i motsetning til autorisasjon, være begrenset i tid, til bestemt type stilling, visse typer helsehjelp eller på annen måte. Begrensningene avhenger av formålet med lisensen og innehaverens kvalifikasjoner. Eksempler på lisenser i et kvalifiseringsløp frem til autorisasjon er studentlisens (medisiner- og farmasistudenter), turnuslisens (for leger som ikke har tilstrekkelig integrert praksis i utdanningen, fysioterapeut og kiropraktor), lisens som underordnet lege og lisens til helsepersonell over 80 år. På visse vilkår kan lege med utdanning og spesialistgodkjenning fra land utenfor EØS som ikke fyller vilkårene for å få norsk autorisasjon som lege, gis lisens for å utøve virksomhet innen sin spesialitet (fagområdelisens).

2.4.2 Godkjennings- og tilsynsinstanser

Helsedirektoratet utsteder autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning.

Statens helsetilsyn har myndighet til å foreta tilbakekall og begrensninger i autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenninger eller retten til å forskrive legemidler.

Vedtakene er offentlige, jf. lov om offentlighet i forvaltningen av 19. juni 1970 nr. 69, men taushetsbelagte opplysninger utleveres ikke.

2.4.3 Klageinstans

Statens helsepersonellnemnd er en uavhengig klagenemnd som behandler klager fra helsepersonell over vedtak om avslag på sølnad om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning fattet av Helsedirektoratet vedtak om administrative reaksjoner fattet av Statens helsetilsyn. Statens helsepersonellnemnd er et uavhengig organ med høy helsefaglig og juridisk kompetanse. Fra 1.1.2016 ble sekretariatet for helsepersonellnemnda som ett av flere klageorganer, overført til Nasjonalt organ for helsetjenesten (Helseklage).

Som klageinstans sikrer nemnda at det er to forvaltningsmessige instanser ved enkeltvedtak til helsepersonell. Dette bidrar til bedre rettssikkerhet for helsepersonell, og er egnet til å skape allmenn tillit til systemet. Nemndas vedtak kan prøves av domstolene.

2.4.4 Oversikt over sanksjonsmuligheter

Tilbakekall av autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning

Statens helsetilsyn kan kalle tilbake autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning dersom innehaveren er uegnet til å utøve sitt yrke som helsepersonell ansvarlig på grunn av

- alvorlig sinnslidelse,
- psykisk eller fysisk svekkelse,
- langt fravær fra yrket,
- bruk av alkohol, narkotika eller midler med liknende virkning,
- grov mangel på faglig innsikt,
- uforsvarlig virksomhet, eller
- grove pliktbrudd.

Statens helsetilsyn kan også kalle tilbake autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning dersom innehaveren

- er uegnet til å utøve sitt yrke på grunn av atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen eller
- ikke retter seg etter tidligere gitt advarsel.

Godkjenning i annet land mistet sin gyldighet, når norsk autorisasjon bygger på den godkjenningen som ikke lenger er gyldig.

Fratagelsen/tilbakekallet er ikke tidsbegrenset slik at helsepersonellet kan søke Statens helsetilsyn om ny autorisasjon og må da dokumentere skikkethet på nytt. Det er adgang til frivillig fraskrivelse, men helsepersonellet må på samme måte godtgjøre skikkethet ved en eventuell søknad om ny autorisasjon.

Begrensning av autorisasjon mv

Autorisasjon kan begrenses til å gjelde utøvelse av bestemt virksomhet under bestemte vilkår ved f eks:

- uforsvarlig yrkesutøvelse,
- rusproblemer eller
- sykdom.

Advarsel helsepersonelloven § 56

Advarsel kan gis helsepersonell (med eller uten autorisasjon mv) som forsettlig eller uaktsomt har overtrådt plikter i eller i medhold av helsepersonelloven hvis pliktbruddet er egnet til

- å medføre fare for sikkerheten i helsetjenesten,
- til å påføre pasienter en betydelig belastning eller
- til i vesentlig grad å svekke tilliten til helsepersonell eller helsetjenesten.

Advarsel kan også gis helsepersonell som har utvist en atferd som er egnet til i vesentlig grad å svekke tilliten til vedkommende yrkesgruppe.

Pålegg og tvangsmulkt

Statens helsetilsyn kan gi pålegg om å rette forhold hos virksomhet som drives på en måte som kan ha skadelige følger for pasienter eller andre, eller på annen måte er uforsvarlig.

Innenfor spesialisthelsetjenesten kan det gis tvangsmulkt til virksomhet som drives uforsvarlig, dersom forholdene ikke er rettet innen fastsatt frist

Dersom Statens helsetilsyn finner det nødvendig, kan det gis pålegg om stenging av virksomhet innenfor spesialisthelsetjenesten

Ulovlig bruk av beskyttet tittel, ulovlig yrkesutøvelse/ensamrett til yrket

Bare helsepersonell med norsk autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning har rett til å bruke de yrkesbetegnelsene som kjennetegner de gruppene helsepersonell som er omfattet av helsepersonellovens godkjenningsordning). Uriktig bruk av tittel kan medføre straff (§ 67). Statens helsetilsyn begjærer rutinemessig påtale i slike saker.

2.4.5 Utveksling av informasjon og personvern

Statens helsetilsyn informerer andre nordiske land om følgende reaksjoner:

- Tilbakekall av autorisasjon/lisens/spesialistgodkjenning/rekvireringsrett
- Frivillig avkall på autorisasjon/lisens/spesialistgodkjenning/rekvireringsrett
- Midlertidig suspensjon av autorisasjon/lisens/spesialistgodkjenning/rekvireringsrett
- Begrensning av autorisasjon

Dersom vi er kjent med at et helsepersonell som har mistet autorisasjonen i Norge, har autorisasjon i land utenom Norden, vil Statens helsetilsyn informere det aktuelle lands ambassade i Norge, og be om at informasjonen blir videreformidlet riktig myndighet i det aktuelle landet. Dette fordi tilsynsvirksomheten er svært forskjellig organisert i ulike land, og vanskelig å holde oversikt over.

I tillegg til de reaksjonene som er nevnt ovenfor, har Norge forpliktet seg til å informere Sverige og Danmark om advarsler.

På forespørsel vil Statens helsetilsyn kunne gi ut nærmere begrunnelse for avgjørelsen, for eksempel ved at kopi av vedtaket sendes til andre lands tilsynsmyndigheter. Eventuelle pasientopplysninger er unntatt offentlighet, og vil bli anonymisert. Personlige opplysninger om helsepersonellet er også unntatt offentlighet, men vil kunne gis ut til annen tilsynsmyndighet med henvisning til unntaksbestemmelser i norsk forvaltningslov § 13b nr. 5, når det kan begrunnes med at opplysningene gis for å fremme avgiverorganets oppgaver.

2.4.6 Registerordning over helsepersonell

Helsepersonellregisteret (HPR) er helsemyndighetenes register over alt helsepersonell med autorisasjon eller lisens etter helsepersonelloven, og veterinærer med autorisasjon eller lisens etter dyrehelsepersonelloven.

Ved søk i helsepersonellregisteret gis opplysning om gjeldende autorisasjon, lisens og forskrivningsrett, og eventuelle begrensninger i disse, samt eventuell spesialitet for leger, tannleger og optikere: <https://register.helsedirektoratet.no/hpr>.

Lenker

- Helsedirektoratet: <https://helsedirektoratet.no/autorisasjon-utdanning-og-godkjenning>
- Statens helsetilsyn: <https://www.helsetilsynet.no>
- Statens helsepersonellnemnd: <http://www.shpn.no>
- Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten: <http://www.helseklage.no>

2.5 Sverige

2.5.1 Erkännande av yrkeskvalifikationer inom hälso- och sjukvården

Regleringen av yrkesverksamhet inom hälso- och sjukvården finns i lag (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer, förordning (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer, patientsäkerhetslagen (2010:659), patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:64) om erkännande av yrkeskvalifikationer inom hälso- och sjukvården.

Totalt omfattas 21 olika legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården. Sedan finns det 63 medicinska specialiteter, 8 odontologiska specialiteter samt 11 specialistområden för sjuksköterskor.

De reglerade legitimationsyrken är *apotekare, arbetsterapeut, audionom, barnmorska, biomedicinsk analytiker, dietist, fysioterapeut, kiropraktor, logoped, läkare, naprapat, optiker, ortopedingenjör, psykolog, psykoterapeut, receptarie, röntgensjuksköterska, sjukhusfysiker, sjuksköterska, tandhygienist och tandläkare*. Yrkestitlarna är skyddade och får således inte användas av någon som inte är legitimerad. Apotekare, barnmorska, läkare, receptarie och tandläkare har även ensamrätt till yrket. Det betyder att endast de som har svensk legitimation får utföra yrkenas reglerade arbetsuppgifter. För att beviljas legitimation krävs att sökanden genomgått viss utbildning samt, för vissa yrken (läkare, psykologer, kiropraktorer och naprapater), fullgjort viss praktisk tjänstgöring.

Fullgjort allmäntjänstgöring (AT) är ett krav för legitimation som läkare. Möjligheten att göra AT i Sverige är endast öppen för dem med svensk eller nordisk läkarexamen samt för dem som har utbildat sig i andra EU-länder med krav på praktisk tjänstgöring efter examen. De sistnämnda måste ha ett beslut från Socialstyrelsen.

I vissa fall kan landstingen anställa och anordna praktik för läkare, tandläkare, sjuksköterskor, barnmorskor, apotekare och receptarier utan legitimation. Det gäller på vissa villkor och i vissa anställningsformer. Landstingen behöver ansöka om ett särskilt förordnande från Socialstyrelsen. Anställning av medicine studerande (läkarstuderande) i primärvården får inte förekomma. Från 2016-01-01 är det inte längre möjligt att ansöka om särskilt förordnande för anställning av sjuksköterskestuderande.

En legitimerad läkare eller tandläkare som har genomgått viss vidareutbildning kan efter ansökan hos Socialstyrelsen få ett bevis om specialistkompetens, vilket berättigar till att använda en viss specialistbeteckning.

En legitimerad sjuksköterska som har genomgått viss vidareutbildning i Sverige får använda en specialisttitel utan föregående prövning av Socialstyrelsen. Har vidareutbildningen genomförts utomlands då krävs ett beslut om rätt att kalla sig specialistsjuksköterska. Det krävs alltid ett beslut om kontaktlinsbehörighet för optiker som vill arbeta inom detta område.

2.5.2 Myndigheter ansvarig för behörighet och tillsyn

Socialstyrelsen är den myndighet som prövar ansökan om legitimation, specialistkompetensbevis, bevis om kontaktlinsbehörighet och rätt att kalla sig specialistsjuksköterska. Socialstyrelsens beslut kan överklagas till Förvaltningsrätten i Stockholm.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) är den myndighet som bedriver tillsyn över hälso- och sjukvårdspersonal i deras yrkesutövning.

2.5.3 Klagoinstans

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) är en statlig myndighet som på anmälan av IVO, Riksdagens ombudsmän (JO) eller Justitiekanslern, eller på ansökan av den yrkesutövare som saken gäller, prövar frågor avseende provotid, återkallelse av legitimation eller annan behörighet att utöva ett yrke inom hälso- och sjukvården samt indragning eller begränsning av förskrivningsrätt. HSAN:s beslut kan överklagas till Förvaltningsrätten i Stockholm.

2.5.4 Sanktionsmöjligheter

Sanktionsmöjligheter finns i 8 kap. och 10 kap. patientsäkerhetslagen (2010:659).

Prövotid

En provotid på tre år ska beslutas för den som har legitimation att utöva yrke inom hälso- och sjukvården, om den legitimerade (1) har varit oskicklig vid utövningen av sitt yrke och oskickligheten kan befaras få betydelse för patientsäkerheten, (2) i eller i samband med yrkesutövningen har gjort sig skyldig till brott som är ägnat att påverka förtroendet för honom eller henne, (3) uppsåtligt eller av oaktsamhet har brutit mot någon föreskrift som är av väsentlig betydelse för patientsäkerheten, eller (4) på grund av andra omständigheter kan befaras vara olämplig att utöva yrket.

Prövotid ska även beslutas om det kan befaras att en legitimerad yrkesutövare på grund av sjukdom eller någon liknande omständighet inte kommer att kunna utöva sitt yrke tillfredsställande. Om det finns särskilda skäl får beslut om provotid underlåtas.

Återkallelse av legitimation

Legitimation att utöva ett yrke inom hälso- och sjukvården ska återkallas om den legitimerade (1) har varit grovt oskicklig vid utövningen av sitt yrke, (2) i eller utanför yrkesutövningen har gjort sig skyldig till ett allvarligt brott som är ägnat att påverka förtroendet för honom eller henne, (3) på annat sätt har visat sig uppenbart olämplig att utöva yrket, (4) på grund av sjukdom eller någon liknande omständighet inte kan utöva yrket tillfredsställande, (5) har meddelats provotid enligt (1) och under provotiden på nytt visat sig olämplig att utöva sitt yrke, (6) har meddelats provotid med en provotidsplan och underlåtit att följa planen, (7) begär att legitimationen ska återkallas och det inte finns hinder mot återkallelse från allmän synpunkt, eller (8) fått sin legitimation i Sverige på grund av auktorisation i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz, och har förlorat sin auktorisation.

Om det finns särskilda skäl i fall som avses i (2), (4) eller (5) får återkallelse underlåtas. Om återkallelse underlåts i fall som avses i (4) och (5) får provotid beslutas ytterligare en gång.

Återkallelse av annan behörighet

Annan behörighet att utöva ett yrke inom hälso- och sjukvården än legitimation, ska återkallas om den som fått behörigheten (1) har varit oskicklig vid utövningen av sitt yrke, (2) i eller utanför yrkesutövningen har gjort sig skyldig till ett allvarligt brott som är ägnat att påverka förtroendet för honom eller henne, (3) på annat sätt har visat sig olämplig att utöva yrket, eller (4) inte kan utöva yrket tillfredsställande på grund av sjukdom eller någon liknande omständighet.

Begränsning av forskrivningsrätt

Om en läkare eller tandläkare har missbrukat sin behörighet att förskriva narkotiska läkemedel, andra särskilda läkemedel, alkoholhaltiga läkemedel eller teknisk sprit, ska denna behörighet dras in eller begränsas. Behörigheten ska också dras in eller begränsas om läkaren eller tandläkaren själv begär det.

Läkare vars behörighet har upphört och som efter dess utövar läkaryrket

En läkare vars legitimation har återkallats eller vars behörighet annars har upphört eller begränsats och som obehörigen och mot ersättning utövar läkaryrket, kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Tandläkare vars behörighet har upphört och som efter dess utövar tandläkaryrket

Den som obehörigen och mot ersättning utövar tandläkaryrket kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Som obehörig utövning av tandläkaryrket anses inte den yrkesverksamhet som utövas av den som har legitimation som tandhygienist eller som har föreskriven kompetens som tandhygienist eller tandsköterska.

Olovlig användning av en skyddad yrkestitel eller olovlig yrkesutövning i andra fall
Den som olovligen använder en skyddad yrkestitel kan dömas till böter.

2.5.5 Informationsutbyte och sekretess

Av artikel 18 i Arjeplogavtalet framgår vissa åtaganden om informationsutväxling behöriga myndigheter emellan. Skyldigheten avser information om beslut, liksom skälen för beslutet, om återkallelse av godkänd legitimation och begränsningar i den legitimerades förskrivningsrätt. För svenskt vidkommande sätts gränserna för vilka handlingar/vilka uppgifter som kan lämnas ut av bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL.

Rutinmässig informationsöverföring

Med stöd i Arjeplogavtalet informerar Socialstyrelsen rutinmässigt de andra nordiska tillsynsmyndigheterna om beslut av Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) varigenom en legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal åläggs en treårig provotid, fräntas rätten att utöva sitt yrke eller erhåller någon begränsning av sin utövning. Samma förfarande gäller beslut om återkallelse eller begränsning som HSAN fattar efter yrkesutövarens egen ansökan härom. Socialstyrelsen informerar också om återfående av behörigheter. Slutligen informerar Socialstyrelsen de nordiska tillsynsmyndigheterna om ändring från bifall till avslag angående svensk behörighet som beviljats med stöd i falska handlingar eller liknande.

HSAN:s beslut i ärenden som rör provotid och återkallelse av legitimation är offentliga.

Sekretessbelagda uppgifter

Relevanta bestämmelser finns i OSL:

- 25 kap. 3 § OSL (tillsynssekretessen för enskild i ärenden hos IVO)
- 25 kap. 8 a § andra stycket OSL (sekretess för uppgifter om hälso- och sjukvårdspersonalens hälso- tillstånd eller andra personliga förhållanden)
- 26 kap. 7 § 5 p. OSL (kommunal hälso- och sjukvård)
- 25 kap. 10 § 5 p. OSL (ingen sekretess för beslut i granskningsärendena)

Beslut från HSAN kan aldrig bli föremål för sekretess (25 kap. 10 § OSL). Däremot gäller sekretess för uppgift om yrkesutövarens *hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden* om det kan antas att yrkesutövaren eller någon till denne närstående lider betydande men om uppgiften röjs (25 kap. 8 a § OSL). Det är alltså enbart särskilt integritetskänsliga uppgifter som kan sekretessbeläggas. Exempel på sådana uppgifter psykisk sjukdom, allvarlig brottslighet eller eget missbruk. Följaktligen kan uppgifter om en yrkesutövares oskicklighet lämnas ut. Med stöd i 25 kap. 3 § OSL lämnas *inte* uppgifter hänförliga till patienter ut.

Slutligen är huvudregeln den att uppgifter i pågående ärenden, "pending cases", *inte* lämnas till de nordiska tillsynsmyndigheterna *i andra fall än vid direkt begäran och då efter lagstadgad menprövning*. Arjeplogavtalet tar sikte på avgjorda och laga kraftvunna avgöranden.

2.5.6 Registerordning över hälso- och sjukvårdspersonal

Socialstyrelsen ska enligt förordningen (2006:196) om register över hälso- och sjukvårdspersonal föra ett register över hälso- och sjukvårdspersonal (HOSP). HOSP-registret innehåller uppgifter om hälso- och sjukvårdspersonalens behörighet och ett utdrag från registret begärs via hosp@socialstyrelsen.se.

Länkar

- Socialstyrelsen: <http://www.socialstyrelsen.se/ansokaomlegitimationochintyg>
- Inspektionen för vård och omsorg: <http://www.ivo.se/om-ivo/Sidor/default.aspx>
- I Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd: <http://www.kammarkollegiet.se/rattsavdelningen/hsan/halso-och-sjukvardens-ansvarsnamnd>

2.6 De selvstyrende lande

2.6.1 Færøerne

Færøerne har pr. 1. juni 1995 overtaget dele af sundhedsvæsenet fra de danske myndigheder (lov nr. 316 af 17. maj 1995 om sundhedsvæsenet på Færøerne). Færøerne har hjemmel til at fastsætte regler om sundhedsvæsenets opgaver, ydelser og administration. Sundhedsvæsenets opgaver og ydelser omfatter sygehusvæsen, kommunelægeordning, sundhedsplejeordning, hjemmesygeplejeordning, skolelægeordning, tandplejeordning og sygeforsikring.

Styrelsen for Patientsikkerhed i Danmark fører tilsyn med den sundhedsfaglige virksomhed, der udføres af personer indenfor sundhedsvæsenet (dog ikke autoriserede psykologer) (Kongelig anordning nr. 635 af 20. juli 1995 om ikrafttræden på Færøerne af lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse, som senest ændret ved anordning nr. 1472 af 16. december 2013). Landslægen (embedslægen på Færøerne) fører på den danske Styrelsen for Patientsikkerheds vegne tilsyn med den virksomhed, der udføres på Færøerne af læger, tandlæger, jordmødre, sygeplejersker m.fl. Landslægen hører i faglig henseende under Styrelsen for Patientsikkerhed i Danmark (Kongelig anordning nr. 633 af 20. juli 1995 om ikrafttræden på Færøerne af lov om embedslægeinstitutioner m.v.). Virksomhed, der udføres af autoriserede psykologer er reguleret jf. anordning nr. 1083 af 8. oktober 2014 om ikrafttræden for Færøerne af lov om psykologer m.v.

Den danske lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed er sat i kraft for Færøerne (Anordning nr. 1472 af 16. december 2013 om ikrafttræden for Færøerne af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed).

2.6.2 Grønland

Grønland overtog sundhedsvæsenet fra den danske stat 1. januar 1992, og overtog tillige tilsynsfunktionen, som varetages af Landslægeembedet.

For nogle faggrupper (læger, tandlæger og jordemødre) gælder ældre dansk autorisationslovgivning. Dette betyder at disse faggrupper skal have dansk autorisation for at arbejde i Grønland, og tilsynet varetages derfor i et samarbejde mellem Landslægeembedet og den danske Styrelsen for Patientsikkerhed.

Sygeplejersker uddannes på Grønlands Universitet (Ilisimatusarfik) og Landslægeembedet er autorisations-udstedende myndighed, og fører tillige tilsyn med sygeplejersker der arbejder i Grønland. Udenlandske sygeplejersker skal ansøge Landslægeembedet om grønlandsk autorisation, inden de kan arbejde i Grønland.

Landslægeembedet kan opsætte begrænsninger for sundhedspersonales faglige virksomhed, og for sygeplejersker indstille til landsstyret (Naalakkersuisut) om fratagelse af autorisation. For læger, tandlæger og jordemødre ligger denne kompetence hos Styrelsen for Patientsikkerhed i Danmark.

2.6.3 Åland

Åland följer Finlands rikslagstiftning när det gäller erkännande av yrkeskvalifikationer inom hälso- och sjukvården. Tillsynsmyndighet på Åland är Ålands Landskapsregeringens hälso- och sjukvårdsbyrå samt delvis även Valvira.

De yrkesutbildade personer på Åland som har rätt att använda yrkesbeteckningen är registrerade i Valviras centralregister för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården "Terhikki" (<https://julkiterhikki.valvira.fi/?lang=sv>). Yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården med utländsk utbildning, som vill arbeta på Åland, måste först söka legitimering hos Valvira.

3 Tabeller over regulerte helsepersonellyrker

3.1 Innledning

Ved endring av Arjeplogavtalen, vil søkere med utdanning/yrkeskvalifikasjoner fra et av de nordiske landene bli vurderet i henhold til direktiv 2005/36/EF (direktivet), godkjenning av yrkeskvalifikasjoner, som er implementert i samtlige land.

Direktivet regulerer gjensidig anerkendelse af erhverv, hvor et land ved lovgivning har fastsat bestemte betingelser (bl.a. uddannelseskrav) for, at personer kan udføre erhvervet. Direktivet er med til at sikre fri bevægelighed af arbejdskraften, særligt på sundhedsområdet mellem EU-landene, og fastsætter bl.a., hvilke procedurer og krav EU-medlemslandet skal følge i anerkendelsesprocessen, hvis man som EU-borger ønsker at arbejde i et andet medlemsland end det land, hvor uddannelsen er taget.

Direktivet skelner mellem to typer erhverv. På sundhedsområdet er der syv udvalgte uddannelser/erhverv, der er omfattet af automatisk anerkendelse på tværs af medlemslandene. De øvrige erhverv anerkendes efter den generelle ordning. De uddannelser/erhverv, der giver automatisk anerkendelse, er læge, sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæge, dyrlæge, jordemoder og farmaceut, samt lege- og tannlegespesialister og allmennlege. De øvrige helsepersonellgruppene og specialitetene som ikke er oppført på direktivets vedlegg V omfattes av direktivets generelle system for godkjenning.

Direktivet har gjennomgående et særligt fokus på sundhedsområdet og patientsikkerhet.

Arjeplogavtalens endringer vil ikke få betydning for godkjenning innen de harmoniserte utdanningene. Disse vil fortsatt ha rett til automatisk godkjenning, men nå etter direktivet. Heller ikke får det betydning for personellgrupper som ikke var omfattet av Arjeplogavtalen. Disse er, som tidligere, regulert av direktivets generelle ordning. De øvrige personellgruppene som var omfattet av automatisk godkjenning etter Arjeplogavtalen, skal vurderes etter direktivets generelle ordning. Opphevelsen kan for noen av disse søkerne ha en viss betydning.

Direktivets generelle system for godkjenning innebærer at søkers utenlandske utdanning/kvalifikasjoner vurderes opp mot de kvalifikasjoner vertslandet krever. Det er ikke krav om identiske kvalifikasjoner slik at en viss grad av forskjell aksepteres. Søker kan pålegges å gjennomføre utligningstiltak i form av prøveperiode på inntil tre år eller egnethetsprøve. Dette forutsetter at søkers kvalifikasjoner er vesentlig forskjellige fra det vertslandet krever, eller at yrkesytelsen omfatter andre forhold eller er vesentlig forskjellig.

Gjennomgang og oversikt over landenes helsefaglige utdanninger er ment som et verktøy for å bidra til en fortsatt smidig og korrekt saksbehandling av søkere med nordisk utdanning.

De selvstyrende lande (Færøyene, Grønland og Åland) er ikke medlem av EU eller EØS.

For så vidt angår Åland, er Ålandsørerne med i EU med hensyn til de erhverv, der er omfattet af aftalen. Her gjelder reglene i direktivet allerede gjennom den finske lovgivning om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

En aftale må ikke åpne op for omgåelsesmuligheder, således som Arjeplogavtalen gør det i dag. En ansøger skal hverken kunne blive bedre eller værre stillet efter den nye aftale, end vedkommende vil være efter direktivet.

3.2 Tabellernas struktur

Detta kapitel består av tabeller där yrken som är reglerat i minst två av de nordiska länderna jämförs mellan alla nordiska länderna. Information från de selvstyrende lande (Färöarna, Grönland och Åland) ges i kolumnen för det nordiska landet där området tillhör och anges med respektive "F", "G" och "Å". De yrken som jämförs är hälso- och sjukvårdsyrken eller yrken inom socialvården som har en hälso- eller sjukvårdskomponent.

Tabellerna innehåller uppgifter om yrket, om kopplingen till direktiv 2005/36/EG samt om utbildningen till yrket. Följande struktur används:

Om yrket

1. Titel

Om yrket existerar i landet ska det nämnas. Om det inte finns en skyddad yrkestitel kan yrkesgruppens benämning anges. Om titeln är i *lila färg* betyder det *att yrket inte finns med i bilagorna till Arjeplogavtalet*. Alfabetisk ordning tillämpas och den danska titeln är avgörande. Om yrket inte existerar i Danmark gäller titeln i Island osv.

2. Kort beskrivning av yrkesverksamheter

Som exempel har vi benyttat den norske beskrivelsen av yrkesutøvelse meldt inn norsk yrkesutøvelse i til Europeiska kommissionens databas över reglerade yrken: http://ec.europa.eu/inter-nal_market/qualifications/regprof/index.cfm. Tilsvarende beskrivelser meldt inn fra øvrige nordiske land kan avvike fra denne norske.

3. Titelländring

Om titelländring har skett efter den senaste uppdateringen av bilagorna till Arjeplogavtalet (den 11 november 1998) nämns den gamla titeln samt datumet ändringen trädde ikraft.

4. Är yrket reglerat?

Enligt artikel 3(1)(a) i direktivet är ett reglerat yrke en eller flera former av yrkesverksamhet där det genom lagar eller andra författningar direkt eller indirekt krävs bestämda yrkeskvalifikationer för tillträde till eller utövande av verksamheten eller någon form av denna. "En form av utövande" är i synnerhet om yrkestiteln endast får användas av den som innehar en viss yrkeskvalifikation.

OBS för yrken som inte är reglerat kan utbildningen till yrket vara reglerad. Det nämns då under punkt 8, se nedan.

5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?

6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?

Om legitimation infördes efter den senaste uppdateringen av bilagorna till Arjeplogavtalet (den 11 november 1998) nämns datumet legitimation infördes.

Om kopplingen till direktiv 2005/36/EG

7. Erkännande på grund av samordning av minimikraven eller generella ordningen?

Om automatiskt erkännande nämns tillämplig artikel i direktivet.

8. Om yrket *inte* är reglerat: är utbildningen reglerad enligt definitionen i direktivet?

Enligt artikel 3(1)(e) i direktivet är en reglerad utbildning all utbildning som särskilt utformats för ett visst yrke och som omfattar en eller flera kurser som vid behov kompletteras genom yrkesutbildning, provtjänstgöring eller yrkesutövning.

9. Nivå enligt artikel 11 i direktivet

Enligt artikel 11 indelas yrkeskvalifikationer i följande nivåer:

- (a) ett kompetensbevis som har utfärdats av en behörig myndighet i ursprungsmedlemsstaten vilken utsetts i enlighet med denna stats lagar och andra författningar på grundval av

- (i) en utbildning som inte utgör en del av ett utbildnings- eller examensbevis enligt led b, c, d eller e eller ett särskilt prov som inte föregås av någon utbildning eller av att sökanden utövat yrket i en medlemsstat på heltid under tre år i följd eller på deltid under motsvarande tid under de senaste tio åren, eller
 - (ii) en allmän utbildning på grundskole- eller gymnasienivå som visar att innehavaren besitter allmänna kunskaper.
- (b) ett bevis på avslutad gymnasieutbildning, omfattande
- (i) allmän utbildning, som kompletterats med annan utbildning än den som avses i led c och/eller med den provtjänstgöring eller yrkesutövning som krävs utöver denna utbildning, eller
 - (ii) teknisk eller yrkesinriktad utbildning, som i förekommande fall kompletterats med allmän utbildning eller yrkesutbildning enligt led i och/eller med den provtjänstgöring eller yrkesutövning som krävs utöver denna utbildning.
- (c) ett examensbevis över avslutad
- (i) annan postgymnasial utbildning än den som avses i led d och e på minst ett år eller på deltid under motsvarande tid, för vilken ett av tillträdesvillkoren som regel är en avslutad gymnasieutbildning med den inriktning som krävs för behörighet till universitetsstudier eller högskolestudier eller annan utbildning på likvärdig nivå, samt den yrkesutbildning som eventuellt krävs utöver denna postgymnasiala utbildning, eller
 - (ii) reglerad utbildning eller, i fråga om reglerade yrken, yrkesutbildning med särskild uppläggning, med kompetens som går utöver vad som anges i nivå b, motsvarande den utbildningsnivå som anges i led i, om en sådan utbildning ger en jämförbar nivå av yrkesskicklighet och förbereder den studerande för jämförbart ansvar och jämförbar verksamhet, förutsatt att examensbeviset åtföljs av ett utbildningsbevis från ursprungsmedlemsstaten.
- (d) ett examensbevis över att innehavaren har avslutat utbildning på postgymnasial nivå på minst tre år och högst fyra år, eller på deltid under motsvarande tid, eller ett likvärdigt antal ECTS-poäng, vid universitet eller högskola eller annan utbildningsanstalt på motsvarande nivå och, i tillämpliga fall, över avslutad yrkesutbildning som krävs utöver den postgymnasiala utbildningen.
- (e) ett examensbevis över att innehavaren har avslutat utbildning på postgymnasial nivå på minst fyra år, eller på deltid under motsvarande tid, eller ett likvärdigt antal ECTS-poäng, vid universitet eller högskola eller annan utbildningsanstalt på motsvarande nivå och, i tillämpliga fall, över avslutad yrkesutbildning som krävs utöver den postgymnasiala utbildningen.

Om utbildningen

Vi utgår från den nuvarande utbildningen.

10. Handlar det om en grundutbildning, en påbyggnadsutbildning eller en specialistutbildning?

Här anges vilken typ av utbildning det handlar om.

11. Mer om utbildningens nivå

Utbildningen kan vara på gymnasial, eftergymnasial eller högskolenivå. För högskoleutbildningar anges den akademiska nivån, t.ex. bachelor eller master, samt om utbildningen är på högskola eller universitet.

12. Utbildningens längd

Med utbildningens längd anses den teoriska och praktiska utbildningen som krävs för examen. Ev. praktiktjänstgöring efter examen som krav för behörighet att utöva yrket nämns inte här men under punkt 14.

13. Utbildningens innehåll

Här kan det finnas en länk till information om utbildningens innehåll.

14. Krävs det praktiktjänstgöring efter examen?

Här anges hur många år praktiktjänstgöring som krävs och ev. mer om själva praktiktjänstgöring.

Om en av punkterna (frågorna) 1-14 inte är tillämplig anges det med "-" i tabellen. Om t.ex. yrket inte är reglerat i ett av länderna då är fråga 5 (är titeln skyddad?) och 6 (utfärdas legitimation?) inte tillämpliga i det landet.

3.3 Tabeller over helsepersonellyrker regulert i minst to av landene

3.3.1 Ambulancebehandler/ (F) Ambulansaviðgeri • Ensihoitaja/ Førstavårdare • Sjúkraflutningamenn; Bráðataeknar • Ambulansearbeider • Ambulansssjukvårdare

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Ambulance-behandler/ (F) Ambulans-aviðgeri	Ensihoitaja/ Førstavårdare	Sjúkraflutninga-menn och Bráðataeknar	Ambulansearbeider	Ambulansssjukvårdare
2. Beskrivning av yrkesverksamheter og eventuell avvikelse per land	Ambulanseservice innen akuttmedisin • Arbeider innen lokale myndigheter, helseforetak, utdanningsinstitusjoner, humanitære organisasjoner, private organisasjoner • Offshore • Arbeid i katastrofeområder • Kan utøve yrket via ulike transportmidler, som for eksempel bil, båt og fly • Operatør ved øyeblikkelig hjelp kommunikasjonssentre (AMK) • Jobber tett med politi, sykepleiere og leger				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	nej	Nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	Ja	nej
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	nej	nej	ja	Ja	-
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	nej	nej	ja	Ja	-
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	-
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	ja (enligt förordning 1129/2014)	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 b	11 d	Sjúkraflutningamenn: 11 a Bráðataeknar: 11 c	11 b	-
10. grundutbildning, påbyggingsutbildning eller spesialistutb.?	påbyggingsutdannelse	grundutbildning/ påbyggingsutbildning	grundutbildning	grundutbildning	
11. Mer om utbildningens nivå	forudsætter gennemført uddannelse til ambulanceassistent samt 1,5 års virke som ambulanceassistent		videregående opplæring	videregående opplæring	
12. Utbildningens längd	mindst fem uger	4 år (inneholder utbildning till sjukskötare)/ utbildning till sjukskötare och tillläggsutbildning 30 studiepoäng	Sjúkraflutningamenn: 10 veckor Bráðataeknar: 2 år	2 år	
13. Utbildningens innehåll	F: egen uddannelse; samme indhold som i tilsvarende danske uddannelsen		http://www.ems.is/namskeid/	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/ambulansefag	
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej	nej		ja, 2 år læretid	nej

3.3.2 Audiolog/ Teknisk audiolog/ (F) Audiologur • Audionomi/ Audionom • Audiograf • Audionom

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Audiolog/ Teknisk audiolog/ (F) Audiologur	Audionomi/ Audionom	-	Audiograf	Audionom
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Utføre hørselstest • Tilpass tekniske høreapparater • Gi veiledning og undervise • Forebygging av hørselsnedsettelse og tinnitus				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	-	Nej	nej
4. Är yrket reglerat?	nej	nej	-	Ja	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	-	-	-	Ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	-	-	-	Ja	ja, sedan 2006-04-01
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	-	generella ordningen	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	ja	ja (enligt lag 932/2014 11a §)	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 e		-	11 d	11 d
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	påbyggnadsutbildning/ specialistutbildning		grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	bachelor og kandidatuddannelse			bachelor i audiologi	bachelor
12. Utbildningens längd	5 år	1,5 år		3 år	3 år
13. Utbildningens innehåll	F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland			http://utdanning.no/studiebeskrivelse/audiografutdanning	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19930100.HTM
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej			Nej	nej

3.3.3 Bandagist/ (F) Bandagistur • Apuvälineteknikko/ Ortopedtekniker • Stoðtækjafræðingur • Ortopediingeniør • Ortopedingenjör

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Bandagist/ (F) Bandagistur	Apuväline- teknikko/ Ortopedtekniker	Stoðtækjafræð- ingur	Ortopediingeniør	Ortopedingenjör
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Produsere og tilpasse proteser og andre ortopediske hjelpemidler for mennesker som enten mangler et lem eller som har behov for avlastning eller støtte for en lem • Vurdere livssituasjon, funksjonshemming og helsetilstanden til hver enkelt pasient for å kunne identifisere de hjelpemidler som er mest hensiktsmessig • Kombiner kunnskap om sykdomslære, anatomi, biomekanikk og materialvitenskap • Tett samarbeid med pasienter, samt andre spesialister som fysioterapeuter, ergoterapeuter og leger • Arbeide for offentlig og privat sektor, ortopediske selskaper, store sykehus og bedrifter som markedet medisinsk og teknisk utstyr, hjelpemidler teknologisentre, organisasjoner for funksjonshemmede og hjelpeorganisasjoner				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	nej	Nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	Ja	ja, sedan 2006-04-01
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	ja	Ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	ja	nej	ja	Ja	ja
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	ingen utbildning i Island	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 d	11 d	11 d	11 d	11 d
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grunduddannelse	grundutbildning	-	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	professionsbachelor		master universitet	bachelor	bachelor
12. Utbildningens längd	3,5 år (0,5 år i Danmark + 3 år i Sverige (ortopedingenjör-examen))	3,5 år	2 år	3 år	3 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/professionsbacheloruddannelser/socialogsundhedsuddannelser/bandagist F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland			http://utdanning.no/studiebeskrivelse/ortopediteknikkfag	Utbildningen sker vid Hälsohögskolan i Jönköping https://hj.se/hhj/utbildning/program/grundutbildning/ortopedingenjor.html
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	ja, 2 år turnus	nej	nej	ja, 2 år turnus	nej

3.3.4 Bioanalytiker/ (F) Bioanalytikari • Laboratoriohoitaja/ Laboratorieskötare • Lifeindafræðingur • Bioingenjør • Biomedicinsk analytiker

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Bioanalytiker/ (F) Bioanalytikari	Laboratoriohoitaja/ Laboratorieskötare	Lifeindafræðingur	Bioingenjør	Biomedicinsk analytiker
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Arbeid i medisinsk laboratorium • Patologi, mikrobiologi • Immunologi, blodbank • Nukleærmedisin • Håndtere biologisk materiale fra pasienter • Håndtere avansert teknisk utstyr • Evaluering av metoder, kvalitetskontroll og prosedyrearbeid • Forskning • Pharmasøytisk industry • Undervisning				
					även klinisk kemi, klinisk fysiologi och genetik ⁵
3. Titelländring efter 11-11-1998?	ja, innan 2002: hospitalslaborant	nej	ja, meinatæknir	Nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	Ja	ja, sedan 2006-04-01
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	ja	Ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	ja	ja	ja	Ja	ja
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 d	11 d	11 d	11 d	11 d
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	professionshögskola/ bachelor	bachelor	BS + 1 år universitet	bachelor	bachelor
12. Utbildningens längd	3,5 år	3,5 år	4 år	3 år	3 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/professionsbacheloruddannelser/specialogsundhedsuddannelser/bioanalytiker F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland		http://www.hi.is/laeknadeild/liifeindafrædi_0	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/bioingenjorfag	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/la/19930100.HTM
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej	nej	nej	Nej	nej

⁵ Kilde: Michel Silvestri, leg. biomedicinsk analytiker, med dr, lektor i biomedicinsk laboratorievetenskap, Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige.

3.3.5 Ergoterapeut/ (F) Ergoterapeutur • Toimintaterapeutti/ Ergoterapeut • Iðjubjálfi • Ergoterapeut • Arbetsterapeut

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Ergoterapeut/ (F) Ergoterapeutur	Toimintaterapeutti/ Ergoterapeut	Iðjubjálfi	Ergoterapeut	Arbetsterapeut
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Arbeid med mennesker i alle aldre som, som følge av sykdom, skade eller stressende levekår enten opplever eller står i fare for å oppleve problemer med å utføre daglige oppgaver. • Målet er mestring av viktige og ønskede aktiviteter, oppfatningen av et meningsfylt liv og deltakelse i samfunnet • Utvikle og gjenopprette funksjoner og ferdigheter og tilpasse og organisere aktiviteter og omgivelser, for eksempel ved hjelp av tekniske hjelpemidler				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	nej	Nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	Ja	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	ja	Ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	ja	ja	ja	Ja	ja, sedan 1999-01-01
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 d	11 d	11 d	11 d	11 d
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	professionshögskola/ bachelor	bachelor	BS universitet	bachelor	bachelor
12. Utbildningens längd	3,5 år	3,5 år	4 år	3 år	3 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/professionsbacheloruddannelser/socialogsundhedsuddannelser/ergoterapeut F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland		http://www.unak.is/heilbrigdis-visindasvid/idjut-hjalfunarfradedideild	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/ergoterapi	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/laag/19930100.HTM
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej	nej	nej	Nej	nej

3.3.6 Farmaceut/ (F) Farmaseutur • Proviisori/ Provisor • Lyfjafræðingur • Provisorfarmasøyt • Apotekare

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Farmaceut/ (F) Farmaseutur	Proviisori/ Provisor	Lyfjafræðingur	Provisorfarma-Søyt	Apotekare
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Övergripande ansvar för läkemedelshantering, läkemedelsförsörjning och kvalitetssäkring samt fördjupad läkemedelsrådgivning inom apotek och sjukhus, vidareutbildning av personal och expediering av läkemedel. Ansvar för tillverkning, kontroll, kvalitetssäkring och registrering av nya läkemedel, marknadsföring och försäljning inom läkemedelsindustrin. ⁶				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	nej	Ja	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	Ja	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja, i förhåll till apotekssektorn	ja	ja	Ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	nej	ja	ja	Ja	ja, sedan 1999-01-01
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	minimikrav: artikel 44	minimikrav: artikel 44	minimikrav: artikel 44	minimikrav: artikel 44	minimikrav: artikel 44
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 e	11 e	11 e	11 e	11 e
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	kandidat	master	master	master	master
12. Utbildningens längd	5 år	5 år: 3 års farmaceututbildning (bachelor) kan påbygges med två år till provisor	5 år	5 år	5 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/universitetsuddannelser/kandidatuddannelser/sundhedsvidenskabeligekandidatuddannelser/farmaci F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland		http://www.hi.is/lyfjafraedidild/lyfjafraedi	http://utdanning.no/yrker/beskrivelse/provisorfarmasoyt	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/la/19930100.HTM
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej	nej	ja, 6 mnd arbeid i apotek (krav før autorisasjon)	Nej	nej

⁶ Kilde: Leg. apotekare Ronnie Hansson, universitetslektor i farmaceutisk biokemi vid Institutionen för farmaceutisk bioteknik, Uppsala Universitet, Sverige, samt nationell och internationell samordnare för fakulteten vad gäller farmaceutisk utbildning.

3.3.7 Farmakonom/ (F) Farmakonomur • Farmaseutti/ Farmaceut • Aðstoðarfyjrafræðingur • Reseptarfarmasøyt • Receptarie

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Farmakonom/ (F) Farmakonomur	Farmaseutti/ Farmaceut	-	Reseptar-farmasøyt	Receptarie
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Om yrket <i>receptarie</i> : en receptarie arbetar på apotek med bedömning av rimlighet i receptordinationer av läkemedel med avseende på dosering, interaktioner och indikationsområde. En receptarie identifierar läkemedelsrelaterade problem och ger råd runt användning av läkemedel. Receptarier kan även arbeta inom myndigheter och läkemedelsindustrin med tillverkning och kontroll av läkemedel. ⁷				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	-	Ja	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	-	Ja	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja, i forhold til apotekssektoren	ja	-	Ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	nej	ja	-	Ja	ja, sedan 1999-01-01
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	-	generella ordningen	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 c	11 d	-	11 d	11 d
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	grundutbildning	Island har ikke hatt denne utdanningen på 20 år	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	videregående uddannelse	bachelor		bachelor	bachelor
12. Utbildningens längd	3 år	3 år		3 år	3 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/andreerhvervsrettedeuddannelser/andreuddsocialogsgesundhed/farmakonom F: egen uddannelse; samme indhold som i tilsvarende danske uddannelsen G: uddannelse kan ikke tages i Grønland			http://utdanning.no/yrker/beretning/reseptarfarmasoyt	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/laag/19930100.HTM
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej	nej		nej	nej

⁷ Kilde: Leg. apotekare Ronnie Hansson, universitetslektor i farmaceutisk biokemi vid Institutionen för farmaceutisk biovetenskap, Uppsala Universitet, Sverige, samt nationell och internationell samordnare för fakulteten vad gäller farmaceutisk utbildning.

3.3.8 Farmanomi, Lääketeknikko/ Farmanom, Läkemedelstekniker • Lyfjätæknir • Apotektekniķer • Apotekstekniker/ Apoteksassistent

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	-	Lääketeknikko, Farmanomi/ Läkemedelstekni- ker, Farmanom	Lyfjätæknir	Apotektekniķer	Apotekstekniker/ Apoteksassistent
2. Beskrivning av yr- kesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Utstedelse av medisiner og reseptbelagte legemidler • Gi informasjon om bruk av legemidler • Laboratoriearbeid • Håndtering av produkter • Bidra til bedre folkehelse				
		I Finland sköter läkemedelstekni- ker olika tekniska och assisterande uppgifter inom läkemedelsför- sörjningen; till ex- empel ställa fram varor och pris- sätta dem, ta emot varor och kontrollera dem samt svara för att det är ordning och reda i läke- medelslagret, tar betalt och för sta- tistik. Läkeme- delstekniker ger <u>inte</u> råd och an- visningar till kun- der angående an- vändning av läke- medel, utan det är farmaceut som har ansvar över detta och kon- trollering av läke- medelsresept.			
3. Titelländring efter 11-11-1998?	-	nej	nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	-	nej	ja	ja	nej
5. Om yrket är regle- rat: är yrkestiteln skyddad?	-	-	ja	ja	-
6. Om yrket är regle- rat: utfärdas legiti- mation?	-	-	ja	ja	-
7. Direktivet: mini- miskrav eller generella ordningen?	-	-	generella ordningen	generella ordningen	-
8. Om yrket inte är re- glerat: är utbildningen reglerad enligt direkti- vet?	-	ja (enligt lag 630/1998, 631/1998 och förordning 835/2014)	-	-	nej
9. Direktivet: nivå en- ligt artikel 11	-		11 b	11 b	-
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?		grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	
11. Mer om utbildningens nivå			gymnasial nivå	videregående opplæring	

12. Utbildningens längd			3,5 år	3 år	
13. Utbildningens innehåll			http://www.fa.is/heilbrigdisskolinn/lyfiataeknabraut/	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/apotektekniikk	
14. Krävs praktik-tjänstgöring efter examen?			14 veckor	nej	

3.3.9 Fodterapeut/ (F) Fótterapeutur • Jalkaterapeutti/ Fotterapeut • Fóttaaðgerðafræðingur • Fotterapeut • Fotterapeut

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Fodterapeut/ (F) Fótterapeutur	Jalkaterapeutti/ Fotterapeut	Fóttaaðgerðafræðingur	Fotterapeut	Fotterapeut
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Fot behandling og terapi • Fokus på hele foten, inkludert hud, negler, muskler og skjelett • Gi råd og veiledning om fotproblemer og klager • Forebygging, behandling og individuell veiledning • Arbeide med annet helsepersonell som leger, fysioterapeuter og ortopediingeniører				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	nej	nej	
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	ja	nej
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	ja	ja	-
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	ja	nej	ja	ja	-
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	-
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktiv- vet?	-	Utbildningen till Jalkojenhoitaja/ fotvårdare opphørte 1.1.1995	-	-	nej
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 b	11 d	11 b	11 b	
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	grundutbildning	-	grundutbildning	
11. Mer om utbildningens nivå	erhversuddannelse	yrkesskole bachelor	yrkesutdanning	videregående opplæring	
12. Utbildningens längd	1,5 år (har hatt en kortere utdanning, 1-1,5 år)	3,5 år	3,5 år	3 år	
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/andreerhvervsrettedeuddannelser/andreuddsocialog sundhed/fodterapeut F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland		http://www.keilir.net/iak/namsframibod/fotaadgerdafraedi	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/fotterapi	
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej	nej	Nej	nej	

3.3.10 Fysioterapeut/ (F) Fysioterapeutur • Fysioterapeutti/ Fysioterapeut • Sjúkraþjálfari • Fysioterapeut • Fysioterapeut

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Fysioterapeut/ (F) Fysiotera- peutur	Fysioterapeutti/ Fysioterapeut	Sjúkraþjálfari	Fysioterapeut	Fysioterapeut
2. Beskrivning av yr- kesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Behandling og hindre sygdommer og skader i bein, ledd, muskler og sener • Kunnskap om kroppens bevegelser og funksjoner • Identifisere pasienter trenger for behandling, trening og rehabilitering • Målet er at pasienten utvikler, resirkulere eller holde i live funksjon, og dermed bedre helse og livskvalitet • Testing smidighet, styrke, utholdenhet og balanse • Rådgivning og veiledning andre til å fremme og hindre helse • Motivere og veilede er en viktig del av arbeidet				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	Nej	nej	ja ⁸
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	Ja	ja	ja
5. Om yrket är regle- rat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	Ja	ja	ja
6. Om yrket är regle- rat: utfärdas legiti- mation?	ja	ja	Ja	ja	ja
7. Direktivet: mini- mikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen
8. Om yrket inte är re- glerat: är utbildningen reglerad enligt direkti- vet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå en- ligt artikel 11	11 d	11 d	11 d	11 d	11 d
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	professions- bachelor	bachelor	Master (MS) (Gjelder ikke de som har påbegynt BS før høst 2014)	høyere utdanning	bachelor
12. Utbildningens längd	3,5 år	3,5 år	5 år	3 år	3 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug. dk/uddannelser/ professionsbache- loruddannelser/s- ocialogsundheds uddannelser/fysi- oterapeut F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland		https://ugla.hi.is/ kennsluskra/inde- x.php?tab=skoli& chapter=content &id=35791	http://utdan- ning.no/studie- beskrivelse/fysio- terapi	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförord- ningen (1993:100) <a href="http://www.noti-sum.se/rnp/sls/la-
g/19930100.HTM">http://www.noti- sum.se/rnp/sls/la- g/19930100.HTM
14. Krävs praktik- tjänstgöring efter exa- men?	nej	nej	Nej	ja, 1 år turnus	nej

⁸ Innan 2014-01-01 fanns endast titeln "sjukgymnast". Fr.o.m. 2014-01-01 är båda titlar skyddade. Det är inte längre möjligt

att ansöka om legitimation som sjukgymnast.

3.3.11 Hospitalsfysiker • Sairaalfysikko/ Sjukhusfysiker • Eðlisfræðingur; Geislæðlisfræðingur • Medisinsk fysiker; Strålefysiker • Sjukhusfysiker

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Hospitalsfysiker	Sairaalfysikko/ Sjukhusfysiker	-	-	Sjukhusfysiker
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Arbetar främst inom sjukvårdens olika områden där det förekommer strålning och där den medicinska bilden är central för diagnostik och efterföljande behandling: röntgendiagnostik, nuklearmedicinsk diagnostik och behandling, magnetisk resonanstomografi och strålbehandling • Medverkar till att patienter vid strålterapi får en bestrålning som ger optimal behandling, respektive att stråldoserna reduceras så långt som möjligt vid bildgivande diagnostik • Arbetar med strålskydd för patienter och personal • Har till uppgift att utbilda och informera ⁹				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	-	-	nej
4. Är yrket reglerat?	nej	ja	-	-	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	-	ja	-	-	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	-	nej	-	-	ja, sedan 1999-01-01
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	-	-	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	ja	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 e	11 e	-	-	11 e
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	videreuddannelse i medicinsk fysik; kræver uddannelse som cand.polyt. eller cand.scient. med relev. fag i fysik og matematik				grundutbildning sjukhusfysiker i Sverige är bredd; spetsutbildade med normalt ett expertområde ¹⁰
11. Mer om utbildningens nivå					master
12. Utbildningens längd	3 år	minst 4 år			5 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/job/akademiskarboegledelse/naetvid/hospitalsfysiker F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland				examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/laag/19930100.HTM
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?		nej			nej

⁹ Kilde: Lunds Universitet, Medicinsk Strålningsfysik (www.msf.lu.se/sjukhusfysikerutbildning/vad-gor-en-sjukhusfysiker) (2016-06-07).

¹⁰ Kilde: Bo-Anders Jönsson, leg. sjukhusfysiker, professor medicinsk strålningsfysik vid Naturvetenskapliga fakulteten, Avdelning för medicinsk strålningsfysik, Lunds universitet, Sverige.

3.3.12 Jordemoder/ (F) Ljós móðir • Kätillö/ Barnmorska • Ljós móðir • Jordmor • Barnmorska

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Jordemoder/ (F) Ljós móðir	Kätillö/ Barnmorska	Ljós móðir	Jordmor	Barnmorska
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Bistå kvinnor under normale svangerskap • Utføre graviditetskontroller • Bistå ved normale fødsler • Omsorg for kvinner og nyfødte barn etter fødselen. • Veilede i amming • Ansvarlig for å tilkalle nødvendig legehjelp i tilfelle problemer, även reproduktiv hälsa (familjplanering), gynekologisk omvårdnad och preconceptuell rådgivning ¹¹				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	ja	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	ja	ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	ja	ja	ja	ja	ja
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	minimikrav: artikel 40	minimikrav: artikel 40	minimikrav: artikel 40	minimikrav: artikel 40	minimikrav: artikel 40
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 d	11 e	11 e	11 e	11 e
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning kan ikke bygge på sykepleier-utdanning etter 2001, dvs. to selvstendige profesjoner sykepleier og jordemor	grundutbildning selvstendig utdanning som ikke bygger på sykepleier, men utdanningen gir også rett til autorisasjon som sykepleier	2-årig påbyggnads-utbildning efter en utbildning till sjuksköterska er kandidats-eksamen på mastersnivå	2-årig videreutdanning, bygger på utdanning, autorisasjon og minst ett år relevant yrkespraksis som sykepleier Videreutdanning en kan være en del av en 2-årig mastergrad i jordmorfag ved enkelte utdanningsinstitusjoner	1,5-årig påbyggnadsutbildning efter en utbildning till sjuksköterska legitimation som sjuksköterska krävs för att kunna påbörja barnmorskeutbildningen OBS vissa utbildningsanordnare kräver 1 års yrkeserfarenhet som sjuksköterska
11. Mer om utbildningens nivå	professions-bachelor	bachelor	universitets-utbildning	høyskoleutdanning	högskole-utbildning
12. Utbildningens längd	3,5 år	4,5 år	totalt 6 år universitet: 4 år sykepleier (BS) og 2 år påbygging som jordmor	2 år efter en 3-årig utbildning till sykepleier	1,5 år efter en 3-årig utbildning till sjuksköterska
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/professionsbacheloruddannelser/socialogsundheds		http://www.hi.is/hjukurunarfradideild/kandidatsnam_i_ljosmodurfraedi	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/jordmorutdanning	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100)

¹¹ Kilde: Annette Kaplan, leg. barnmorska, tidigare universitetsadjunkt vid Institutionen för kvinnors och barns hälsa, enheten för reproduktiv och perinatal omvårdnad, Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige.

	uddannelser/jordemoder F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland				http://www.noti-sum.se/rnp/sls/laag/19930100.HTM
14. Krävs praktik-tjänstgöring efter examen?	nej	nej	nej	nej	nej

3.3.13 Kiropraktor/ (F) Kiropraktorur • Kiropraktikko/ Kiropraktor • Hnykkir/ Kírópraktor • Kiropraktor • Kiropraktor

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Kiropraktor/ (F) Kiropraktorur	Kiropraktikko/ Kiropraktor	Hnykkir/ Kírópraktor	Kiropraktor	Kiropraktor
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Primærkontakt for diagnostisering og oppfølging av pasienter med plager og svekkelser i muskel- og skjelettsystemet • Diagnostisere, behandle, rehabilitere og forebygge • Arbeid i privat praksis eller tverrfaglige klinikker • Fullført praksis, videreutdanning og kurs i tverrfaglige emner gir rett til å sykmelde og henvise pasienter direkte til spesialister for undersøkelse/vurdering. I Sverige arbetar kiropraktorer privat eller under landstinget via vårdavtal eller vårdval. Samtlige leg. kiropraktorer har rett att remittera till specialist för vidareutredning. ¹²				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	ja	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	ja	ja	ja, sedan 2006-04-01
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	ja	nej	ja	ja	ja ¹³
7. Direktivet: minikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 e	-	11 d	-	11 c
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grunduddannelse	ikke finsk utdanning; press fra kiropraktor-organisasjonen om at det skal opprettes utdanning i Finland	ikke islandsk utdanning, men krav om fire års utdanning på universitetsnivå	ikke norsk utdanning, men krever utenlandsk utdanning på masternivå	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	kandidat	-	-	-	eftergymnasial yrkesutbildning
12. Utbildningens längd	5 år	-	-	-	5 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/universitetsuddannelser/kandidatuddannelser/sundhedsvidenskabeligekandidatuddannelser/kiropraktor OBS kandidat gir rett til autorisation; utdanningen etter kandidat-utdanning gir rett	-	-	http://utdanning.no/yrker/beskrivelse/kiropraktor	studierna ska ge grundläggande teoretiska och kliniska kunskaper i medicinska ämnen med särskild inriktning på manuell medicin; utbildningen ska avslutas med ett examensarbete; kiropraktorutbildningen är inte reglerad i högskoleförordningen

¹² Kilde: Anders Grönqvist, leg. kiropraktor.

¹³ Sedan 1999-01-01 finns legitimation till svenskutbildade; redan i 1989 till kiropraktorer med viss utländsk utbildning. Alla har skyddad yrkestitel sedan 2006-04-01.

	til selvstendig virke F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland				men är underställd Universitetskanslersämbetets tilsyn
14. Krävs praktik-tjänstgöring efter examen?	for at få selvstændigt virke kræves 1 års turnus	-	ja, 1 år praktisk tjenstgöring som kiropraktor efter avslutad utbildning	ja, 18 mnd. turnus for nyuddannet udenlandsk uddannet kiropraktor	ja, 1 år praktisk tjenstgöring som kiropraktor efter avslutad utbildning

3.3.14 Klinisk diætist/ (F) Kliniskur dietistur • Ravitsemusterapeutti/ Näringssterapeut • Näringsarráðgjafi • Klinisk ernæringsfysiolog • Dietist

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Klinisk diætist/ (F) Kliniskur dietistur	Ravitsemusterapeutti/ Näringssterapeut	Næringsarráðgjafi	Klinisk ernæringsfysiolog	Dietist
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Behandling av mennesker med en lang række sygdomme og tilstander knyttet til ernæring og kosthold ved hjælp af ernæringsmæssig medicin • Forebygge sygdomme gennem oplæring og formidling af kunnskab • Arbejd inden specialhelsetjenesten (på sykehus), med pasientgrupper samt poliklinisk og innlagte pasienter • Noen ernæringsfysiologer jobber også selvstendig				
			A dietician works mainly in hospitals on giving dietary advice in order to prevent or treat diseases. He/she is responsible for the preventions and counselling he/she provides. ¹⁴		Behandlar och förebygger olika nutritionsrelaterade tillstånd. Finns inom slutenvård primärvård, i kommuner, inom statliga verk, livsmedels- och läkemedelsindustri samt inom forskning. Allt fler dietister har egna företag. Fungerar som en kunskapsresurs när det gäller att etablera, utveckla och bibehålla goda nutritionsrutiner, utbildar annan personal inom hälso- och sjukvård, vård- och omsorg samt skola. ¹⁵
3. Titelländring efter 11-11-1998?			nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	ja	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	ja	ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	ja	ja	ja	ja	ja, sedan 2006-04-01
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 d	11 e	11 d	11 e	11 d
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning				grundutbildning

¹⁴ Kilde: Gudrun W. Jensdóttir, löfgræðingur (Legal Advisor), Velferðarráðuneyti (Ministry of Welfare), Island.

¹⁵ Kilde: Henriette Philipson, leg. dietist, doktorand, klinisk näringsfysiolog, universitetsadjunkt vid Institutionen för medicin, Göteborgs universitet, Sverige samt programansvarig för dietistprogrammet vid universitetet.

11. Mer om utbildningens nivå	Professions-bachelor	master	BS + 1 år universitet	master	bachelor
12. Utbildningens längd	3 år	5 år	4 år	5 år	3 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/job/hotelrestaurationkoekkeno/gkantine/specialkost/klinisk-diaetist F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland		http://www.hi.is/matvaela_og_naeringarfraedidild/naeringarfraedi	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/ernaering	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19930100.HTM
14. Krävs praktik-tjänstgöring efter examen?	nej			nej	nej

3.3.15 Klinisk tandtekniker/ (F) Kliniskur tannteknikari; Laboratorietandtekniker • Hammasteknikko/ Tandtekniker • Tannsmiður • Tanntekniker • Tandtekniker

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Klinisk tandtekniker/ (F) Kliniskur tann- teknikari och Laboratorietand- tekniker	Hammasteknikko / Tandtekniker	Tannsmiður	Tanntekniker	Tandtekniker
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Arbeid på tanntekniske laboratorier eller som del av et tannhelse team med tannleger og annet tannhelsepersonell • Mulige arbeidsplasser inkluderer private laboratorier og innen den kommunale tannhelsetjenesten				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	ja	nej
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?		ja	ja	ja	-
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	Laboratorie- tandtekniker er ikke autorisert Klinisk tandtekniker er autorisert	ja	ja	ja	-
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	-
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	Ikke regulert yrke, ikke tittelbeskyttelse, utbildningen är reglerat
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 c	11 d	11 d	11 d	11 d
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	klinisk tandteknikers utbildning bygger på laboratorietandteknikerutbildning			grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	erhvervsakademi uddannelse	bachelor	BS	bachelor	bachelor
12. Utbildningens längd	4,5 år ervervs- utdanning som laboratorie- tandtekniker + 2 år utbildning som klinisk tandtekniker	3,5 år	3 år	3 år	3 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/erhvervsakademi/uddannelser/sundhedsuddannelse/klinisk-tandtekniker		http://www.hi.is/tannlaeknadedild/tannsmidi	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/tannteknikk	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/la/19930100.HTM

	F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne				
	G: uddannelse kan ikke tages i Grønland				
14. Krävs praktik- tjänstgöring efter exa- men?	nej	nej		nej	nej

3.3.16 Læge/ (F) Lækni • Lääkäri/ Läkare • Læknir • Lege • Läkare

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Læge/ (F) Lækni	Lääkäri/ Läkare	Læknir	Lege	Läkare
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Diagnostisering og behandling av pasienter • Ansvarlig for at behandlingen er terapeutisk og lindrende • Kommunisere og lytte til pasientene og stille diagnose • Planlegge behandling basert på hver enkelt pasients behov • Gi pasienter råd om behandling • Gi informasjon om bruk og dosering av medisiner, risiko, etc.				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	ja	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	ja	ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	ja	ja	ja	ja	ja
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	minimikrav: artikel 24	minimikrav: artikel 24	minimikrav: artikel 24	minimikrav: artikel 24	minimikrav: artikel 24
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 e	11 e	11 e	11 e	11 e
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	kandidat	universitet	universitet	universitet (cand.med.)	universitet
12. Utbildningens längd	6 år	6 år	6 år	6 år	5,5 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/universitetsuddannelser/kandidatuddannelser/sundhedsvidenskabeligekandidatuddannelser/medicin F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland		http://www.hi.is/laeknadeild/laeknisfraedi	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/medisin	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19930100.HTM
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	ja, 12 mnd. Klinisk basisutdanning (reducerat fra 18 mnd. fra 1.8.2008)	nej	ja, 12 mnd. praktiktjänstgöring	nej, turnus-tjeneste opphørt som vilkår for autorisasjon fra 1.12.2012	ja, allmäntjänstgöring (AT) som "AT-läkare", 18 mnd ¹⁶

¹⁶ Fyra olika block plus ett AT-prov; blocken omfattar 9 mnd. inom dels invärtesmedicinska specialiteter och barn- och ungdomsmedicin, dels kirurgiska specialiteter, med en minimitid inom var och en av de båda grupperna om 3 mnd., 3 mnd. inom psykiatri eller barn- och ungdomspsykiatri, och 6 mnd. inom allmänmedicin.

3.3.17 Lægesekretær/ (F) Læknaskrivari • Læknaritari • Helsesekretær

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Lægesekretær (även G)/ (F) Læknaskrivari	-	Læknaritari	Helsesekretær	-
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Mottak av pasienter • Kommunikasjon og veiledning • Laboratorietjeneste • Kontortjeneste • Bruk av pasientadministrasjon IKT-systemer • Registrering av takster og diagnoser • Kvalitetssikring og prosedyrer • Assistent ved ulike aktiviteter ved behov • Arbeid på legekontorer, sykehus og helsesentre og innenfor bedriftshelsetjenesten				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	-	nej	nej	-
4. Är yrket reglerat?	nej	-	ja	ja	-
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	-	-	ja	ja	-
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	-	-	ja	ja	-
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	-	generella ordningen	generella ordningen	-
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?		-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 b	-	11 b	11 b	-
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning		grundutbildning	grundutbildning	
11. Mer om utbildningens nivå	kontoruddannelse		gymnasial nivå	videregående opplæring	
12. Utbildningens längd	4 år		2,5 år	3 år	
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/job/sundhedomsorgogpleje/admsundhedsarb/laegesekretaer F: egen uddannelse; samme indhold som i tilsvarende danske uddannelsen G: egen uddannelse men med skoleophold i Danmark http://ninuuk.gl/index.php?id=296#at_pco=smlre-1.0&at_si=54de37f0a971dcc5&at_ab=per-2&at_pos=6&at_tot=4		http://www.fa.is/heilbrigdissskolinna/laeknari-tarabraut/	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/helsesekretaer	
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej				

3.3.18 Naprapaatti/ Naprapat • Naprapat • Naprapat

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	-	Naprapaatti/ naprapat	-	Naprapat	Naprapat
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Naprapati innebærer å diagnostisere, behandle og rehabilitere smertetilstander og funksjonelle problemer i ledd og muskler • behandlingen bygger på ortopedisk medisin kombinert med god kunnskap om bevegelsesapparatets oppbygning og funksjon ¹⁷				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	-	nej	-	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	-	ja	-	nej	ja, sedan 1994
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	-	ja	-	-	skyddad yrkestitel sedan 2006-04-01
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	-	nej	-	-	ja
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	-	generella ordningen	-	-	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	-	11 d	-	-	11 c
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?		grundutbildning		Ikke norsk utdanning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå					eftergymnasial yrkesutbildning
12. Utbildningens längd		4 år			minst 4 år
13. Utbildningens innehåll					studierna ska ge grundläggande teoretiska och kliniska kunskaper i medicinska ämnen med särskild inriktning på manuell medicin; utbildningen ska avslutas med ett examensarbete
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?					ja, 1 år praktisk tjänstgöring som naprapat efter avslutad utbildning

¹⁷ Kilde: Norges Naprapatforbund (www.naprapat.org) (2016-06-07).

3.3.19 Optiker/ (F) Optikari/ Optometrist/ Kontaktlinsoptiker • Optikko/ Optiker • Sjøntækjafræðingur • Optiker • Optiker

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Optiker/ (F) Optikari/ Optometrist/ Kontaktlinsoptiker	Optikko/ Optiker	Sjøntækjafræðingur	Optiker	Optiker
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Gjennomføre synsundersøkelser og foreskrive kontaktlinser • Tilpasning av briller • Reparere briller • Rådgivning kunder om valg av rammer og glass • Arbeid i oftalmologi avdelinger ved sykehus og hjelpemidler teknologi sentre for synshemmede • Produksjon og salg av brilleglass • Arbeid i samarbeid med øyeleger ved private øyeklinikker. Genomförande av synundersökelse är <i>inklusive</i> screening för sjukliga förändringar ¹⁸				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	ja	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	ja	ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	Ja Pr. 1. juli 2014 er det ikke længere muligt at opnå autorisation som optiker. Pr. 1. januar 2016 er det ikke længere muligt at opnå autorisation som kontaktlinseoptiker. Der udstedes i DK nu kun autorisation som optometrist.	ja	ja	ja	särskilt bevis om kontaktlinnsbehörighet utfärdas
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	ikke islandsk utdanning som optiker	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 d	11 d	-	11 d	11 d
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	professionsbachelor med rett til kontaktlinse-tilpassing	bachelor	universitet	bachelor i optometri	høgskole
12. Utbildningens längd	3,5 år (erhvervsutdanning av 5 år erstattes med nytt regelverk fra 2011)	3,5 år	-	3 år	3 år

¹⁸ Kilde: Rune Brautaset BSc, MPhil, PhD, Docent och leg. optiker, Programdirektor/ Enhetschef optikerprogrammen / Enheten för optometri, Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige.

13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/professionsbacheloruddannelser/socialogsundhedsuddannelser/optometrist F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland	inneholder kontaktlinse-uddanning	-	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/optikk	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/laag/19930100.HTM inkl. kontaktlinse; användning av diagnostiske far-maka utbildas på avancerad nivå vilket är en frivillig efterutbildning (ännu ej reglerat)
14. Krävs praktik-tjänstgöring efter examen?	nej	nej	nej	nej	nej

3.3.20 Osteopat • Osteopaatti/ Osteopat • Osteópatar • Osteopat • Osteopat

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Osteopat	Osteopaatti/ Osteopat	Osteópatar	Osteopat	Osteopat
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	En osteopat bearbejder vev og manipulerer ledd i behandling av sykdommer og plager. En osteopat ser på kroppen som en sammenhengende helhet, der enkeltdeler påvirker hverandre. Ifølge osteopatien kan årsaken være et annet sted i kroppen der smerten oppleves. Ofte behandles derfor et annet område på kroppen enn der smertene sitter. ¹⁹				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	nej	ja	ja	nej	nej
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	-	ja	ja	-	-
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	-	nej	ja	-	-
7. Direktivet: minikrav eller generella ordningen?	-	generella ordningen	generella ordningen	-	-
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	nej	-	-	nej	nej
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	-	11 d	-	-	-
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?		grundutbildning			
11. Mer om utbildningens nivå		bachelor			
12. Utbildningens längd		4 år			
13. Utbildningens innehåll					
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?		nej	nej		

¹⁹ Kilde: <https://utdanning.no/yrker/beskrivelse/osteopat> (2016-06-07).

3.3.21 Plejer; Social- og sundhedsassistent/ (F) Heilsurøktari • Mielenterveyshoitaja/ Mentalvårdare; Lähihoitaja/ Närvårdare • Skötare inom psykiatrisk vård och omsorg

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Plejer och Social- og sundhedsassistent (även G)/ (F) Heilsurøktari	Mielenterveys- hoitaja/ Mental- vårdare och Lähihoitaja/ När- vårdare (även Å)	- (se <i>Sjúkralið</i>)	-	-
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land					
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	-	-	-
4. Är yrket reglerat?	Plejer: tittel og virksomhet finnes fortsatt, men utdanningen er opphørt Social- og sundhedsassistent: ja, autorisert fra oktober 2008	Mielenterveys- hoitaja/ mental- vårdare: utdanningen opphørte 1.1.1995 Lähihoitaja/ närvårdare: ja	-	-	-
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	Social- og sundhedsassistent er en beskyttet titel.	Lähihoitaja/ närvårdare er tittelbeskyttet, registrert men ikke legitimert	-	-	-
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	Social- og sundheds-assistent: ja	nej	-	-	-
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	-	-	-
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 b	11 b ii	-	-	-
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning G: overbygning på sundhedshjælperuddannelsen	grundutbildning	grundutbildning		grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	erhvervsuddannelse	yrkesutdanning Å: yrkesutbildning enligt förordning (2005:37) om yrkesutbildning inom social- och hälsovård i landskapet Åland			
12. Utbildningens längd	Social- og sundhedsassistent:	3 år			

	Utdanning på 2 år og 10 mnd. G: 1 år og 6 måneder (sundheds-hjælperuddannelsen 1 år og 6 måneder)				
13. Utdanningens indhold	https://www.ug.dk/job/sundhedomsorgogpleje/plejeomsarb/social-og-sundhedsassistent F (Heilsurøktari): egen uddannelse; samme indhold som i tilsvarende danske uddannelsen G: egen uddannelse http://www.pi.gl/da/Uddannelser/Sundhedsassistent	fordypning i mentalhelsearbejde og misbrugsvård http://www.op.fi/lagar_och_avisningar/laroplan-och_examensgrunder/yrkesinriktade_grundexamen/social_halso_och_idrottsområdet			
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej	nej			nej

3.3.22 Psykolog/ (F) Sálfrøðingur • Psykologi/ Psykolog • Sálfræðingur • Psykolog • Psykolog

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Psykolog/ (F) Sálfrøðingur	Psykologi/ Psykolog	Sálfræðingur	Psykolog	Psykolog
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Bidra til forbedret livskvalitet hos pasienter • Kjenner til hvordan hjernen fungerer og mekanismene bak menneskelig samhandling og kommunikasjon • Gjennomføre undersøkelser og tester som gir grunnlag for behandling • Ha kunnskap om hvordan tenking foregår, hva som skjer i hjernen når vi sanser, tenker, føler og handler • Utvikling og psykiske lidelser hos barn • Rådgivning • Underviser Till ovanstående aspekter av kognitiv psykologi kommer: gruppspsykologi, socialpsykologi och organisations-psykologi ²⁰				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	ja	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	ja	ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	ja, det är Psykolognævnet (under Socialministeriet) som utfärdar legitimation	ja	ja	ja	ja
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-				-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 e	11 e	11 e	11 e	11 e
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	kandidatutdanning (cand psyk)	master	universitet (cand psyk)	universitet (cand. psychol.)	universitet
12. Utbildningens längd	5 år	5,5 år	5 år	6 år	5 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/universitetsuddannelser/kandidatuddannelser/samfundsvidenskabelige/kandidatuddannelser/oevrige/amfundsvidenskab/psykologi		http://www.hi.is/salfraedideild/salfraedi	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/psykologi	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19930100.HTM

²⁰ Kilde: Lars Back, leg. psykolog.

	F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland				
14. Krävs praktik-tjänstgöring efter examen?	ja, 2 år praktisk utdanning		1 år praksis trer i kraft høst 2018 (Gjelder ikke de som graduerer før 1.7.2018)		1 år praksis (PTP)

3.3.23 Psykoterapeut/ (F) Psykoterapeutur • Psykoterapeutti/ Psykoterapeut • Psykoterapeut • Psykoterapeut

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Psykoterapeut/ (F) Psykoterapeutur	Psykoterapeutti/ Psykoterapeut	-	-	Psykoterapeut
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Bruker samtalerterapi og andre metoder for å hjelpe klientene til økt livskvalitet og bedre psykisk helse ²¹				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	-	-	nej
4. Är yrket reglerat?	nej	ja (från och med 31.12.2011)	-	-	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	-	ja	-	-	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	-	nej	-	-	ja
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	-	-	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?		-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 e	11 c	-	-	11 e
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	overbygning på andre sundhedsuddannelser; ansøgere, der har en lang videregående uddannelse eller en relevant mellemlang uddannelse som f.eks pædagog, ergo- eller fysioterapeut, socialrådgiver, sygeplejerske, lærer, læge, psykolog og lign., opfylder umiddelbart de uddannelsesmæssige forudsætninger for at kunne blive optaget.	påbyggnadsutbildning		ingen norsk utdanning	påbyggnadsutbildning
11. Mer om utbildningens nivå					master
12. Utbildningens längd	4 år				
13. Utbildningens innehåll	http://www.akademietforpsyko-	Förordning om yrkesutbildade personer inom			examensmål finns i bilaga 2 till

²¹ Kilde: <http://utdanning.no/yrker/beskrivelse/psykoterapeut> (2016-06-07).

	terapi.dk/psyko-terapeutuddannelse F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland	hälso- och sjukvården 28.6.1994/564 (2a §)			högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19930100.HTM påbyggnadsutbildning på en människovårdande grundutbildning som t.ex. utb. till socionom, psykolog, läkare specialiserad inom psykiatri eller läkare specialiserad inom barn- och ungdomspsykiatri; efter grundutbildningen krävs det minst 2 år arbete med psyko-terapeutiska arbetsuppgifter under handledning innan påbyggnadsutbildning (3 år på högskolenivå, deltid) kan påbörjas.
14. Krävs praktik-tjänstgöring efter examen?					nej

3.3.24 Radiograf/ (F) Radiografur • Röntgenhoitaja/ Röntgenskötare • Geislafræðingur • Radiograf • Röntgensjukskötarska

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Radiograf/ (F) Radiografur	Röntgenhoitaja/ Röntgenskötare	Geislafræðingur	Radiograf	Röntgensjukskötarska
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Radiografen arbetar med under-sökningar och behandlingar i samband konventionell radiografi, dattortomografi, magnetisk resonanstomografi, nuklearmedicin samt angiografier och interventioner för att skapa bildmaterial av hög kvalitet som underlag för diagnos och behandling. Dessutom ingår läkemedelshantering, metodutveckling och optimering av stråldoser och bildkvalitet. ²²				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	äldre titel: Röntgentæknir	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	ja	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	ja	ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	ja	ja	ja	ja	ja, sedan 2000-07-01
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 d	11 d	11 d	11 d	11 d
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	professionsbachelor	bachelor	BS + 1 år universitet	bachelor	bachelor
12. Utbildningens längd	3,5 år	3,5 år	4 år	3 år	3 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/professionsbacheloruddannelser/socialogshedsuddannelser/radiograf F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland		http://www.hi.is/laeknadeild/geislafrædi_0	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/radiografi	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19930100.HTM
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej	nej	nej	nej	nej

²² Kilde: Eva Funk, leg. röntgensjukskötarska, universitetsadjunkt vid Institutionen för hälsovetenskap och medicin, Örebro Universitet, Sverige, samt programansvarig för röntgensjuksköterskeprogrammet; i samråd med Bodil Andersson, leg. röntgensjukskötarska och ordförande i Svensk förening för röntgensjuksköterskor.

3.3.25 Socionom • Þroskajálfi

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	-	Socionom	Þroskajálfi	-	-
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	A development therapist works on improvement of the life quality of handicapped persons and to increase their participation in society • He/she is responsible for the information, education, assistance and advice provided				
	yrket finns inte inom hälso- och sjukvården, <u>inte heller</u> finns det ett socialvårdsyrke med en hälso- eller sjukvårdskomponent	Yrket finns inom socialvården och har en hälso- eller sjukvårdskomponent Socionomexamen förbereder yrkespersoner till arbetsuppgifter som kräver sakkunskap om socialbranschen inom både den offentliga och privata sektorn, exempelvis till olika slags handlednings- och uppfostringsuppgifter inom socialvården samt lednings- och chefsuppgifter vid serviceenheter inom den offentliga och privata sektorn.	Yrket finns inom socialvården och har en hälso- eller sjukvårdskomponent	Yrket er ikke regulert som helsepersonell. Sosionom/bachelor i sosialt arbeid er en eksamenbetegnelse for de som har gjennomført den treårige utdanning. Sosionomer arbeider mange ulike steder, og i all hovedsak med mennesker i vanskelige livssituasjoner som har behov for forskjellige type støtte i hverdagen. Sosionomen skal blant annet gi informasjon, råd, veilede, formidle hjelpetiltak, gi informasjon og snakke med brukerne.	yrket finns inte inom hälso- och sjukvården, <u>inte heller</u> finns det ett särskilt socialvårdsyrke med en hälso- eller sjukvårdskomponent Socionom är en examensbeteckning för dem som tagit examen efter att ha läst socionomprogrammet på universitet och högskola. En socionom har möjlighet att arbeta inom många olika yrken inom det sociala området. Socionom betecknas inte som ett yrke i sig. OBS Vissa arbetsuppgifter inom den sociala barn- och ungdomsvården är reglerade och för att få utföra dessa krävs en särskild behörighet.
3. Titeländring efter 11-11-1998?	-	Ja, 1.3.2016: socionom. Innan: socialhandledare	Nej	-	-
4. Är yrket reglerat?	-	ja	Ja	-	-
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	-	Ja, 1.3.2016	Ja	-	-
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	-	Ja, 1.3.2016	Ja	-	-
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	-	generella ordningen	generella ordningen	-	-
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	-	11 d	11 d	-	-

10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?		grundutbildning	grundutbildning		
11. Mer om utbildningens nivå		bachelor	BA		
12. Utbildningens längd		3,5 år	3 år		
13. Utbildningens innehåll			http://www.hi.is/ithrotta_tomstunda_og_throskathi_alfadeild/throska_thjalfafraedi_0		
14. Krävs praktik-tjänstgöring efter examen?		nej	Nej		

3.3.26 Socialrådgiver/ (F) Sosialråðgevi • Socialarbetare • Félagsráðgjafi

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Socialrådgiver (även G)/ (F) Sosialråðgevi	Socialarbetare	Félagsráðgjafi	-	-
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	yrket finns inom socialvården och har en hälso- eller sjukvårdskomponent	yrket finns inom socialvården och har en hälso- eller sjukvårdskomponent	Yrket finns inom socialvården och har en hälso- eller sjukvårdskomponent		yrket finns inte inom hälso- och sjukvården, <u>inte heller</u> finns det ett socialvårdsyrke med en hälso- eller sjukvårdskomponent
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	Nej	-	-
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	Ja	-	-
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	nej	ja (1.3.2016-)	Ja	-	-
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	nej	ja (1.3.2016-)	Ja	-	-
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	-	-
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	nej	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 d	11 e	11 e	-	-
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning				
11. Mer om utbildningens nivå	professionsbachelorer G: bachelor (Grønlands Universitet)	master (universitet)	master (universitet)		
12. Utbildningens längd	3,5 år	5 år	5 år		
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/professionsbacheloruddannelser/samfundsfaelgeogoeconomiskeuddannelser/socialraadgiver F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: egen uddannelse http://da.uni.gl/uddannelse/socialraadgiver.aspx		http://www.hi.is/felagsradgjafardeal/felagsradgjof		
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej	nej	Nej		

3.3.27 Sundhedsplejerske/ (F) Heilsufrøðingur • Terveydenhoitaja/ Hälsovårdare • Helsesøstre • Distriktssköterska

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Sundhedsplejerske/ (F) Heilsufrøðingur	Terveydenhoitaja/ Hälsovårdare	-	Helsesøstre	Distriktssköterska
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Funktionsområdet for en sundhedsplejerske omfatter vejledning, individuel støtte og rådgivning til gravide, spæd- og småbørnsforældre, børn og unge i den undervisningspligtige alder, deres forældre samt gruppeaktiviteter for samme, herunder: 1) Sundhedspleje til alle nyfødte i relation til barselsperioden, herunder medvirken til at fremme moderens evne til og mulighed for at amme 2) Funktionsundersøgelser og regelmæssig kontakt med spæd- og småbørnsfamilier, herunder støtte til familiedannelse og tilknytning mellem barn og forældre 3) Funktionsundersøgelser og regelmæssig kontakt med børn i den undervisningspligtige alder samt deres forældre, herunder gennemførelse af de lovpligtige ind- og udskolingsundersøgelser – efter kommunalbestyrelsens beslutning 4) Støtte, udredning og opfølgning i relation til indsatser for sundhedsmæssigt truede børn og unge samt børn og unge udsat for omsorgssvigt, herunder tværfagligt og tværsektorielt samarbejde med almen praksis, den kommunalt ansatte læge, socialforvaltning, pædagogisk psykologisk rådgivning og andre 5) Konsulentbistand til dagtilbud og skoler 6) Sundhedsfremmende og forebyggende aktiviteter i lokalsamfundet 7) Kvalitetssikring og -udvikling af sundhedsfaglige ydelser i den kommunale sundhedstjeneste, herunder bidrag til udarbejdelse og implementering af sundhedsaftaler og sundhedspolitikker 8) Generel forebyggelse og sundhedsfremme i forhold til børn/unge og deres forældre 9) Supervision og praktikvejledning til sygeplejersker under uddannelse til sundhedsplejerske²³				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	-	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	-	videreuddanning innen sykepleie	nej, titeln är inte en yrkestitel utan en specialistbeteckning (specialistsjuksköterska)
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	-		ingen legitimation men skyddad specialist-beteckning
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	nej, men sundhedsplejersker har autorisation som sygeplejerske	ja, gir også rett til autorisasjon som sykepleier	-	-	nej, Socialstyrelsen beslutar om rätt att använda beteckningen
7. Direktivet: minimumkrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	-	generella ordningen	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-		
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11		11 d	-		
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	överbygging på sygeplejerske-uddanning	grundutbildning		bygger på sykepleieutdanning. Krav om ett års yrkesutøvelse som sykepleier	videreuddanning som sjuksköterska
11. Mer om utbildningens nivå		bachelor			

²³ Kilde: Kap. 2 § 2 Bekendtgørelse om specialuddannelse til sundhedsplejerske (BEK nr 680 af 21/06/2011), Danmark.

12. Utbildningens längd	18 månader teoretisk och praktisk utbildning	4 år (selvstendig uddanning)		1 år	1 år + 0,5 termin
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/andreerhvervsrettedeuddannelser/andreuddsocialog sundhed/sundhedsplejerske F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland			http://utdanning.no/studiebeskrivelse/helsesosterutdanning	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19930100.HTM
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej	nej		nej	nej

3.3.28 Sygehjælper; Social- og sundhedsassistent/ (F) Heilsurøktari • Perushoitaja/ Primärskötare; Lähihoitaja/ Närvårdare • Sjúkraliði • Helsefagarbeider • Undersköterska

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Sygehjælper <i>och</i> Social- og sundheds-assistent (även G)/ (F) Heilsurøktari	Perushoitaja/ Primärskötare <i>och</i> Lähihoitaja/ När-vårdare (även Å)	Sjúkraliði	Helsefagarbeider	Undersköterska
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Gi praktisk hjelp og omsorg til mennesker som trenger det • Jobbe med mennesker i alle aldre og i ulike livssituasjoner, barn, voksne og eldre mennesker med ulike funksjonshemminger, sykdommer eller behov for rehabilitering				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	Nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	Sygehjælper: tittel og viksomhet finnes fortsatt, men utdanningen er opphørt Social- og sundheds-assistent: autorisert fra oktober 2008	Perushoitaja/ primärskötare: utdanningen opphørte 1.8.1995 Lähihoitaja/ när-vårdare: ja	Ja	ja utdanning som helsefagarbeider erstatter tidligere utdanninger som hjelpepleier og omsorgsarbeider	nej
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	Social- og sundhedsassistent er en beskyttet tittel	Lähihoitaja/ när-vårdare er tittelbeskyttet, registrert men ikke legitimert	Ja	ja	-
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	Social- og sundhedsassistent: ja	nej	Ja	ja	-
7. Direktivet: minimumkrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-		-	nej
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 b	11 b ii	11 b	11 b	11 b eller 11 c
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning G: overbygning på sundheds-hjælperuddannelsen	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	erhvervsuddannelse	yrkesutdanning Å: yrkesutbildning enligt förordning (2005:37) om yrkesutbildning inom social- och hälsovård i landskapet Åland	vård- och omsorgsprogrammet på gymnasienivå	videregående yrkesfaglig opplæring	vård- och omsorgsprogrammet på gymnasienivå eller yrkesutbildning vård- och omsorg inom vuxenutbildningen (eftergymnasial)

12. Utbildningens längd	Social- og sundhedsassistent: Utdanning på 2 år og 10 mnd. G: 1 år og 6 måneder (sundheds-hjælperuddannelsen 1 år og 6 måneder)	3 år	3 år	2 år	
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/job/sundhedsmorsorgogpleje/plejeomsarb/social-og-sundhedsassistent F (Heilsurøktari): egen uddannelse; samme indhold som i tilsvarende danske uddannelsen G: egen uddannelse http://www.pi.gl/da/Uddannelser/Sundhedsassistent	utdanning med med fordypning i sykepleie og omsorg http://www.oph.fi/lagar_och_anvisningar/laroplans-och_examensgrunder/yrkesinriktade_grundexamina/social_halso_och_idrottsomradet	http://www.fa.is/heilbrigdissskolinn/sjukralidabraut/	http://utdanning.no/studiebeskrivelse/helsearbeiderfag	
14. Krävs praktik-tjänstgöring efter examen?	nej			2 års læretid	

3.3.29 Sygeplejerske/ (F) Sjúkrarøktarfrøðingur/ (G) Peqqissaasut • Sairaanhoitaja/ Sjukskötare • Hjúkrunarfræðingur • Sykepleier • Sjuksköterska

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Sygeplejerske/ (F) Sjúkrarøktar- frøðingur/ (G) Peqqissaasut	Sairaanhoitaja/ Sjukskötare	Hjúkrunarfræð- ingur	Sykepleier	Sjuksköterska
2. Beskrivning av yr- kesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Ansvarlig for omsorg for mennesker i alle aldre med ulike behov for pleie og omsorg • Sykepleiere har bred og generell kompetanse i sykepleie • Arbeid innen alle deler av helsetjenesten • Varierende arbeidsoppgaver avhengig av avdelingen. Arbeidsområder: Sykehus, sykehjem, psykisk helsevern, kommunehelsetjeneste mm				
					plus arbete inom primärvård ²⁴
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	Nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	Ja	ja	ja
5. Om yrket är regle- rat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	Ja	ja	ja
6. Om yrket är regle- rat: utfärdas legiti- mation?	ja G: særlig grøn- landsk autorisa- tion	ja	Ja	ja	ja
7. Direktivet: mini- mikrav eller generella ordningen?	minimikrav: artikel 31	minimikrav: artikel 31	minimikrav: artikel 31	minimikrav: artikel 31	minimikrav: artikel 31
8. Om yrket inte är re- glerat: är utbildningen reglerad enligt direkti- vet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå en- ligt artikel 11	11 d	11 d	11 d	11 d	11 d
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	professionshög- skola G: bachelor (Grønlands Uni- versitet)	bachelor	BS bachelor (universitet)	bachelor	bachelor
12. Utbildningens längd	3,5 år	3,5 år barnmorska och hälsovårdare - utdanning gir også rett til autorisasjon som sykepleier	4 år	3 år	3 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug. dk/search/sygepl ejerske F: egen uddan- nelse; samme		http://www.hi.is/ hjukurunarfra- edideild/hjuku- narfraedi	http://utdan- ning.no/studie- beskrivelse/sy- kepleie	Examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförord- ningen (1993:100) http://www.noti- sum.se/rnp/sls/la g/19930100.HTM

²⁴ Kilde: Eva-Lisa Lundgren, leg. sjuksköterska, Med Lic; f.d. universitetsadjunkt vid Inst. för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle, f.d. programdirektor för sjuksköterskeprogrammet och specialistsjuksköterskeprogrammen vid sektionen för omvårdnad Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige.

	indhold som i tilsvarende danske uddannelsen G: egen uddannelse som i forhold til den danske uddannelse indeholder mere administration, farmakologi samt et modul om arktisk behandler-sygepleje http://da.uni.gl/uddannelse/sygeplejerske.aspx				
14. Krävs praktik-tjänstgöring efter examen?	nej	nej	Nej	nej	nej

3.3.30 Tale- og hørepædagog/ (F) Talupedagogur • Puheterapeutti/ Talterapeut • Talmeinafræðingur • Logoped • Logoped

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Tale- og hørepædagog/ (F) Talupedagogur	Puheterapeutti/ Talterapeut	Talmeinafræðingur	Logoped	Logoped
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelser per land	Utredning och avhjälpning av olika kommunikationsproblem till följd av språk-, tal- eller röststörning ²⁵				
					Utredning, behandling och prevention av språk-, röst- och sväljningsstörningar ²⁶
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	Nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	nej	ja	Ja	nej	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	-	ja	Ja	-	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	-	ja	Ja	-	ja
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	-	generella ordningen	generella ordningen	-	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?		-	-		-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 e	11 e	11 e		11 e
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning			videreutdanning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	bachelor og kandidatuddannelse	master universitet	master universitet		magister universitet
12. Utbildningens längd	3 + 2 år: kandidatuddannelse	5 år	5 år		4 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/job/undervisningforskningsogvejledning/specundervisning/tale-hoerepaedagog G: uddannelse kan ikke tages i Grønland		http://www.hi.is/laeknadeild/talmeinafraedi	2 års videreutdanning for pædagoger og enkelte helsefagutdanninger http://utdanning.no/yrker/beskrivelse/logoped	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19930100.HTM
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej	nej	Ja, 6 mnd	nej	nej

²⁵ Kilde: Europeiska kommissionens Regulated Professions Database – Sverige; Logoped.

²⁶ Kilde: Marion Liebermann, leg. logoped, universitetsadjunkt vid Institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik (CLINTEC), Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige.

3.3.31 Tandklinikassistent/ (F) Tannlæknaatstöðingur • Hammashoitaja/ Tandskötare; Lähihoitaja/ Närvårdare • Tanntæknir • Tannhelsesekretær • Tandsköterska

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Tandklinikassistent (även G)/ (F) Tannlæknaatstöðingur	Hammashoitaja/ Tandskötare och Lähihoitaja/ När- vårdare	Tanntæknir	Tannhelse- sekretær	Tandsköterska
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Forebyggende tannhelsearbeid • Smittevern • Rengjøring, sterilisering og vedlikehold av instrumenter og utstyr • Håndter dentale materialer og de mest vanlige medikamenter • Behandling materiale • Røntgenbilder • Enklere laboratoriearbeid • Gi god service til pasienter og samarbeidspartnere • Administrativt arbeid som aktivitetsplanlegging, regnskap, rapportering, varslings og journalføring				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	äldre titel: Aðstodarmenn- tannlækna	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	nej	Hammashoitaja/ tandskötare: Ut- danningen opp- hørte 1.1.1995 Lähihoitaja/ när- vårdare: ja	ja	ja	nej
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	-	Lähihoitaja/ när- vårdare: tittelbe- skyttet, registret men ikke legitimert	ja	ja	-
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	Klinikassistent, ikke autorisert	nej	ja	ja	-
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?		-	-	-	yrket är inte re- glerat, ingen titel- skydd, utbild- ningen är reglerat
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 b	11 b ii	11 b	11b	11 c
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	yrkesutdanning	yrkesutdanning	yrkesutdanning gymnasienivå	videregående opplæring	eftergymnasial nivå (yrkeshögs- kola)
12. Utbildningens längd	3 år G: 2 år	3 år	3 år	3 år	1,5 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/erhvervsuddannelser/tandklinikassistent F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne	Fordypning i tannpleie http://www.oph.fi/lagar_och_anvisningar/laroplans-och_examensgrunder/yrkesinrikt	http://www.fai.is/heilbrigdissskolinn/tanntaeknaebraut/	http://utdanning.no/utdanning/vgs/HSTAN3	

	G: uddannes i Grønland i samarbejde med Københavns Universitet. http://www.pi.gl/da/Uddannelser/Klinikassistent	ade_grundexamina/social_halso_och_idrottsomradet			
14. Krävs praktik-tjänstgöring efter examen?	nej	nej	nej	nej	nej

3.3.32 Tandlæge/ (F) Tannlækni • Hammaslääkäri/ Tandläkare • Tannlæknir • Tannle- ger • Tandlākare

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Tandlæge/ (F) Tannlækni	Hammaslääkäri/ Tandläkare	Tannlæknir	Tannleger	Tandlākare
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Diagnostisere og behandle sygdomme i munn og kjeve • Reparere skadede tenner • Sette inn tannerstatninger som kroner, broer og proteser • Behandle inflammatoriske sykdommer i tannkjøttet • Arbeid med posisjonelle feil av tenner. Via förmåga att självständigt diagnostisera och behandla sjukdomar och anomalier i tänder, men också i munhåla, käkar och omgivande vävnader hos patienter i olika ålder och med olika behov. ²⁷				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	nej	nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	ja	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	ja	ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	ja	ja	ja	ja	ja
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	minimikrav: artikel 34	minimikrav: artikel 34	minimikrav: artikel 34	minimikrav: artikel 34	minimikrav: artikel 34
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	-	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 e	11 e	11 e	11 e	11 e
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	universitet	universitet	universitet	universitet	universitet
12. Utbildningens längd	5 år	5,5 år	6 år	5 år	5 år
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/universitetsuddannelser/kandidatuddannelser/sundhedsvidenskabeligekandidatuddannelser/odontologi F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: uddannelse kan ikke tages i Grønland		utdanning med praksis http://www.hi.is/tannlaeknadeild/tannlaeknisfraedi	http://utdanning.no/utdanning/vgs/HSTAN3	praksis i utdanningen examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.noti-sum.se/rnp/sls/la/19930100.HTM
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	klinisk praktisk ansettelse 12 mnd. praktisk opplæring (skal omfatte både barne og voksentannpleie)	9 mnd. praktisk tjeneste Förändring 351/2011, 1.8.2011 (övergångstid till år 2020)			nej

²⁷ Kilde: Stein Björkman, leg. tandlākare.

3.3.33 Tandplejer/ (F) Tannrøktari/ (G) Kigutigissaasut • Suuhygienisti/ Munhygienist • Tannfræðingur • Tannpleier • Tandhygienist

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1. Titel	Tandplejer / (F) Tannrøktari/ (G) Kigutigis- saasut	Suuhygienisti/ Munhygienist	Tannfræðingur	Tannpleier	Tandhygienist
2. Beskrivning av yrkesverksamheter och eventuell avvikelse per land	Utføre tannhelse kontroller på pasienter i alle aldersgrupper • Undersøke tenner og munnhulen • Vurdere røntgenbilder • Gi lokalbedøvelse • Fjerne plakk, børste og polere tannoverflater • Gi råd og informasjon om forebyggende tannhelse. Initiera och genomföra hälsofrämjande och förebyggande arbete inom tandvården och självständigt utföra undersökningar av karies och parodontit samt att utreda och analysera behov av munhålsvårdande insatser. ²⁸				
3. Titelländring efter 11-11-1998?	nej	OBS ny titel 1.9.2005. Innan dess var titeln: Hammashuoltaja/ Tandhygienist	nej	nej	nej
4. Är yrket reglerat?	ja	ja	ja	ja	ja
5. Om yrket är reglerat: är yrkestiteln skyddad?	ja	ja	ja	ja	ja
6. Om yrket är reglerat: utfärdas legitimation?	ja	ja	ja	ja	ja
7. Direktivet: minimikrav eller generella ordningen?	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen	generella ordningen
8. Om yrket inte är reglerat: är utbildningen reglerad enligt direktivet?	-	-	ikke utdanning i Island	-	-
9. Direktivet: nivå enligt artikel 11	11 c	11 d	11 c		11 c eller 11 d
10. grundutbildning, påbyggnadsutbildning eller specialistutb.?	grundutbildning G: overbygnings-uddannelse til tandklinik-assistent-uddannelsen	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning	grundutbildning
11. Mer om utbildningens nivå	professionsbachelor	yrkeshøgskole, bachelor		bachelor	högskola/universitet
12. Utbildningens längd	3 år G: 2 år	3,5 år	3 år	3 år	2 eller 3 år Tandhygienistexamen erhålls efter 120 högskolepoäng. Påbyggnadsår (separat efter avslutad tandhygienistexamen eller inbakat i grundutbildning som föranleder en total studietid på tre år) leder

²⁸ Kilde: Stein Björkman, leg. tandläkare.

					till kandidatexamen i huvudområdet. (huvudområdet varierar mellan de sex utbildningarna som finns i Sverige; odontologisk profylaktik/ oral hälsovetenskap/ oral hälsa t.ex).
13. Utbildningens innehåll	https://www.ug.dk/uddannelser/professionsbacheloruddannelser/socialogsundhedsuddannelser/tandplejer F: uddannelse kan ikke tages på Færøerne G: egen uddannelse http://www.pi.gl/da/Uddannelser/Tandplejer			http://utdanning.no/studiebeskrivelse/tannpleie	examensmål finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) http://www.notisum.se/rnp/sls/laag/19930100.HTM
14. Krävs praktiktjänstgöring efter examen?	nej	nej	nej	nej	nej

3.4 Tabeller over helsepersonellyrker regulert i ett av landene

3.4.1 Áfengis- og vímuefnaráðgjafar (alcohol- og drugrådgiver)

	Reguleringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnad eller specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkesverksamheter og eventuell avvikelse per land						
	Island					

3.4.2 Koulutettu hieroja/ Utbildad massör

	Reguleringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnad eller specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkesverksamheter og eventuell avvikelse per land						
	Finland		fristående examina			ja

3.4.3 Matartæknar (diettekniker)

	Reguleringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnad eller specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkesverksamheter og eventuell avvikelse per land						
	Island					

3.4.4 Matvælafræðingar (matvitenskapsrådgiver)

	Reguleringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnad eller specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkesverksamheter og eventuell avvikelse per land						
	Island					

3.4.5 Næringarrekstrarfræðingar (dietdriftrådgiver)

	Reguleringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnad eller specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkesverksamheter og eventuell avvikelse per land						
	Island					

3.4.6 Næringarfræðingur (nutritionist)

	Regule- ringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnadel- ler specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkes- verksamheter och eventuell avvikelse per land						
	Island					

3.4.7 Náttúrufræðingur í heilbrigðisþjónustu (biologists innom helsetjensten)

	Regule- ringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnadel- ler specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkes- verksamheter och eventuell avvikelse per land						
	Island					

3.4.8 Ortopstist

	Regule- ringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnadel- ler specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkes- verksamheter och eventuell avvikelse per land	Undersøke, diagnostisere og behandle skjelning, dobbeltsyn og stereopsis problemer • Hjelp folk som opplever problemer med øyebevegelser på grunn av nevrologiske tilstander • Gjennomføre undersøkelser som en del av vurderingen av lese- og skrivevansker • Arbeid med barn, ungdom, voksne og eldre mennesker • Samarbeide med andre yrkesgrupper, blant øyeleger, optikere, syns-lærere, helsesøstre og pedagogisk-psykologisk tjeneste Yrket er regulert i Norge, som ikke tilbyr en autorasjonsgivende utdanning.					
	Norge		påbygning			Nei

3.4.9 Perfusjonist

	Regule- ringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnadel- ler specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkes- verksamheter och eventuell avvikelse per land	Fungerer som del av et kirurgisk team ved hjerteoperasjoner • Spesielt ansvar for valg, oppsett og drift av en hjerte-lunge-maskin • Håndtere komplikasjoner som oppstår og iverksette eventuelle nødvendige tiltak i forhold til pasientens sirkulasjon • Håndtere utstyr som benyttes til pasienter med hjerte- lungesvikt Yrket er regulert i Norge, som ikke tilbyr en autorasjonsgivende utdanning. Danmark regulerer ikke yrket, men tilbyr en to-årig påbygningsuddannelse. Adgangskrav er sygeplejerske, hospitalslaborant, læge eller ingeniør med liniefag inden for medicoteknik. https://www.ug.dk/uddannelser/universitetsuddannelser/kandidatuddannelser/tekniskvidenskabeligekandidatuddannelser/civilingenioeruddannelser/bio-medicinsk-teknik					
	Norge		påbygning			Nei

3.4.10 Sairaalageneetikko/ Sjukhusgenetiker

	Regule- ringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnadel- ler specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkes- verksamheter och eventuell avvikelse per land						
	Finland	11 e	specialistutbildning		min. 4 år	ja

3.4.11 Sairaalakemisti/ Sjukhuskemist

	Regule- ringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnadel- ler specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkes- verksamheter och eventuell avvikelse per land						
	Finland	11 e	specialistutbildning		min. 4 år	ja

3.4.12 Sairaalamikrobiologi/ Sjukhusmikrobiolog

	Regule- ringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnadel- ler specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkes- verksamheter och eventuell avvikelse per land						
	Finland	11 e	specialistutbildning		min. 4 år	ja

3.4.13 Sairaalasolubiologi/ Sjukhuscellbiolog

	Regule- ringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnadel- ler specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkes- verksamheter och eventuell avvikelse per land						
	Finland	11e	specialistutbildning		min. 4 år	ja

3.4.14 Sjúkranuddarar (sygemassör)

	Regule- ringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnadel- ler specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkes- verksamheter och eventuell avvikelse per land						
	Island					

3.4.15 Vernepleier

	Regule- ringsland	Direktivet: nivå enligt artikel 11	Grund-, påbyggnadel- ler specialistutbildning	Utbildningens nivå	Utbildningens längd	Nasjonal utdanning?
Beskrivning av yrkes- verksamheter och eventuell avvikelse per land	http://utdanning.no/yrker/beskrivelse/vernepleier					
	Norge	11 d	Grunnutdanning	Bachelor	3 år	Ja

4 Oversikt over landenes utdannings- og godkjenningssystem for spesialistleger, allmennpraktiserende leger og spesialisttannleger

4.1 Generelt om godkjenning av medisinske og odontologiske spesialiteter og godkjenning av allmennleger

I likhet med autorisasjon og legitimasjon er også spesialistgodkjenning omfattet av Arjeplogavtalen. Avtalens artikkel 15 fastslår at «Dersom en lege eller tannlege har fått spesialistkompetanse i en av de kontraherende statene, har han/hun rett til å få bevis for samme kompetanse i en annen kontraherende stat forutsatt at han/hun har fått ubegrenset godkjenning som henholdsvis lege eller tannlege i denne stat og fremdeles har slik godkjenning, og at det aktuelle område er godkjent som spesialitet i samsvar med de bestemmelser som regulerer henholdsvis legers og tannlegers rett til å kalle seg spesialist.»

Yrkeskvalifikasjonsdirektivets system med automatisk godkjenning av yrkeskvalifikasjoner gjelder de spesialitetene som er oppført på vedlegg V 5.1.3 for medisinske spesialiteter og vedlegg V 5.3.3 for odontologiske spesialiteter. Spesialiteter som ikke er oppført på vedleggene, omfattes av direktivets generelle ordning for godkjenning.

Oppføring på vedleggene er en bekreftelse på at medlemsstaten oppfyller direktivets minstekrav for utdanning innen den aktuelle spesialiteten. De nordiske landene har fått oppført de fleste av sine medisinske spesialiteter på vedlegg V 5.1.3. Bortfall av artikkel 15 i Arjeplogavtalen vil ikke få konsekvenser for godkjenning av disse. Spesialiteter som ikke er oppført på vedleggene, må vurderes etter direktivets generelle ordning.

Godkjenning av allmennlege/EU-lege, direktivets artikler 28 og 29 og vedlegg V 5.1.4, har ikke vært omfattet av Arjeplogavtalen og vil ikke bli berørt av de eventuelle endringene. Godkjenning som allmennlege/EU-lege er også i dag regulert i yrkeskvalifikasjonsdirektivet og nasjonalt regelverk som gjennomfører direktivet. Av hensyn til helheten tas disse likevel med i oversikt og tabell nedenfor.

4.2 Danmark

4.2.1 Speciallæger: introduktionsuddannelse, hoveduddannelse og teoretisk uddannelse

Den kliniske basisuddannelse (KBU) er første uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse. I KBU bruger lægen sin viden fra universitetet til at være læge. Efter afsluttet og godkendt KBU kan lægen søge om tilladelse til selvstændigt virke, som skal være opnået før lægen kan få en introduktionsstilling godkendt. Reglerne om KBU er beskrevet i Bekendtgørelse om lægers kliniske basisuddannelse.

Efter den kliniske basisuddannelse skal den uddannelsessøgende læge gennemgå introduktionsuddannelse, hoveduddannelse og en teoretisk uddannelse. Den teoretiske uddannelse er obligatorisk, og består af generelle kurser, specialespecifikke kurser og et forskningstræningsmodul.

Den kliniske basisuddannelse er på et år og skal gennemføres inden for forskellige specialer på en sygehusafdeling eller på en sygehusafdeling og i almen praksis.

Introduktionsuddannelsen er på et år og gennemføres inden for et speciale.

Hoveduddannelsen er på fem eller seks år. Inden for alle specialer er der udarbejdet en målbeskrivelse, hvoraf det fremgår, hvilke kompetencer lægen forventes at tilegne sig inden for de forskellige lægeroller. Der er udarbejdet målbeskrivelser for alle 38 specialer.

Tilladelse til at betegne sig som speciallæge opnås efter ansøgning til Styrelsen for Patientsikkerhed. Hvis en læge har en varig dansk autorisation som læge og planlægger at blive ansat som læge i udlandet, kan denne ansættelse i mange tilfælde søges meritvurderet til speciallægeuddannelsen.

Der henvises til Sundhedsstyrelsens vejledning Meritvurdering i speciallægeuddannelsen.

4.2.2 Allmennlege – kompetansbevis som allmänpraktiserande läkare (vedlegg V 5.1.4)

Almenlæge er ikke en uddannelse i Danmark. For at kunne betegne sig som speciallæge i almen medicin skal lægen have gennemgået en hoveduddannelse til speciallæge i almen medicin, hvilket tager fem år.

Tilladelse til at betegne sig som speciallæge i almen medicin opnås efter ansøgning til Styrelsen for Patientsikkerhed.

Uddannelsen til speciallæge i almen medicin er fastlagt i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse om uddannelse af speciallæger og i Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i Almen Medicin. Målbeskrivelsen præciserer de minimumskompetencer, der skal opnås og godkendes i løbet af lægens uddannelse til speciallæge og fastsætter de kompetencer som det forventes, at de videreuddannelsessøgende opnår under speciallægeuddannelsen.

Hoveduddannelsen finder sted ved ansættelser i flere godkendte uddannelsespraksis og på hospitalsafdelinger. Herudover skal lægen gennemgå en række generelle og specielle kurser. Uddannelsens samlede varighed er 54 måneder.

Sammensætningen af almen medicinske praksis og hospitalsafdelinger i hoveduddannelsen i de enkelte forløb, planlægges og administreres af regionerne i samarbejde med specialets regionale faglige rådgivere.

4.2.3 Specialtandlæger

Tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge inden for ortodonti og tand-, mund- og kæbekirurgi kan opnås efter ansøgning til Styrelsen for Patientsikkerhed.

Uddannelsen til specialtandlæge er fastlagt med hjemmel i Bekendtgørelse om specialtandlæger og Bekendtgørelse om uddannelse af specialtandlæger. I målbeskrivelser for hvert af specialerne fastsætter de kompetencer som det forventes, at de videreuddannelsessøgende opnår under specialtandlægeuddannelsen.

Specialtandlægeuddannelsen i ortodonti er 3-årig og foregår på tandlægeskolerne i København og Århus. Specialtandlægeuddannelsen i tand-, mund- og kæbekirurgi er 5-årig og foregår på godkendte sygehusafdeling.

Lenker

- <http://stps.dk/da/sundhedsprofessionelle-og-myndigheder/autorisation,-anerkendelser-og-selvstaendigt-virke/soeg-anerkendelse-som-speciallaege-og-specialtandlaege>
- <http://sundhedsstyrelsen.dk/da/uddannelse/speciallaeger>
- [Bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 om uddannelse af specialæger](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1246 af 24. oktober 2007 om specialtandlæger](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1020 af 26. august 2010 om uddannelse af specialtandlæger](#)
- [Sundhedsstyrelsens og Dansk Selskab for Almen Medicins Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i Almen Medicin, april 2013](#)
- [Vejledning nr. 9245 af 29 maj 2013 vedrørende eksamen i ortodonti](#)

4.3 Finland

4.3.1 Specialistläkarutbildning och specialisttandläkarutbildning

Specialistläkarutbildning och specialisttandläkarutbildning i Finland ordnas i form av utbildningsprogram. Enligt det nuvarande systemet finns det 50 läkarspecialiteter, varav 14 med utbildningstid på 5 år och 36 specialiteter med en utbildningstid på 6 år. Därutöver finns det 5 tandläkarspecialiteter. Specialisttandläkarutbildningen tar minst tre år i anspråk.

Specialistläkarutbildning och specialisttandläkarutbildning kan i Finland ges av Helsingfors universitet, Tammerfors universitet, Uleåborgs universitet, Åbo universitet och Östra Finlands universitet. Universiteten väljer studerande till utbildningen och svarar för utbildningens innehåll och kvalitet.

Specialistläkarutbildning och specialisttandläkarutbildning omfattar praktisk tjänstgöring, teoretisk utbildning och ett riksomfattande förhör i specialiteten i fråga. Dessutom ska tandläkaren arbeta heltid som tandläkare med kliniska uppgifter i minst två år innan tandläkaren kan påbörjaspecialisttandläkarutbildningen.

Ett mål för specialistläkarutbildningen och specialisttandläkarutbildningen är att göra läkaren eller tandläkaren förtrogen med den vetenskapliga kunskapen och inhämtandet av information inom den egna specialiteten. Utbildningen skall också ge färdigheter i specialistläkares eller specialisttandläkares uppgifter inom den egna specialiteten samt färdigheter i upprätthållande av yrkesskickligheten och utvecklande av den egna specialiteten och för verksamhet inom social- och hälsovårdens service-system som specialistläkare eller specialisttandläkare.

Universitetet utfärdar ett intyg över den fullgjorda specialistläkarutbildningen och specialisttandläkarutbildningen. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) beviljar sedan på grund av intyget personen rätt att verka som specialistläkare eller specialisttandläkare.

4.3.2 Särskild allmänläkarutbildning

Den särskilda allmänläkarutbildningen i Finland baserar sig på EU:s direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer. Till den särskilda allmänläkarutbildningen kan antas den som har avlagt medicine licentiatexamen i Finland eller genomgått en sådan motsvarande utbildning utomlands som hör till de kraven för utövande av läkaryrket.

Syftet med den särskilda allmänläkarutbildningen är att göra läkaren förtrogen med uppgifterna för läkare inom primärvården, inom hälso- och sjukvårdens förvaltning och inom socialskyddssystemet samt med samarbetet med anställda inom hälso- och sjukvården och socialvården.

Den särskilda allmänläkarutbildningen tar tre år om studierna görs på heltid. Studierna omfattar tjänstgöring på en hälsovårdscentral (i minst 9 månader), sjukhustjänstgöring (i minst 6 månader) och arbetsplatsutbildning med anknytning till dessa, samt minst 16 timmars utbildning i kursform, som gör läkaren förtrogen med hälsovårdsförvaltningen och socialskyddssystemet.

Universitetet utfärdar ett intyg över den fullgjorda särskilda allmänläkarutbildningen. På basis av den särskilda allmänläkarutbildningen ges inte längre någon separat legitimation, men uppgiften om den avlagda särskilda allmänläkarutbildningen registreras i Valviras centralregister över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (Terhikki-registret).

Lenker

- Lag om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994):
<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1994/19940559>
- Förordning om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (564/1994):
<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1994/19940564>

- Social- och hälsovårdsministeriets förordning om specialistläkarutbildning och specialisttandläkarutbildning samt om särskild allmänläkarutbildning (56/2015):
<http://finlex.fi/sv/laki/alkup/2015/20150056>

4.4 Island

4.4.1 Medisin

Spesialistutdanningen foregår ved relevant utdanningsinstitusjon: Landspítali, Akureyri hospital og Helsecenter i Reykjavík i samarbeid med andre helsecentre i Island.

Spesialistutdanning i allmennmedisin (General medicine, heimilislækningar) og psykiatri (psychiatry, geðlækningar) kan i sin helhet gjennomføres i Island.

Spesialistutdanning innen generell medisin, gynekologi og akuttmedisin (General medicine, allmenn lyflæknisfræði, Gynecology, kvensjúkdómar og Emergency medicine, bráðalækningar) gjennomføres dels i Island, dels i utlandet.

Det eksisterer ikke noe tilbud om spesialistutdanning for de øvrige spesialitetene slik at denne utdanningen i sin helhet må gjennomføres utenfor Island. Det er til en viss grad inngått avtaler mellom Island og land i Norden og USA om spesialistutdanning. Dette er imidlertid ingen garanti for utdanningen.

Island gir spesialistgodkjenning innen de spesialitetene som utdannes helt eller delvis i Island og innen spesialiteter der det ikke foreligger et islandsk utdanningstilbud. Godkjenning kan gis søker som oppfyller vilkårene i regulation 467/2015 artiklene 6-9 dersom den omsøkte spesialitet er oppført i artikkel 10. Det er ikke noe vilkår at søker er godkjent som spesialist i utdanningslandet.

4.4.2 Allmennlege – kompetansbevis som allmänpraktiserande läkare (vedlegg V 5.1.4)

Island gir spesialistgodkjenning på grund av godkjenning fra andre Europiske lender.

4.4.3 Odontologi

Det eksisterer ikke noe tilbud om spesialistutdanning for tannlege. All spesialistutdanning må i sin helhet gjennomføres utenfor Island.

Godkjenning kan gis søker som oppfyller vilkårene i regulation 1121/2012 artiklene 5-6 dersom den omsøkte spesialitet er oppført i artikkel 7.

Lenker

Velvårdsministeriets förordning om specialistläkarutbildning resp. specialisttandläkarutbildning:

- Läkare (467/2015) <https://eng.velferdarraduneyti.is/legislation/regulations/health-professionals/nr/35235>
- Tandläkare (1121/2012) <https://eng.velferdarraduneyti.is/legislation/regulations/health-professionals/nr/34488>

4.5 Norge

4.5.1 Medisin

Det er 45 ulike medisinske spesialiteter i Norge. Disse er gruppert i hoved- og grenspesialiteter.

Spesialistutdanningen er regulert i et overordnet regelverk som gjelder for alle spesialitetene og egne, spesifikke regelverk som gjelder enkelte spesialiteten.

Utdanningen foregår ved utdanningsinstitusjoner som er godkjent av Helsedirektoratet etter søknad. I søknaden må sykehuset dokumentere at nærmende bestemte generelle og fagspesifikke krav er oppfylt. Godkjenning gis vanligvis til en enkelt sykehusavdeling, og kan inkludere tjeneste ved flere tjenestesteder. Helseforetaket er rettslig ansvarlig for at legene samlet sett får tilstrekkelig opplæring av god kvalitet.

Alle godkjente utdanningsinstitusjoner skal levere årlige rapporter som danner grunnlaget for videre godkjenning. Legeforeningen følger opp og rapporterer til Helsedirektoratet

Tjenestetiden er mellom 5 og 6,5 år, og foregår ved forskjellige tjenestesteder i samsvar med regelverket for den enkelte spesialitet. Lege som ønsker å utdanne seg til spesialist må søke tilsetting i en godkjent utdanningsstilling ved en godkjent utdanningsinstitusjon.

I tillegg til den obligatoriske tjenesten, består utdanningen av generelle kurs og obligatoriske og valgfrie fagspesifikke kurs. I enkelte spesialiteter er det også krav om gjennomføring av bestemte prosedyrer, så som inngrep og operasjoner. Kravene framgår av de reglene som gjelder spesialiteten. Etter gjennomført tjeneste, kurs med videre kan legen søke Helsedirektoratet om å bli godkjent som spesialist. Tjenesteattester, kursbevis og prosedyrelister må følge som dokumentasjon til søknaden. Helsedirektoratet gir spesialistgodkjenning og godkjenner institusjoner som skal utdanne legespesialister i medhold av Forskrift om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger §4, Generelle bestemmelser for spesialistutdanning av leger, spesialistreglene for den enkelte legespesialitet og Krav til utdanningsinstitusjoner i spesialistutdanningen av leger (legeforeningen.no).

Den norske utdanningsstrukturen og gjeldende regelverk er under revisjon. Det pågår et arbeid med en ny forskrift som skal regulere ansvar og oppgaver for spesialistutdanning og -godkjenning for leger. Helse- og omsorgsdepartementet tar sikte på at nytt regelverk skal tre i kraft våren 2017 slik at de første legene i løpet av høsten kan starte opp i utdanningsstillinger i utdanningens første del. Den nye utdanningsstrukturen legger opp til at de som skal utdanne seg til spesialister, skal vurderes opp mot og tilfredsstille fastsatte målkrav underveis i utdanningen.

Forsøksordning med godkjenning for legespesialister innen kompetanseområde palliativ medisin
På oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet gjennomfører Helsedirektoratet en forsøksordning der leger kan søke Helsedirektoratet om godkjenning innen kompetanseområdet palliativ medisin. Godkjenning gjelder for forsøksperioden og vil, dersom ordningen opphører, fortsatt stå som dokumentasjon for kompetanse i fagområdet. Forsøksordningen innebærer ingen tittelbeskyttelse for den som godkjennes.

Kompetanseområdet palliativ medisin er en toåring påbygning til en klinisk spesialitet for leger. Søkere til kompetanseområdet må dokumentere minst to års klinisk tjeneste innen palliativ virksomhet, kursutdanning i form av nordisk spesialistkurs i palliativ medisin eller tilsvarende og praktiske ferdigheter i henhold til en sjekkliste.

Søkere kan ha bakgrunn fra ulike spesialiteter, og leger fra primærhelsetjenesten oppfordres særlig til å delta i forsøksordningen.

Hensikten med ordningen er å sikre et godt og enhetlig palliativt tilbud nasjonalt samt bedre rekrutteringen til fagfeltet. Det har samtidig vært et mål å formalisere kompetansen til leger som

arbeider i palliativ virksomhet. Godkjenning innen et kompetanseområde er ikke det samme som spesialistgodkjenning.

4.5.2 Allmennlege – kompetansbevis som allmennpraktiserende lege (vedlegg V 5.1.4)

For å oppnå godkjenning som allmennlege i Norge er det krav til tre år veiledet tjeneste, hvorav minst 6 måneder av tjenesten må være gjennomført i sykehus og minst 6 måneder i kommunehelsetjenesten. Videre er det krav om gjennomført og bestått «EU-kurs A og B».

Den veiledede tjeneste må som hovedregel være gjennomført i Norge. Veiledet tjeneste fra andre EØS land kan vektlegges ved godkjenning som allmennlege i Norge.

Fra og med 1. april 2015 ble adgangen til å få medregnet tjeneste fra andre EØS-stater begrenset. Etter endringen kan inntil 18 måneder av den samlede veiledede tjenesten på tre år kan være gjennomført i et annet EØS-land, de resterende må være gjennomført i Norge.

I tillegg til denne treårige utdanning som allmennpraktiserende lege, er det en femårig utdanning som fører fram til den norske ikke-harmoniserte spesialiteten allmennmedisin.

4.5.3 Odontologi

Ved de odontologiske fakultetene i Bergen, Oslo og Tromsø tar opp kandidater innen de ulike fagområdene i den utstrekning ressursituasjonen tillater det. Alle som blir tatt opp blir registrert som student.

Søknad og opptak

Generelle opptakskrav er bestått odontologisk grunnutdanning og to års erfaring fra allmennpraksis. I helt spesielle tilfeller kan det dispenseres fra kravet om to år.

Helsedirektoratet godkjenner spesialister.

For utfyllende regler, se det enkelte læresteds interne nettsider.

- Bergen: <http://www.uib.no/iko/utdanning/spesialistutdanning-i-odontologi>
- Oslo: <http://www.odont.uio.no/studier/spesialistutdanning/>
- Tromsø: http://uit.no/om/enhet/utdanning?p_dimension_id=88119

Lenker

- <https://helsedirektoratet.no/autorisasjon-utdanning-og-godkjenning/spesialistgodkjenning/lege>
- <https://helsedirektoratet.no/Documents/Godkjenning%20og%20autorisasjon/Spesialistgodkjennings/Tannlege/Regler%20for%20spesialistutdanning%20av%20tannleger.pdf>

4.6 Sverige

4.6.1 Specialistläkare

Specialistkompetens uppnås genom att en legitimerad läkare förvärvar de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som föreskrivs för specialistkompetens genom specialiseringstjänstgöring (ST) under minst fem år. Specialiseringstjänstgöringen ska fullgöras genom tjänstgöring som läkare under handledning och genom deltagande i kompletterande utbildning. De kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som den legitimerade läkaren ska utveckla för att uppnå specialistkompetens återges som kompetenskrav i respektive specialitets målbeskrivning. De olika specialiteterna (63 st.) i vilka specialistkompetens kan uppnås, finns reglerade i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkarnas specialiseringstjänstgöring (SOSFS 2015:8). Här finns även gemensamma bestämmelser om ansvaret för bl.a. vårdgivare, verksamhetschef, handledare, studierektor och regler om utbildningsprogram, tillgodoräknanden av ST, m.m. I Målbeskrivningar 2015 finns alla specialiteters målbeskrivningar. Målbeskrivningarna innehåller de kompetenskrav som ska uppfyllas liksom de teoretiska och praktiska utbildningsaktiviteter som ska genomföras.

Specialiteterna delas in bas-, gren- och tilläggsspecialiteter. För att få specialistkompetensbevis i en gren- eller tilläggsspecialitet krävs specialistkompetensbevis i specifikt reglerade basspecialiteter. Skillnaden mellan en gren- och en tilläggsspecialitet är att fler än en basspecialitet utgör grund för vidareutbildning i en tilläggsspecialitet. Tilläggsspecialiteterna är också bredare specialiteter än grenspecialiteterna. Indelningen av specialiteterna regleras i 5 kap. SOSFS 2015:8 och här framgår det vilka basspecialiteter som kvalificerar för vidare specialisering i samtliga gren- och tilläggsspecialiteter.

Alla som får legitimation som läkare från och med den 1 maj 2015 ska ansöka om specialistkompetensbevis enligt det nya regelverket, SOSFS 2015:8 och Målbeskrivningar 2015. Läkare som fått sin legitimation före den 1 maj 2015 kan, enligt en övergångsbestämmelse, även ansöka om specialistkompetensbevis enligt det äldre regelverket, SOSFS 2008:17 med tillhörande målbeskrivningar, till och med den 30 april 2022. Även den som påbörjat sin ST före den 1 maj 2015 kan ansöka om bevis enligt det nya regelverket under förutsättning att samtliga krav i den nya målbeskrivningen är uppfyllda. Det är Socialstyrelsen som prövar ansökan om specialistkompetensbevis och utfärdar bevisen.

4.6.2 Allmänpraktiserande läkare – specialister i allmänmedicin

Från och med den 1 juli 2012 kan den som har kompetensbevis som allmänpraktiserande läkare i annat EU/EES-land ansöka om bevis om specialistkompetens i allmänmedicin.

<http://www.socialstyrelsen.se/ansokaomlegitimationochintyg/spec-allmanmedicin/utbildadieu,norge,island,liechtensteinerschweiz> Den som har kompetensbevis som allmänpraktiserande läkare i annat EU/EES-land har även möjlighet att fullgöra specialiseringstjänstgöring i allmänmedicin i Sverige för att få bevis om specialistkompetens i allmänmedicin.

Specialistkompetens i allmänmedicin uppnås genom att en legitimerad läkare förvärvar de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som föreskrivs för specialistkompetens i allmänmedicin genom specialiseringstjänstgöring (ST) under minst fem år. Specialiseringstjänstgöringen fullgörs genom tjänstgöring som läkare under handledning och genom deltagande i kompletterande utbildning. De kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som ST-läkaren ska utveckla för att uppnå specialistkompetens i allmänmedicin återges som kompetenskrav i målbeskrivningen för specialistkompetens i allmänmedicin.

Fram till den 1 juli 2012 var det möjligt att ansöka om ett särskilt kompetensbevis för allmänpraktiserande läkare (Europaläkare). Socialstyrelsen utfärdar efter detta datum inte längre det särskilda kompetensbeviset. Någon konvertering av Europaläkarkompetens utfärdat av Socialstyrelsen till bevis om specialistkompetens i allmänmedicin sker inte.

4.6.3 Specialisttandläkare

För att en legitimerad tandläkare ska uppnå specialistkompetens ska han eller hon utöva allmän tandläkarpraktik under minst två år efter att ha fått legitimation som tandläkare. Den legitimerade ska därefter förvärva de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som föreskrivs för specialistkompetensen genom att genomgå specialiseringstjänstgöring (ST) under minst tre år. Specialiserings-tjänstgöringen ska fullgöras genom tjänstgöring som tandläkare under handledning och genom deltagande i kompletterande utbildning. I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1993:4) om tandläkarnas specialiseringstjänstgöring finns gemensamma bestämmelser för specialiserings-tjänstgöringen samt de olika specialiteternas målbeskrivningar. De specialiteter inom vilka specialistkompetens kan uppnås är pedodonti, ortodonti, parodontologi, oral kirurgi, endodonti, oral protetik, odontologisk radiologi och bettfysiologi.

I SOSFS 1993:4 finns en bestämmelse om att Socialstyrelsen ska godkänna kliniker för specialiserings-tjänstgöring, men Socialstyrelsen har inte längre bemyndigande att göra det. Socialstyrelsen håller på att ta fram nya föreskrifter och allmänna råd för tandläkarnas specialiseringstjänstgöring.

Lenker

- <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19907/2015-7-7.pdf>
- <http://www.socialstyrelsen.se/lakarnas-st>
- <http://legitimation.socialstyrelsen.se/sv/utbildad-inom-eu-eller-ees/lakare/ansok-om-bevis-om-specialistkompetens>
- <http://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2014juli/indelningenavtandlakarnasspecialiteterinisofs>
- <http://legitimation.socialstyrelsen.se/sv/utbildad-inom-eu-eller-ees/tandlakare/ansok-om-bevis-om-specialistkompetens>

5 Tabeller over medisinske og odontologiske spesialiteter og allmennleger

5.1 Tabeller over medisinske spesialiteter

5.1.1 Harmoniserte utdanninger, oppført på vedlegg V 5.1.3

Anestesiologi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
Anaesthetics Minimumsperiode for utdanning: 3 år					
DK	Anæstesiologi	Ja	5 år	Sygehus	Grundspeciallye
I	Svæfinga- og gjörgæslulæknisfræði	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Anestesiologi	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Anestesi och intensivvård	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Anestesiologia ja tehohoito/ Anestesiologi och intensivvård	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Generell kirurgi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
General surgery Minimumsperiode for utdanning: 5 år					
DK	Kirurgi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 år	Sygehus	Grundspeciallye
I	Skurðlækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Generell kirurgi	Ja	6 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Kirurgi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Yleiskirurgia / allmän kirurgi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet

Nevrokirurgi Neurological surgery Minimumsperiode for uddanning: 5 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	DK: Nevrokirurgi **	Ja	5 år	Sygehus	Grundspeciale
I	Heila- og taugaskurðlækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Nevrokirurgi	Ja	6 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Neurokirurgi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Neurokirurgia/ Neurokirurgi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Obstetrik og gynekologi Obstetrics and Gynaecology Minimumsperiode for uddanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Gynækologi og obstetric (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	5 år	Sygehus	Grundspeciale
I	Fæðinga- og kvensjúkdómalækningar	Delvis	5 år		Hovedspesialitet
N	Fødselshjelp og kvinnesykdommer	Ja	5,5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Obstetrik och gynekologi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Naistentaudit ja synnytykset/ Kvin-nosjukdomar och förlossningar	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Indremedisin General (internal) medicine Minimumsperiode for uddanning: 5 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Intern medicin (til 1. januar 2004) (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	5 år	Sygehus	Grundspeciale Specialet er nedlagt og der udstedes ikke længere speciallægeanerkendelse inden for specialet.
I	Lyflækningar	Delvis	5 år		Hovedspesialitet
N	Indremedisin	Ja	6 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Internmedicin	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Sisätaudit/ Inre medicin	Ja	6 år	Sjukhus och	Basspecialitet

				hälsovårds central	
Oftalmologi Ophthalmology <i>Minimumsperiode for utdanning: 3 år</i>		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Oftalmologi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	5 år	Sygehus Special- læge- praksis	Grundspeciallye
I	Augnlækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Øyesykdommer	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Ögonsjukdomar (oftalmologi)	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Silmätaudit/Ögonsjukdomar	Ja	5 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Otorhinolaryngologi Otorhinolaryngology <i>Minimumsperiode for utdanning: 3 år</i>		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Oto-rhino-laryngologi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	5 år	Sygehus Special- læge- praksis	Grundspeciallye
I	Háls-, nef- og eyrnalækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Øre-nese-halssykdommer	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Öron-, näs- och halssjukdomar (oto-rhino-laryngologi)	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Korva-, nenä- ja kurkkutaudit/ Öron-, näs- och halssjukdomar	Ja	5 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Pediatri Paediatrics <i>Minimumsperiode for utdanning: 4 år</i>		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Pædiatri (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	5 år	Sygehus	Grundspeciallye
I	Barnalækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Barnesykdommer	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Barn- och ungdomsmedisin	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet

SF	Lastentaudit/ Barnsjukdomar	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Lungesykdommer Respiratory medicine Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Intern medicin: lungesygdomme, (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 år	Sygehus Special-læge-praksis	Grundspeciale
I	Lungnalækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Lungesykdommer	Ja	6,5 år	Sykehus	Grenspesialitet
S	Lungsjukdomar (pneumologi)	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Keuhkosairaudet ja allergologia/ Lungsjukdomar och allergologi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Urologi Urology Minimumsperiode for utdanning: 5 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Urologi, (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 år	Sygehus	Grundspeciale
I	Þvagfæraskurðlækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Urologi	Ja	6,5 år	Sykehus	Grenspesialitet
S	Urologi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Urologia/ Urologi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Ortopedi Orthopaedics Minimumsperiode for utdanning: 5 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Ortopædisk kirurgi	Ja	5 år	Sygehus	Grundspeciale
I	Bæklunarskurðlækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Ortopedisk kirurgi	Ja	6 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Ortopedi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet

SF	Ortopedia ja traumatologia/ Ortopedi och traumatologi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Patologisk anatomi Pathological anatomy Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Patologisk anatomi og cytology (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	5 år	Sygehus	Grundspecially
I	Meinafræði	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Patologi	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Klinisk patologi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Patologia/ Patologi	Ja	5 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Nevrologi Neurology Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Neurologi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	5 år	Sygehus	Grundspecially
I	Taugalækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Nevrologi	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Neurologi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Neurologia/ Neurologi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Psykiatri Psychiatry Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Psykiatri	Ja	5 år	Sygehus.	Grundspecially I uddannelsen indgår en grunduddannelse i psykoterapi.
I	Geðlækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Psykiatri	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Psykiatri	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet

SF	Psykiatria/ Psykiatri	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Diagnostisk radiologi Diagnostic radiology Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Radiologi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	5 år	Sygehus	Grundspeciallye Specialet hed ind til 1. april 2015 Diagnostisk radiologi
I	Myndgreining	Nei	5 år		Hovedspesialitet OBS Í Island er kun Diagnostic radiology.
N	Radiologi	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Medicinsk radiologi = titel i bilaga V 5.1.3 (fr.o.m. 2015-05-01: radiologi)	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet OBS I Sverige omfattar specialiteten radiologi "diagnostic radiology" och "radiology" i bilaga V 5.1.3. Ändring i bilagan har anmälts.
SF	Radiologia/ Radiologi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårdscentral	Basspecialitet
Radioterapi Radiotherapy Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Klinisk Onkologi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	5 år	Sygehus	Grundspeciallye
I	Radiation oncology. Geislalækningar krabbameina	Nei	2 år		Subspesialitet
N	Er anmeldt vedlegget, sjekk status				
S	Tumörsjukdomar (allmän onkologi) = titel i bilaga V 5.1.3 (fr.o.m. 2015-05-01: onkologi)	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet Ändring i bilagan har anmälts.
SF	Syöpätaudit/ Cancersjukdomar	Ja	5 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet Syöpätaudit/ Cancersjukdomar omfattar radioterapi och onkologi
Plastikkirurgi Plastic surgery Minimumsperiode for utdanning: 5 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar

DK	Plastikkirurgi	Ja	6 år	Sygehus	Grundspeciale
I	Lýtaskurðlækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Plastikkirurgi	Ja	6 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Plastikkirurgi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Plastiikkakirurgia/ Plastikkirurgi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Medisinsk mikrobiologi Microbiology-bacteriology <i>Minimumsperiode for utdanning: 4 år</i>		<i>Nasj. utd</i>	<i>Utd.- periode</i>	<i>Tjenestested</i>	<i>Kommentar</i>
DK	Klinisk mikrobiologi	Ja	5 år	Sygehus	Grundspeciale
I	Sýkla- og veirufræði	Nei Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Medisinsk mikrobiologi	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Klinisk bakteriologi = titel i bilaga V 5.1.3 (fr.o.m. 2015-05-01: klinisk mikrobiologi)	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet. Ändring i bilagan har anmälts.
SF	Kliininen mikrobiologia/ Klinisk mikrobiologi	Ja	5 år	Sjukhus och hälso- vårdscen- tral	Basspecialitet
Medisinsk biokjemi Biological chemistry <i>Minimumsperiode for utdanning: 4 år</i>		<i>Nasj. utd</i>	<i>Utd.- periode</i>	<i>Tjenestested</i>	<i>Kommentar</i>
DK	Klinisk biokemi	Ja	5 år	Sygehus	Grundspeciale
I	Klínísk lífefnafræði	Nei			Hovedspesialitet
N	Medisinsk biokjemi (02.06.2002-) Klinisk kjemi (-31.05.2002)	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Klinisk kemi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Kliininen kemia/ Klinisk kemi	Ja	5 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Immunologi Immunology <i>Minimumsperiode for utdanning: 4 år</i>		<i>Nasj. utd</i>	<i>Utd.- periode</i>	<i>Tjenestested</i>	<i>Kommentar</i>

DK	Klinisk immunologi	Ja	5 år	Sygehus	Grundspeciale
I	Ónæmisfræði	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Immunologi og transfusionsmedisin	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Klinisk immunologi och transfusionsmedicin	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF					
Thoraxkirurgi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
Thoracic surgery Minimumsperiode for utdanning: 5 år					
DK	Thoraxkirurgi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 år	Sygehus	Grundspeciale
I	Hjarta- og brjóstholsskurðlækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Thoraxkirurgi	Ja	6,5 år	Sykehus	Grenspesialitet
S	Thoraxkirurgi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Sydän-ja rintaelinkirurgia/ Hjärt- och thoraxkirurgi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Pediatrisk kirurgi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
Paediatric surgery Minimumsperiode for utdanning: 5 år					
DK					
I	Barnaskurðlækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Barnekirurgi	Ja	6,5 år	Sykehus	Grenspesialitet
S	Barn- och ungdomskirurgi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Lastenkirurgia/ Barnkirurgi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Karkirurgi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
Vascular surgery Minimumsperiode for utdanning: 5 år					
DK	Karkirurgi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 år	Sygehus	Grundspeciale
I	Æðaskurðlækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet

N	Karkirurgi	Ja	6,5 år	Sykehus	Grenspesialitet
S	Kärlkirurgi	Ja	Minst 5 år (ny utbildning)		Basspecialitet. Ändring i bilagan har anmälts.
SF	Verisuonikirurgia/ Kärlkirurgi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårdscentral	Basspecialitet
Kardiologi Cardiology Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Intern medicin: kardiologi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 år	Sygehus	Grundspecially
I	Hjartalækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Hjertesykdommer	Ja	6,5 år	Sykehus	Grenspesialitet
S	Kardiologi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Kardiologia/ Kardiologi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårdscentral	Basspecialitet
Gastroenterologi Gastro-enterology Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Intern medicin: Gastroenterology og hepatology (2009/C 114/01) av 19. mai 2009)	Ja	6 år	Sygehus	Grundspecially
I	Meltingarlækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Fordøysessykdommer	Ja	6,5 år	Sykehus	Grenspesialitet
S	Medicinsk gastroenterologi och hepatologi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Gastroenterologia/ Gastroenterologi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårdscentral	
Revmatologi Rheumatology Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Intern medicin: reumatologi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 år	Sygehus	Grundspecially

I	Gigtarlækningar	Nei	5 ár		Hovedspesialitet
N	Revmatologi	Ja	6 ár	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Reumatologi	Ja	Minst 5 ár		Basspecialitet
SF	Reumatologia/ Reumatologi	Ja	6 ár	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Generell hematologi General haematologist Minimumsperiode for utdanning: 3 år		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Intern medicin: hæmatologi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 ár	Sygehus	Grundspectiale
I	Blóðlækningar	Nei	5 ár		Hovedspesialitet
N	Blodsykdommer	Ja	6,5 ár	Sykehus	Grenspesialitet
S	Hematologi	Ja	Minst 5 ár		Basspecialitet
SF	Kliininen hematologia/ Klinisk hematologi	Ja	6 ár	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Endokrinologi Endocrinology Minimumsperiode for utdanning: 3 år		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Intern medicin: endokrinologi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 ár	Sygehus	Grundspectiale
I	Innkirtlalækningar	Nei	5 ár		Hovedspesialitet
N	Endokrinologi	Ja	6,5 ár	Sykehus	Grenspesialitet
S	Endokrina sjukdomar = titel i bilaga V 5.1.3. Den nuvarande titeln är: Endokrinologi och diabetologi.	Ja	Minst 5 ár		Basspecialitet Ändring i bilagan har anmälts.
SF	Endokrinologia/ Endokrinologi	Ja	6 ár	Sjukhus och hälso- vårdscen- tral	Basspecialitet
Fysioterapi Physiotherapy Minimumsperiode for utdanning: 3 år		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
DK					
I	Endurhæfingarlækningar	Nei	5 ár		Hovedspesialitet

N	Fysikalsk medisin og rehabilitering	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Rehabiliteringsmedisin	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Fysiatra/ Fysiatri	Ja	5 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Dermato-venerologi Dermato-venerology Minimumsperiode for utdanning: 3 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Dermato-venerologi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	5 år	2	Grundspeciallye
I	Húðlækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Hud- og veneriske sykdommer	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Hud- och könssjukdomar	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Ihotaudit ja allergologia/ Hudsjukdomar och allergologi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Radiologi Radiology Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK					
I	Myndgreiningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet OBS Í Island er kun Diagnostic Radiology.
N	Sjekk				
S	Radiologi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet OBS I Sverige omfattar specialiteten radiologi "Diagnostic Radiology" och "Radiology" i bilaga V 5.1.3. Ändring i bilagan har anmälts.
SF					
Barne- og ungdomspsykiatri Child psychiatry Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Børne- og ungdomspsykiatri	Ja	5 år	Sygehus	Grundspeciallye I uddannelsen indgår en grunduddannelse i psykoterapi.

I	Barna- og unglingageðlækningar	Nei	5 ár		Hovedspesialitet
N	Barne- og ungdomspsykiatri	Ja	5 ár	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Barn- och ungdomspsykiatri	Ja	Minst 5 ár		Basspecialitet
SF	Lastenpsykiatria/ Barnpsykiatri	Ja	6 ár	Sjúkhus och hálsovårds central	Basspecialitet
Geriatric Geriatric Minimumsperiode for uddanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Intern medicin: geriatric (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 ár	Sygehus	Grundspeciale
I	Öldrunarlækningar	Nei	5 ár		Hovedspesialitet
N	Geriatric	Ja	6,5 ár	Sykehus	Grenspesialitet
S	Geriatrisk	Ja	Minst 5 ár		Basspecialitet
SF	Geriatrica/ Geriatric	Ja	5 ár	Sjúkhus och hálsovårds central	Basspecialitet
Nephrology Renal diseases Minimumsperiode for uddanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Intern medicin: nefrologi (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 ár	Sygehus	Grundspeciale
I	Nýrnalækningar	Nei	5 ár		Hovedspesialitet
N	Nyresykdommer	Ja	6,5 ár	Sykehus	Grenspesialitet
S	Medicinska njursjukdomar (nefrologi) = titel i bilaga V 5.1.3 (fr.o.m. 2015-05-01: Njurmedicin)	Ja	Minst 5 ár		Basspecialitet Ändring i bilagan har anmälts.
SF	Nefrologia/ Nefrologi	Ja	6 ár	Sjúkhus och hálsovårds central	Basspecialitet
Communicable diseases Communicable diseases Minimumsperiode for uddanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Intern medicin: infektionsmedicin (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 ár	Sygehus	Grundspeciale
I	Smitsjúkdómar	Nei	5 ár		Hovedspesialitet

N	Infeksjonssykdommer	Ja			
S	Infektionssjukdomar	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Infektiosairaudet/ infektionssjukdomar	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Samfunnsmedisin Community medicine Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Samfundsmedicin	Ja	5 år	Sygehus staten, re- gioner og kommu- ner	Grundspeciale
I					
N	Samfunnsmedisin	Ja	5 år		Hovedspesialitet
S	Socialmedicin	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Terveydenhuolto/ Hälsovård	Ja	5 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Farmakologi Pharmacology Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Klinisk farmakologi	Ja	5 år	Sygehus	Grundspeciale
I	Klínísk lyfjafræði	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Klinisk farmakologi	Ja	5 år	Sykehus	Hovedspesialitet
S	Klinisk farmakologi	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Kliininen farmakologia ja lääkehoito/ Klinisk farmakologi och läkemedelsbehandling	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	
Arbeidsmedisin Occupational medicine Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Arbejdsmedicin	Ja	5 år	Sygehus og arbejds- medicinske kliniker	Grundspeciale

I	Atvinnu- og umhverfislækningar	Nei	5 ár		Hovedspesialitet
N	Arbeidsmedisin	Ja	5 ár		Hovedspesialitet
S	Yrkes- och miljömedicin = titel i bilaga V 5.1.3. Den nuvarande titeln är Arbets- och miljömedicin . Dessutom finns det en fr.o.m. 2015-05-01 en tilläggsspecialitet: Arbetsmedicin	Ja	Minst 5 år	Sygehus og arbejds-medicinske kliniker	Basspecialitet Ändring i bilagan har anmälts.
SF	Työterveyshuolto/ Företagshälsövård	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårdscen-tral	Basspecialitet
Allergology Allergology Minimumsperiode for utdanning: 3 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Medicinsk allergologi eller medicinske overfølsomhedssygdomme (til 1. januar 2004) (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	5 år	Sygehus	Grundspectiale Specialet er nedlagt og der udstedes ikke længere speciallægeanerkendelse inden for specialet.
I	Ofnæmis- og ónæmislækningar	Nei	5 ár		Hovedspesialitet
N					
S	Allergologi (titel i vedlegg V 5.1.3: Allergisjukdomar)	ja	Minst 5 år		Tilläggsspecialitet Innan 2015-05-01 var det en grenspeci-alitet till Internmedicin.
SF					Se "Ihotaudit ja allergologia/ hud-sjukdomar och allergologi"
Nukleærmedisin Nuclear medicine Minimumsperiode for utdanning: 4 år		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Klinisk fysiologi og nuklearmedicin	Ja	5 år	Sygehus	Grundspectiale
I					
N	Nukleærmedisin	Ja	5 ár		Hovedspesialitet
S	Nukleärmedicin Klinisk fysiologi är en egen basspe-cialitet	Ja	Minst 5 år		Tilläggsspecialitet Innan 2015-05-01 var det en grenspeci-alitet till Bild- och funktionsmedicin. Ti-tel i bilaga V 5.1.3: Nukleärmedicin. Ändring "ä" till "a" har anmälts.
SF	Kliininen fysiologia ja isoto-oppilääketiede/ Klinisk fysiologi och nukleärmedicin	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet

Biologisk haematologi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
Biological haematology Minimumsperiode for utdanning: 4 år					
DK	Klinisk blodtypeserologi (til 1. januar 2004) (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 år	Sygehus	Grundspeciallye Specialet er nedlagt og der udstedes ikke længere speciallægeanerkendelse inden for specialet.
I	Haematopathology. Blóðmeinafræði	Nei	2 år		Subspesialitet
N					
S		Ja			
SF					
Gastroenterologisk kirurgi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
Gastro-enterological surgery Minimumsperiode for utdanning: 5 år					
DK	Kirurgisk gastroenterologi eller kirurgiske mave-tarmsygdomme (til 1. januar 2004) (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Ja	6 år	Sygehus	Grundspeciallye Specialet er nedlagt og der udstedes ikke længere speciallægeanerkendelse inden for specialet.
I	Abdominal surgery. Kviðarholsskurðlækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Gastroenterologisk kirurgi	Ja	6,5 år	Sykehus	Grunnspesialitet
S					
SF	Gastroenterologinen kirurgia/ Gastroenterologisk kirurgi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Akutsjukvård		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
Accident and emergency medicine Minimumsperiode for utdanning: 5 år					Kommentar Av de nordiske landene har foreløpig bare Finland fått spesialiteten oppført her. Denne spesialitet oppføres også under tabellen over medisinske spesialiteter regulert etter den generelle ordningen.
SF	Akuuttilääketiede/ Akutmedicin	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Klinisk nevrofysiologi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
Clinical neurophysiology Minimumsperiode for utdanning: 4 år					
DK	Klinisk neurofysiologi (til 1. januar 2004) (2009/C 114/01) av 19. mai 2009	Nei	5 år	Sygehus	Grundspeciallye

I	Klínísk taugalífeðlisfræði	Nei	5 ár		Hovedspesialitet
N	Klinisk nevrofysiologi	Ja	5 ár		Hovedspesialitet
S	Klinisk neurofysiologi	Ja	Minst 5 ár		Basspecialitet
SF	Kliininen neurofysiologia/ Klinisk neurofysiologi	Ja	5 ár	Sjúkhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Kjevekirurgi og munnhulesykdommer		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
Dental, oral and maxillofacial surgery (basic medical and oral training) <i>Minimumsperiode for utdanning: 4 år</i>					
DK					
I	Háls-, nef- og eyrnalækningar	Nei	5 ár		Hovedspesialitet
N	Kjevekirurgi og munnhulesykdommer/ Maxillofacial kirurgi	Ja	6 ár		Hovedspesialitet
S		Ja			
SF	Suu- ja leukakirurgia/ Oral och maxillofacial kirurgi	Ja	6 ár	Sjúkhus och hälsovårds central	Basspecialitet
Medisinsk genetikk		Nasj. utd	Utd.- periode	Tjenestested	Kommentar
Medical genetics <i>Minimumsperiode for utdanning: 4 år</i>					
DK	Klinisk genetik	Ja	5 ár	Sygehus	Grundspeciale
I	Erfðalæknisfræði	Nei	5 ár		Hovedspesialitet
N	Medisinsk genetikk	Ja	5 ár		Hovedspesialitet
S	Klinisk genetik	Ja	Minst 5 ár		Basspecialitet
SF	Perinnölisyyssäketiede/ Medicinsk genetik	Ja		Sjúkhus och hälsovårds central	Basspecialitet

5.1.2 Ikke-harmoniserte utdanninger, ikke oppført på vedlegg V 5.1.3, regulert etter den generelle ordningen

Akutsjukvård		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
Accident and emergency medicine					Av de nordiske landene har bare Finland fått sin utdanning oppført på vedlegget. Sverige har meldt inn sine utdanninger. Spesialiteten oppføres inntil videre også under den generelle ordningen. Minimumsperiode for utdanning som omfattes av vedlegget er 5 år.
I	Emergency medicine. Bráðalækningar	Delvis	5 år		Hovedspesialitet
S	Akutsjukvård		5 år		Basspecialitet Har anmälts för bilaga V 5.1.3.
SF	Akuuttilääketiede/ akutmedicin	Ja	6 år	Sjukhus och hälso-vårdscen-tral	Står på vedlegget, se under Spesialiteter oppført på vedlegg V 5.1.33.
Allmennmedisin		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
					Norge har to utdannings- og godkjenningsnivå for allmennlege: en femårig spesialistutdanning og en treårig utdanning til allmennlege oppført på vedlegg V 5.1.4. Lege med femårig allmennlegeutdanning fra et nordisk land kan søke norsk godkjenning som spesialist i allmennmedisin i tillegg til at de har automatisk rett til godkjenning som allmennlege, V 5.1.4.
DK	Almen medicin	Ja	5-5,5 år	Almen praksis, sygehus	Grundspecially, se vedlegg V 5.1.4
I	General medicine Heimilislækningar	Delvis	5 år		Hovedspesialitet
N	Allmennmedisin	Ja	5 år		Hovedspesialitet Allmennpraksis 4 år Klinisk sykehusavdeling 1 år I Norge er denne spesialiteten ikke det samme som «særskilt utdanning som allmennpraktiserende lege», vedlegg V 5.1.4.
S	Allmänmedicin		5 år		Basspecialitet, se vedlegg V 5.1.4
SF	Yleislääketiede/ allmän medicin		6 år		Basspecialitet, se vedlegg V 5.1.4
Bryst- og endokrinkirurgi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Brjóst- og innkirtlaskurðlækningar	Nei	2 år		Subspesialitet
N	Bryst- og endokrinkirurgi	Ja	3 år		Grenspesialitet Utdanningsinstitusjon i bryst- og endokrinkirurgi 3 år

Medisinsk genetikk		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Clinical genetics	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Medisinsk genetikk		5 år		Hovedspesialitet Utdanningsinstitusjon i medisinsk genetikk 4,5 år Relevant klinisk avdeling 0,5 år
S	<i>Se under Spesialiteter oppført på vedlegg V 5.1.3</i>				
Onkologi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Krabbameins-lækningar	Nei	5 år		Hovedspesialitet
N	Onkologi	Ja	5 år		Hovedspesialitet Klinisk cancerterapiavdeling 4 år Indremedisinsk avdeling 1 år
S	<i>Se under Spesialiteter oppført på vedlegg V 5.1.3</i>				
Rus og avhengighetsmedisin		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK					
I	Addiction psychiatry. Fíknilækningar	Nei	2 år		Subspesialitet
N	Rus og avhengighetsmedisin	Ja	5 år		Hovedspesialitet Tverrfaglig spesialisert rusbehandling 3,5 år Psykisk helsevern 1 år Annen relevant tjeneste 0,5 år
S	Beroendemedicin (ny spesialitet; finns fr.o.m. 2015-05-01)	Ja	Minst 5 år		Tilläggs spesialitet
Rättsmedecin		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
DK	Retsmedicin	Ja	5 år	Retsmedicinsk Institut, sygehus	Grundspecially
I	Réttarmeinafræði	Nei	5 år		Hovedspesialitet
S	Rättsmedecin	Ja	Minst 5 år		Basspecialitet
SF	Oikeuslääketiede/ Rättsmedicin	Ja	5 år	Sjukhus och hälsovårds central	Basspecialitet

Rättsspsykiatri		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Réttargeðlækningar	Nei	2 ár		Subspecialitet
S	Rättsspsykiatri	Ja	Minst 5 ár		Grenspecialitet (kompetenskrav ut-över basspecialiteten psykiatri)
SF	Oikeuspsykiatria/ Rättsspsykiatri	Ja	6 ár	Sjúkhus og hälsovårds central	Basspecialitet
Handkirurgi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Handarskurð-lækningar	Nei	5 ár		Hovedspecialitet
S	Handkirurgi	Ja	Minst 5 ár		Basspecialitet
SF	Käsikirurgia/ Handkirurgi	Ja	6 ár	Sjúkhus og hälsovårds central	Basspecialitet
Röst- og talrubbingar		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Radd- og talmeinafræði	Nei	5 ár		Hovedspecialitet
S	Röst- og talrubbingar	Ja	Minst 5 ár		Grenspecialitet (kompetenskrav ut-över basspecialiteten öron-, näs- och halssjukdomar)
SF					Se "Foniatria/ foniatri"
Hörsel- og balansrubbingar		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
S	Hörsel- og balansrubbingar	Ja	Minst 5 ár		Grenspecialitet (kompetenskrav ut-över basspecialiteten öron-, näs- och halssjukdomar)
Neuroradiologi		Nasj. utd	Utd.-periode		Kommentar
I	Myngreining taugakerfis	Nei	2 ár		Subspecialitet
S	Neuroradiologi	Ja	Minst 5 ár		Grenspecialitet (kompetenskrav ut-över basspecialiteten radiologi)
Barn- og ungdomsallergologi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Ofnæmislækningar barna	Nei	2 ár		Subspecialitet
S	Barn- og ungdomsallergologi	Ja	Minst 5 ár		Grenspecialitet (kompetenskrav ut-över basspecialiteten barn- og ungdomsmedicin)

Barn- och ungdomshematologi och onkologi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Blóðsjúkdómar og ofnæmislækningar barna	Nei	2 ár		Subspecialitet
S	Barn- och ungdomshematologi och onkologi (ny titel fr.o.m. 2015-05-01; innan dess endast "barnonkologi")	Ja	Minst 5 ár		Grenspecialitet (kompetenskrav utöver basspecialiteten barn- och ungdomsmedicin)
Barn- och ungdomskardiologi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Hjartalækningar barna	Nei	2 ár		Subspecialitet
S	Barn- och ungdomskardiologi (ny titel fr.o.m. 2015-05-01; innan dess endast "barnkardiologi")	Ja	Minst 5 ár		Grenspecialitet (kompetenskrav utöver basspecialiteten barn- och ungdomsmedicin)
Barn- och ungdomsneurologi med habilitering		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Pediatric neurology. Taugalækningar barna	Nei	2 ár		Subspecialitet
S	Barn- och ungdomsneurologi med habilitering	Ja	Minst 5 ár		Grenspecialitet (kompetenskrav utöver basspecialiteten barn- och ungdomsmedicin)
Neonatologi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Nýburalækningar	Nei	2 ár		Subspecialitet
S	Neonatologi	Ja	Minst 5 ár		Grenspecialitet (kompetenskrav utöver basspecialiteten barn- och ungdomsmedicin)
Gynekologisk onkologi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
S	Gynekologisk onkologi	Ja	Minst 5 ár		Tilläggsspecialitet Innan 2015-05-01 var det en grenspecialitet till onkologi.
Smärtlindring		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
S	Smärtlindring	Ja	Minst 5 ár		Tilläggsspecialitet
Palliativ medicin		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Líknarmeðferð	Nei	2 ár		Subspecialitet
S	Palliativ medicin (ny specialitet; finns fr.o.m. 2015-05-01)	Ja	Minst 5 ár		Tilläggsspecialitet
Skolhälsovård		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar

S	Skolhälsovård (specialiteten har funnits innan 1 september 2008*; finns igen fr.o.m. 2015-05-01)	Ja	Minst 5 år		Tilläggsspecialitet *OBS Läkare som har fått legitimation före den 1 juli 2006 kan även ha fått bevis om specialistkompetens i skolhälsovård efter den 1 september 2008 om den senast den 31 december 2013 har ansökt om det.
Vårdhygien		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
S	Vårdhygien (ny specialitet; finns fr.o.m. 2015-05-01)	Ja	Minst 5 år		Tilläggsspecialitet
Äldrepsykiatri		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Öldrunargeödläkningar	Nei	2 år		Subspecialitet
S	Äldrepsykiatri (ny specialitet; finns fr.o.m. 2015-05-01)	Ja	Minst 5 år		Tilläggsspecialitet
Foniatria		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
SF	Foniatria/ foniatri	Ja	5 år	Sjukhus och hälsovårdscentral	Basspecialitet
Idrottsmedicin		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
SF	Liikuntalääketiede/ idrottsmedicin	ja	5 år	Sjukhus och hälsovårdscentral	Basspecialitet
Barnneurologi		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Taugalækningar barna	Nei	2 år		Subspecialitet
SF	Lastenneurologia/ barnneurologi	ja	6 år	Sjukhus och hälsovårdscentral	
Ungdomspsykiatri		Nasj. utd	Utd.-periode	Tjenestested	Kommentar
I	Barna- og unglingageödlækningar	Nei	2 år		Hoved- og subspecialitet
SF	Nuorisopsykiatria/ ungdomspsykiatri	ja	6 år	Sjukhus och hälsovårdscentral	

5.2 Tabell over kvalifikasjonsbevis - allmennpraktiserende leger på vedlegg V 5.1.4

Allmennpraktiserende lege		Dokument	Utd.tid	Kommentar
DK	Almen praktiserende læge/ Speciallæge i almen medicin	Tilladelse til at anvende betegnelsen alment praktiserende læge/ Speciallæge i almen medicin	5 - 5,5 år	Mindst 24 måneder i almen praksis. Resten sygehusansettelser.
I	Almennur heimilislæknir (Evrópulæknir)	Almennt heimilislækningaleyfi (Evrópulækningaleyfi)	3 år	
N	Allmennpraktiserende lege	Bevis for kompetanse som allmennpraktiserende lege	3 år	Autorisasjon + 3 år veiledet tjeneste, Denne kan opparbeides ved 18 mnd turnustjeneste (12 mnd sykehus og 6 mnd tjeneste i kommune) eller annen veiledet tjeneste fra Norge eller utlandet. Minst 18 mnd må gjennomføres i Norge.
S	Specialistkompetens i allmänmedicin	Bevis om spesialistkompetens i allmänmedicin	5 år	Genom författningsändringar som trädde i kraft den 1 juli 2012 upphävdes den särskilda Europaläkarkompetensen. Socialstyrelsen utfärdar inte längre kompetensbeviset allmänpraktiserande läkare (Europaläkare). En allmänpraktiserande läkare från EU/EES ska söka om ett bevis om specialistkompetens i allmänmedicin. Någon konvertering av bevis om Europaläkarkompetens utfärdat av Socialstyrelsen till bevis om specialistkompetens i allmänmedicin kommer inte att ske.
SF	Yleislääketieteen erityiskoulutuksen suorittanut laillistettu lääkäri/ Legitimerad läkare som har fullgjort särskild allmänläkarutbildning	Todistus yleislääketieteen erityiskoulutuksesta/ Bevis om särskild allmänläkarutbildning	3 år	

5.3 Tabeller over odontologiske spesialiteter

5.3.1 Harmoniserte utdanninger, oppført på vedlegg V 5.3.3

Kjeveortopedi/ ortodonti Minimumsperiode for utdanning: 3 år		Nasjonal utdanning	Utdanningsperiode	Tjenestested	Kommentar
DK	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i ortodonti	Ja	3 år overbygning på 5-årig uddannelse til tannlege	Sygehus Universitet	
I	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i ortodonti	Nei	Minimum 3 år for tannlæger		
N	Bevis for gjennomgått spesialistutdanning i kjeveortopedi (tannregulering) – ortodontisk behandling av bittavvik	Ja	3 år spesialistutdanning for tannleger	Universitet ansvarlig for utdanningen. Klinisk praksis ved universitet eller tannhelse-tjenestens kompetansesentra.	
S	Bevis om spesialistkompetens i tandreglering. OBS tandreglering kallas även för ortodonti	Ja	Allmän tandläkarpraktik under minst 2 år som legitimerad tandläkare + spesialiseringstjänstgöring under minst 3 år	Klinik	
SF	Erikoishammaslääkärikoulutus, hampaiston oikomishoito/ Specialisttandläkarutbildning, tandreglering	Ja	3 år	Sjukhus och hälsovårdscentral	
Oralkirurgi Minimumsperiode for utdanning: 3 år		Nasjonal utdanning	Utdanningsperiode	Tjenestested	Kommentar
DK	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i tand-, mund og kæbekirurgi	Ja	3 år overbygning på 5 årig uddannelse til tandlæge	Sygehus	
I	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i oralkirurgi	Nei	Minimum 3 år for tannlæger		
N	Bevis for gjennomgått spesialistutdanning i oralkirurgi og oral medisin	Ja	5 år spesialistutdanning for tannleger	Universitet er ansvarlig for utdanningen som foregår både på	

				universitet og sykehus.	
S	Bevis om spesialistkompetens i tandsystemets kirurgiske sjukdomar. OBS spesialitetens titel är munkirurgi (tidigare har även titlarna oral kirurgi och käkkirurgi använts).	Ja	Allmän tandläkarpraktik under minst 2 år som legitimerad tandläkare + specialiseringstjänstgöring under minst 4 år	Klinik	
SF	Erikoishammaslääkärikoulutus, suu- ja leuka- kirurgia/ Specialisttandläkarutbildning, oral och maxillofacial kirurgi	Ja	6 år	Sjukhus och hälsovårdscentral	

5.3.2 Ikke-harmoniserte utdanninger, ikke oppført på vedlegg V 5.3.3, regulert etter den generelle ordningen

Endodonti (Rotfylling)		Nasjonal utdanning	Utdanningsperiode	Tjenestested	Kommentar
I	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i endodonti	Nei	Minimum 3 år for tannlæger		
N	Endodonti – hovedsakelig rotfyllingsbehandling	Ja	3 år spesialistutdanning for tannleger	Universitet ansvarlig for utdanningen. Klinisk praksis ved universitet eller tannhelse-tjenestens kompetansesentra.	
S	Bevis om spesialistkompetens i endodonti	Ja	Allmän tandläkarpraktik under minst 2 år som legitimerad tandläkare + specialiseringstjänstgöring under minst 3 år	Klinik	
Kjeve- og ansiktsradiologi (oral röntgen)		Nasjonal utdanning	Utdanningsperiode	Tjenestested	Kommentar
I	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i oral and maxillofacial radiology	Nei	Minimum 3 år for tannlæger		
N	Kjeve- og ansiktsradiologi (radiologisk undersøkelse og diagnostikk av kjeve og ansikt)	Ja	3 år spesialistutdanning for tannleger	Universitet ansvarlig for utdanningen. Klinisk praksis ved universitet eller tannhelse-tjenestens kompetansesentra.	
S	Bevis om spesialistkompetens i odontologisk radiologi	Ja	Allmän tandläkarpraktik under minst 2 år som legitimerad tandläkare + specialiseringstjänstgöring under minst 3 år	Klinik	

Pedodonti (barntandvård)		Nasjonal utdanning	Utdanningsperiode	Tjenestested	Kommentar
I	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i pedodonti	Nei	Minimum 3 år for tannlæger		
N	Pedodonti (utredning og behandling av barn og unge)	Ja	3 år spesialistutdanning for tannleger	Universitet ansvarlig for utdanningen. Klinisk praksis ved universitet eller tannhelse-tjenestens kompetansesentra.	
S	Bevis om spesialistkompetens i pedodonti	Ja	Allmän tandläkarpraktik under minst 2 år som legitimerad tandläkare + specialiseringstjänstgöring under minst 3 år	Klinik	
Periodonti (Tannløsning)		Nasjonal utdanning	Utdanningsperiode	Tjenestested	Kommentar
I	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i periodonti	Nei	Minimum 3 år for tannlæger		
N	Periodonti (utredning og behandling av tannkjøttssykdommer/periodontitt)	Ja	3 år spesialistutdanning for tannleger	Universitet ansvarlig for utdanningen. Klinisk praksis ved universitet eller tannhelse-tjenestens kompetansesentra.	
S	Bevis om spesialistkompetens i parodontologi	Ja	Allmän tandläkarpraktik under minst 2 år som legitimerad tandläkare + specialiseringstjänstgöring under minst 3 år	Klinik	

Oral protetik		Nasjonal utdanning	Utdanningsperiode	Tjenestested	Kommentar
N	Oral protetik (tannrestaurering inkludert: kroner/ tannimplantater/ broer/ proteser samt bittfysiologi)	Ja	3 år spesialistutdanning for tannleger	Universitet ansvarlig for utdanningen. Klinisk praksis ved universitet eller tannhelse-tjenestens kompetansesentra.	
S	Bevis om spesialistkompetens i oral protetik	Ja	Allmän tandläkarpraktik under minst 2 år som legitimerad tandläkare + specialiseringstjänstgöring under minst 3 år	Klinik	
Klinisk oral fysiologi (bettfysiologi)		Nasjonal utdanning	Utdanningsperiode	Tjenestested	Kommentar
S	Bevis om spesialistkompetens i klinisk oral fysiologi	Ja	Allmän tandläkarpraktik under minst 2 år som legitimerad tandläkare + specialiseringstjänstgöring under minst 3 år	Klinik	
Odontologisk diagnostik		Nasjonal utdanning	Utdanningsperiode	Tjenestested	Kommentar
SF	Erikoishammaslääkäriin koulutus hammaslääketieteellinen diagnostiikka/ spesialisttandläkareutbildning odontologisk diagnostik	Ja	3 år	Sjukhus och hälsovårdscentral	Painotusalueet/ Fördjupningsområdena: suupatologia/ oral patologi Suurradiologia/ radiologi suun mikrobiologia/ oral mikrobiologi
Klinisk tannvård/ odontologi		Nasjonal utdanning	Utdanningsperiode	Tjenestested	Kommentar
I	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i public health dentistry	Nei	Minimum 3 år for tannlæger		
N	Forsøksordning i klinisk odontologi (spesialiserer seg innen flere grener – protetik, endodonti og periodontitt)	Ja	Universitet er ansvarlig for utdanningen	Universitet ansvarlig for utdanningen. Klinisk praksis ved tannhelse-tjenestens kompetansesentra og i tannlegens hjemmeklinikk.	Forsøksordning

SF	Erikoishammaslääkärin koulutus klininen hammashoito/ specialisttandläkareutbildning klinisk tandvård	Ja	3 år	Sjukhus och hälsovårdscentral	Painotusalueet/ Fördjupningsområdena: - kariologia endodontia/ kariologi och endodonti - lasten hammashoito/ barntandvård - parodontologia/ parodontologia - protetiikka ja purentafysiologia/ protetik och bettfysiologi
Specialisttandläkarutbildning hälso- och sjukvård		Nasjonal utdanning	Utdanningsperiode	Tjenestested	Kommentar
SF	Erikoishammaslääkärin koulutus terveydenhuolto / specialisttandläkareutbildning hälso- och sjukvård	Ja	3 år	Sjukhus och hälsovårdscentral	

6 Oversigt over relevant lovgivning

6.1 Danmark

Lov

- Lovbekendtgørelse nr. 1202 af 14/11/2014 om sundhedsloven
- Lovbekendtgørelse nr. 877 af 04/08/2011 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed
- Lovbekendtgørelse nr. 1040 af 03/09/2014 om apotekervirksomhed
- Lovbekendtgørelse nr. 1113 af 07/11/2001 om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet

Bekendtgørelser

- Bekendtgørelse om lægers kliniske basisuddannelse, nr. 1256 af 25. oktober 2007
- Bekendtgørelse om uddannelse af speciallæger, nr. 1257 af 25. oktober 2007, som ændret ved bekendtgørelse nr. 479 af 10. maj 2013
- Bekendtgørelse om specialuddannelsen i kræftsygepleje, nr. 91 af 7. februar 2008
- Bekendtgørelse om uddannelse i stråleterapi, nr. 344 af 9. maj 2008
- Bekendtgørelse om tilladelse til selvstændigt virke som kiropraktor, nr. 650 af 26. juni 2009
- Bekendtgørelse om uddannelse af specialtandlæger, nr. 1020 af 26. august 2010
- Bekendtgørelse om specialuddannelse til hospitalsfysiker, nr. 1252 af 11. november 2010
- Bekendtgørelse om specialuddannelse af psykologer i børne- og ungdomspsykiatri og psykiatri, nr. 1303 af 25. november 2010
- Bekendtgørelse om specialuddannelse til sundhedsplejerske, nr. 680 af 21. juni 2011
- Bekendtgørelse om tilladelse til selvstændigt virke som tandlæge, nr. 427 af 9. maj 2011
- Bekendtgørelse om EU- og EØS-statsborgeres adgang til udøvelse af virksomhed som autoriseret sundhedsperson, nr. 49 af 13. januar 2010
- Bekendtgørelse om autorisation af læger, der er statsborgere i og uddannet i lande uden for EU/EØS, nr. 1372 af 9. december 2010
- Bekendtgørelse om autorisation af tandlæger, der er statsborgere i og/eller uddannet i lande uden for EU/EØS, nr. 97 af 9. februar 2011
- Bekendtgørelse nr. 478 af 10. maj 2013 om autorisation af visse sundhedspersoner, der er statsborgere i og/eller uddannet i lande uden for EU/EØS

6.2 Finland

Lov

- Lag om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994)
- Lag om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015)
- Lag om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (669/2008)
- Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)
- Förvaltningslagen (434/2003)
- Lag om patientens ställning och rättigheter (785/1992)
- Hälso- och sjukvårdslag (1326/2010)
- Folkhälsolag (66/1972)
- Lag om specialiserad sjukvård (1062/1989)
- Mentalvårdslag (1116/1990)
- Lag om privat hälso- och sjukvård (152/1990)

Forskrifter

- Förordning om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (564/1994)
- Statsrådets förordning om erkännande av yrkeskvalifikationer (1459/2015)
- Statsrådets förordning om Tillstånds- och tillsynsverket för Social- och hälsovården (676/2008)

6.3 Island

Lov

- Lög um heilbrigðisstarfsmenn nr. 34/2012
- Lög um landlækni og lýðheilsu nr. 41/2007
- Lög um viðurkenningu á faglegri menntun og hæfi til að starfa hér á landi nr. 26/2010
- Lög um sjúkraskrár nr. 55/2009
- Lög um sjúklingatryggingu nr. 111/2000
- Lög um græðara nr. 34/2005
- Lög um grunnskóla
- Lög um háskola

Forskrifter

- Reglugerð um skilyrði sem heilbrigðisstarfsmaður þarf að uppfylla til að fá undanpágu til að veita heilbrigðisþjónustu á eigin starfsstofu eftir að 75 ára aldri er náð nr. 620/2014
- Gjaldskrá fyrir mat umsóknar um heimild heilbrigðisstarfsmanns til að gegna starfi hér á landi nr. 257/2014
- Reglugerð um gjaldtöku vegna umsókna um starfsleyfi og sérfræðileyfi heilbrigðisstarfsmanna nr. 951/2012

Reglugerðir um starfsleyfi heilbrigðisstétta (Regulations on Health Professionals):

- Áfengis- og vímuefnaráðgjafar: nr. 1106/2012; sbr. breyting (1.) nr. 621/2014
- Félagsráðgjafar: nr. 1088/2012
- Fótaaðgerðaðfræðingar: nr. 1107/2012
- Geislafræðingar: nr. 1105/2012
- Hjúkrunarfræðingar: nr. 512/2013; sbr. breyting (1.) nr. 684/2013
- Hnykkjar (kírópraktorar): nr. 1087/2012
- Iðjuþjálfar: nr. 1221/2012
- Lífeindafræðingar: nr. 1132/2012
- Ljósmaður: nr. 1089/2012
- Lyfjafræðingar: nr. 1090/2012
- Lyfjataeknar: nr. 1091/2012
- Læknar: nr. 1222/2012
- Læknaritarar: nr. 1104/2012
- Matartækna: nr. 1111/2012
- Matvælafræðingar: nr. 1085/2012
- Náttúrufræðingar í heilbrigðisþjónustu: nr. 1220/2012
- Næringarfræðingar: nr. 1086/2012
- Næringarráðgjafar: nr. 1109/2012
- Næringarrekstrarfræðingar: nr. 1108/2012
- Osteópatar: nr. 1131/2012
- Sálfræðingar: nr. 1130/2012
- Sjóntækjafræðingar: nr. 1129/2012
- Sjúkraflutningamenn og bráðataeknar: nr. 1110/2012
- Sjúkraliðar: nr. 511/2013
- Sjúkranuddarar: nr. 1128/2012
- Sjúkraþjálfarar: nr. 1127/2012
- Stoðtækjafræðingar: nr. 1126/2012
- Talmeinafræðingar: nr. 1125/2012
- Tannfræðingar: nr. 1124/2012

- Tannlæknar: nr. 1121/2012; nr. 1077/2006; nr.232/1987
- Tannsmiðir: nr. 1123/2012
- Tanntæknar: nr. 1122/2012
- Þroskaþjálfar: nr. 1120/2012
- Reglugerð um váttryggingu þeirra sem veita heilbrigðisþjónustu samkvæmt lögum nr. 111/2000 um sjúklingatryggingu nr. 763/2000 með áorðnum breytingum skv. reglugerð nr.40/2001
- Reglugerð um viðurkenningu á faglegri menntun og hæfi heilbrigðisstarfsmanna frá öðrum EES-ríkjum nr. 461/2011

Lov og forskrifter på engelska: http://eng.velferdarraduneyti.is/legislation/acts_of_parliament/

6.4 Norge

Lov

- 1999.07.02 nr 064: Lov om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven).
- 1999.07.02 nr 061: Lov om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven).
- 1999.07.02 nr 063: Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven) [pasientrettighetsloven].
- 2001.05.18 nr 024: Lov om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven).
- 2001.06.15 nr 053: Lov om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadeloven). 2001.06.15 nr 093: Lov om helseforetak m.m. (helseforetaksloven).
- 2003.06.27 nr 064: Lov om alternativ behandling av sykdom mv.
- 2008.06.20 nr 044: Lov om medisinsk og helsefaglig forskning (helseforskningsloven)
- 1983.06.03 nr 054: Lov om tannhelsetjenesten [tannhelsetjenesteloven].
- 1984.03.30 nr 015: Lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten m.m. (helsetilsynsloven).
- 1999.07.02 nr 062: Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven).
- 2001.05.18 nr 024: Lov om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven).
- 2003.06.27 nr 064: Lov om alternativ behandling av sykdom mv.
- 2011.06.24 nr 029: Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- 2011.06.24 nr 030: Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)
- 2005.04.01 nr 015: Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven).
- 2003.06.20 nr 056: Lov om fagskoleutdanning (fagskoleloven)
- 1998.07.17 nr 061: Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova).

Forskrifter

Med hjemmel i lovene ovenfor er det gitt flere ulike forskrifter. Eksempler er forskrifter om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning, om praktisk tjeneste for helsepersonell og for leger og om opptak, innhold og organisering av utdanningene.

For en rekke av de treårige helsefagutdanningene på høyskolenivå er det faglige innhold og omfang m.m. i utdanningene fastsatt i rammeplaner, som er forskrift gitt med hjemmel i universitets- og høyskoleloven.

Lenke til lov og forskrift: <http://www.lovdato.no>

6.5 Sverige

Lagar

- Lag (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer
- Patientsäkerhetslag (2010:659)
- Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
- Skollag (2010:800)
- Högskolelag (1992:1434)

Förordningar

- Förordning (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer
- Patientsäkerhetsförordning (2010:1369)
- Förordning (2006:196) om register över hälso- och sjukvårdspersonal
- Offentlighets- och sekretessförordning (2009:641)
- Högskoleförordning (1993:100)

Föreskrifter

- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:64) om erkännande av yrkeskvalifikationer inom hälso- och sjukvården (ikraft den 15 juli 2016)
- Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2007:23) om erkännande av yrkeskvalifikationer inom hälso- och sjukvården (upphävs den 15 juli 2016)
- Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 1999:5) om allmäntjänstgöring för läkare
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) om läkarnas specialiseringstjänstgöring
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1993:4) Tandläkarnas specialiseringstjänstgöring
- Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2000:6) om särskilt förordnande att utöva läkaryrket för icke legitimerade läkare
- Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2008:34) om praktisk tjänstgöring för psykologer
- Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2016:38) om erkännande av kiropraktorers och naprapaters praktiska tjänstgöring i annat EES-land
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1995:4) om legitimerade optikers arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvården
- Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 1995:1) om kompetenskrav för behörighet som kontaktlinsoptiker

Länk till lagar och förordningar: <http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/>

Länk till Socialstyrelsens föreskrifter: <http://www.socialstyrelsen.se/sosfs>

6.6 De selvstyrende lande

6.6.1 Færøylene

- Lov nr. 316 af 17. maj 1995 om sundhedsvæsenet på Færøerne
- Anordning nr. 634 af 20. juli 1995 om ikrafttræden på Færøerne af lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse, som seinast broytt við anordning nr. 1472 frá 16. desember 2013
- Anordning nr. 1472 af 16. december 2013 om ikrafttræden for Færøerne af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed
- Anordning nr. 1248 af 19. december 2011 om ikrafttræden for Færøerne af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet
- Løgtingslóg nr. 89 frá 4. Juni 1996 um Sjúkrahúsværk Føroya, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 64 frá 17. mai 2005
- Løgtingslóg nr. 56 frá 10. mai 2000 um Fólkaheilsuráð, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 111 frá 11. desember 2007
- Bekendtgørelse nr. 740 af 11. september 1995 for Færøerne om landslægens virksomhed, som ændret ved bekendtgørelse nr. 692 af 13. juli 2000
- Løgtingslóg nr. 118 frá 12. desember 2007 um ókeypis koppseting móti ávís sum smittandi sjúkum
- Løgtingslóg nr. 64 frá 17. mai 2005 um sjúkrahúsværkið, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 54 frá 14. mai 2013
- Løgtingslóg nr. 63 frá 17. mai 2005 um fyribýrgjandi heilsuskipanir fyri børn og ung, sum broytt við løgtingslóg nr. 9 fa 12. mars 2014
- Løgtingslóg nr. 28 frá 23. apríl 1999 um kommunulæknaskipan, sum broytt við løgtingslóg nr. 23 frá 16. mars 2007
- Løgtingslóg um barna- og ungdomstannrøkt, sum broytt við løgtingslóg nr. 39 frá 6. mai 2014

6.6.2 Grønland

- Inatsisartutlov nr. 2 af 29. maj 2012 om ændring af Inatsisartutlov om sundhedsvæsenets styrelse, organisation samt sundhedsfaglige personer og psykologer (Klage til Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn)
- Inatsisartutlov nr. 27 af 18. november 2010 om sundhedsvæsenets styrelse, organisation samt sundhedsfaglige personer og psykologer
- Selvstyrets bekendtgørelse nr. 14 af 24. september 2012 om klage til Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn
- Anordning for Grønland af 18. december 1991 om ikraftsættelse af lov om udøvelse af lægegering (Lægeloven)
- Lov nr. 154 af 8. maj 1968 om terapiassistenter (Fysio-/ergoterapeuter)
- Lov nr. 276 af 26. maj 1976 om tandlæger (Tandlægeloven)
- Lov nr. 671 af 13. december 1978 om jordemødre (Jordemoderloven)
- Landstingsforordning nr. 7 af 30. oktober 1995 om sygeplejerskers autorisation og virke
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 15 af 22. april 1998 om ansættelse af udenlandske sygeplejersker i det grønlandske sundhedsvæsen
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 1 af 4. januar 1996 om Embedslægeinstitutionens virke

6.6.3 Åland

Åland has the same as Finland.